

AGATHA CHRISTIE

TRAGÉDIE O TŘECH
JEDNÁNÍCH

PRVNÍ JEDNÁNÍ

Podezření

1. KAPITOLA

Vraní hnízdo

Pan Satterthwaite seděl na terase Vraního hnízda a díval se, jak po pěšině od moře přichází nahoru jeho hostitel, sir Charles Cartwright.

Vraní hnízdo vypadalo jako moderní chata lepšího typu. Napolo z dřevěných trámů, žádné lomenice a výčnělky, v kterých si tak libují stavitelé třetího řádu. Prostá bílá důkladná stavba – budící klamné zdání, pokud šlo o rozměry, protože byla mnohem větší, než se zdálo. Za jméno vděčila své poloze, stála vysoko na skále a měla výhled na loomouthský přístav. A skutečně jeden roh terasy, chráněné silným sloupkovým zábradlím, visel přímo nad mořem. Po silnici leželo Vraní hnízdo míli od města. Silnice vedla vnitrozemím a pak se klikatila vysoko nad mořem. Pěšky se člověk dostal k chatě za sedm minut příkrou rybářskou stezkou, po níž právě stoupal sir Charles Cartwright.

Sir Charles byl opálený statný muž středních let. Měl na sobě staré šedé flanelové kalhoty a bílý svetr. Chůzi měl lehce kolébavou a ruce, jak kráčel, zpola sevřené. Devět lidí z deseti by řeklo: „Námořník na penzi – tenhle typ člověk pozná hned.“ Desátý, bystřejší pozorovatel by zaváhal, zmaten něčím neurčitelným, co nevypadalo věrohodně. A pak by před ním možná nečekaně vyvstal obraz paluby nějaké lodi – ale ne opravdové lodi – lodi orámované bohatými závěsy silné látky – a na té palubě muž, Charles Cartwright, zalitý světlem, jež nebylo světlem slunečním, ruce zpola sevřené, s mírně houpavou chůzí a hlasem, tím samozřejmým hlasem anglického námořníka a džentlmena, jehož zvuk byl hodně zesílen.

„Ne, pane,“ říkal Charles Cartwright, „na tuhle otázku vám bohužel nemohu dát odpověď.“

Těžká opona se zasvištěním spadla, světla se rozsvítila, orchestr spustil nejnovější melodii v synkopovaném rytmu, dívky s přehnaně velkými mašlemi ve vlasech volaly: „Čokoláda! Limonáda!“ První jednání *Volání moře* s Charlesem Cartwrightem v roli kapitána Vanstonea skončilo.

Pan Satterthwaite shlížející ze své výše dolů se usmál.

Pan Satterthwaite, vyschlý podsaditý mužíček, příznivec umění a divadla, rozhodný, ale příjemný snob, vždycky patřil mezi domácí hosty a účastníky recepce (slova „a pan Satterthwaite“ se důsledně objevovala na konci seznamu hostů). Zároveň byl člověk značné inteligence a velmi bystrý pozorovatel lidí a věcí.

Právě teď zavrtěl hlavou a zašeptal: „To bych si nepomyslel. To bych si opravdu nepomyslel.“

Na terase zazněly kroky a pan Satterthwaite se ohlédl. Velký šedovlasý muž, který si přisunul židli a posadil se, měl na živé dobrosrdečné tváři středních let jasně vepsáno své povolání. „Lékař“ a „Harley Street“. Sir Bartholomew Strange dosáhl ve svém povolání úspěchu. Byl dobře známý specialista na nervové poruchy a nedávno se octl s povýšením na rytíře na seznamu poct a titulů udílených při příležitosti panovnickových narozenin.

Přítáhl si židli k panu Satterthwaitovi a řekl:

„Copak byste si nepomyslel? No? Tak jen ven s tím.“

Pan Satterthwaite s úsměvem ukázal dolů na postavu rychle stoupající po pěšině.

„Nepomyslel bych si, že sir Charles zůstane tak dlouho spokojený ve svém – ehm – vyhnanství.“

„Hrome, já taky ne!“ zasmál se sir Bartholomew zakláněje hlavu. „Znám Charlese od chlapeckých let. Byli jsme spolu v Oxfordu. Je pořád stejný – lepší herec v soukromém životě než na jevišti! Charles hraje pořád. Nemůže si pomoci – je to jeho druhá přirozenost. On neodchází z místnosti – on odchází ze scény a obvykle k tomu musí něco případného

prohodit. Přesto rád mění role – to je jeho. Před dvěma lety odešel z divadla na odpočinek – řekl, že chce žít prostým venkovským životem, daleko od lidí, a věnovat se své staré lásce – moři. Přijede sem a postaví si tuhle chatu. To je jeho představa prostého venkovského domku. Tři koupelny a všechny poslední vymoženosti. Byl jsem jako vy, Satterthwaite, nemyslel jsem, že to vydrží. Koneckonců Charles je jen člověk – potřebuje obecnost. Dva nebo tři kapitáni na odpočinku, hrstka starých bab, farář – to je na hraní dost prázdné hlediště. Myslel jsem si, že ten ‚prostý chlapík, co miluje moře‘ vydrží půl roku. Pak jsem si, upřímně řečeno, myslel, že ho ta role omrzí. Myslel jsem si, že pak mu bude vyhovovat muž omrzelý světem v Monte Carlu nebo možná skotský šlechtic v Highlands. Charles má prostě rád změnu.“

Doktor zmlkl. Byla to dlouhá řeč. V očích se mu zračila náklonnost a pobavení, když pozoroval nic netušícího muže pod sebou. Za pár minut bude u nich.

„Přesto se zdá, že jsme se mýlili,“ pokračoval sir Bartholomew. „Kouzlo prostého života trvá.“

„Člověk, který hraje divadlo, je někdy mylně posuzován,“ poznamenal pan Satterthwaite.

„Ostatní projevy jeho upřímnosti neberou vážně.“

Doktor přikývl.

„Ano,“ řekl zamyšleně. „To je pravda.“

Charles Cartwright vyběhl s veselým pozdravem na terasu.

„*Mirabelle* se překonala,“ řekl. „Měl jste jet taky, Satterthwaite.“

Pan Satterthwaite zavrtěl hlavou. Příliš často mu bylo špatně, když se plavil přes La Manche, aby měl ještě nějaké iluze o odolnosti svého žaludku na lodi. Toho rána pozoroval *Mirabelle* z okna své ložnice. Vál ostrý mořský větřík a pan Satterthwaite vroucně děkoval nebesům, že je na suché zemi.

Sir Charles šel k oknu v salóne a zavolal, aby přinesli pití.

„Měl jsi jet, Tollie,“ řekl svému příteli. „Copak netrávíš polovinu života vysedáváním v Harley Street a vykládáním pacientům, jak by jim dělal dobře život na vlnách oceánu?“

„Velká výhoda být doktorem je to, že nejsi nucen řídit se vlastními radami,“ řekl na to sir Bartholomew.

Sir Charles se zasmál. Bezděky hrál dosud svou roli – chvástavého žoviálního námořníka. Byl to neobyčejně hezký muž, měl krásně souměrnou postavu, hubenou úsměvnou tvář a nádech šedi na skráních mu dodával jakousi distingovanost. Vypadal na to, co byl – zaprvé na džentlmena a zadruhé na herce.

„Jel jsi sám?“ zeptal se doktor.

„Ne,“ odpověděl sir Charles, který se obrátil a vzal si sklenici od koketní služebné přinášející podnos s nápoji. „Měl jsem ‚plavčíka‘. To děvče Egg, abych řekl pravdu.“

V hlase mu zaznělo něco, jakýsi nepatrný náznak rozpačitosti, který pana Satterthwaita přiměl, aby se na něj ostře podíval.

„Slečnu Lytton Goreovou? Ta se v plachtění dost vyzná, že?“

Sir Charles se trochu žalostně zasmál.

„Vyzná se tak, že se proti ní cítím jak suchozemská krysa, ale dělám pokroky – díky jí.“

V hlavě pana Satterthwaita se myšlenky rychle honily.

„Rád bych věděl – Egg Lytton Goreová – možná, že kvůli ní ho to tu neomrzelo – ten věk – nebezpečný věk – v těchhle letech je to vždycky mladé děvče...“

Sir Charles pokračoval: „Moře – není nad ně – slunce a vítr a moře – a prostá chatrč je ti domovem.“

A s potěšením se podíval na bílý dům za sebou, vybavený třemi koupelnami, horkou a studenou vodou ve všech ložnicích, posledním typem ústředního topení, nejmodernějším elektrickým osvětlením a personálem skládajícím se ze služebné obsluhující u stolu, služebné na úklid, kuchařky a její pomocnice. Představa sira Charlese o prostém životě byla možná trochu nadsazená.

Z domu vyšla vysoká a neobyčejně ošklivá žena a rychle mířila k nim.

„Dobrý den, slečno Milrayová.“

„Dobrý den, sire Charlesi. Dobrý den (lehký úklon hlavy dalším dvěma pánům). Tohle je jídelníček na večeři. Chtěla bych vědět, jestli chcete provést nějakou změnu?“

Sir Charles vzal jídelníček a řekl:

„Tak se na něj podíváme. Meloun Cantaloupe, polévka boršč, čerstvá makrela, tetřívěk, nákyp. Naše překvapení, chlebičky Diana... Ano, myslím, že takhle to bude výborné, slečno Milrayová. Všichni přijedou vlakem o půl páté.“

„Už jsem dala Holgateovi příkaz. Mimochodem, sire Charlesi, nemějte mi za zlé, ale bylo by lepší, kdybych dnes večer jedla s vámi.“

Sir Charles se zatvářil překvapeně, ale řekl zdvořile:

„Samozřejmě, velmi by mě těšilo, slečno Milrayová – ale ehm –“

Slečna Milrayová klidně pokračovala a vysvětlila:

„Jinak by vás, sire Charlesi, bylo u stolu třináct a hodně lidí je pověřivých.“

Z jejího tónu se dalo soudit, že slečna Milrayová by seděla s třinácti u stolu bez nejmenšího strachu každý večer po celý život. Pokračovala:

„Všechno je, myslím, zařízeno. Řekla jsem Holgateovi, že pojede s vozem pro lady Mary a pro Babbingtonovy. Je to tak dobře?“

„Naprosto. Právě jsem vás chtěl požádat, abyste to udělala.“

S trochu povýšeným úsměvem na energické tváři slečna Milrayová odešla.

„Velmi pozoruhodná žena,“ řekl s úctou sir Charles. „Mám vždycky strach, že mi přijde vyčistit zuby.“

„Ztělesněná výkonnost,“ poznamenal Strange.

„Je u mě šest let,“ pravil sir Charles. „Nejdřív jako moje sekretářka v Londýně, a tady jako slavná hospodyně. Běží to tu všechno jako hodiny. A teď, prosím, chce odejít.“

„Proč?“

„Říká,“ – sir Charles se pochybovačně podrbl na nose – „říká, že má churavou matku, která se o sebe nemůže starat. Já tomu nevěřím. Takováhle ženská matku asi nikdy neměla. Ta vznikla přímo z dynama. Ne, v tom je něco jiného.“

„To je docela možné,“ řekl sir Bartholomew, „vznikly zřejmě řeči.“

„Řeči?“ Herec zůstal překvapeně koukat. „Že vznikly řeči – o čempak?“

„Ale milý Charlesi. Přece víš, co takové řeči znamenají.“

„Ty myslíš řeči o ní – a o mně? Při tom, jak vypadá? A při jejím věku?“

„Pravděpodobně jí padesát ještě není.“

„No, to asi ne.“ Sir Charles uvažoval. „Ale, Tollie, vážně, copak sis nevšiml jejího obličeje? Jsou v něm dvě oči, nos a ústa, ale není to, co bys nazval tvář – ženská tvář. I ta největší stará drbna v sousedství by nemohla vážně spojovat erotiku s takovouhle tvář.“

„Podceňuješ fantazii britských starých panen.“

Sir Charles zavrtěl hlavou.

„Tomu nevěřím. Na slečně Milrayové je něco tak ohavně počestného, že to musí poznat i britské staré panny. Je zosobněná ctnost a úctyhodnost – a zatraceně schopná ženská. Já si vždycky vybíral sekretářky ošklivé jako noc.“

„Moudrý muž.“

Sir Charles zůstal několik minut hluboce zamyšlen. Aby ho přivedl na jiné myšlenky, sir Bartholomew se zeptal: „Kdo má dnes odpoledne přijet?“

„Například Angie.“

„Angela Sutcliffová? To je dobře.“

Pan Satterthwaite se se zájmem naklonil dopředu dychtě seznat účastníky večerní společnosti. Angela Sutcliffová byla známá herečka, ne už mladá, ale u obecnstva hodně oblíbená a pověstná svým vtípem a šarmem. Někdy se o ní mluvilo jako o nástupkyni Ellen Terryové.

„Pak tu budou Dacresovi.“

Pan Satterthwaite zase souhlasně pro sebe pokývl hlavou. Paní Dacresová, to byl Ambrosine, s.r.o., úspěšný salón dámské módy. Vidali jste její jméno na programech – ‚Šaty slečny Blankové v prvním jednání ze salónu Ambrosine, s.r.o., Brook Street‘. Její manžel, kapitán Dacres, byl člověk nevypočitatelný, černý kuň podle jeho dostihového žargonu. Strávil hodně času na dostizích – sám před lety jel Velkou liverpoolskou. Vyskytly se nějaké nepříjemnosti – nikdo přesně nevěděl, o č šlo – i když se leccos říkalo. Žádné vyšetřování nebylo – nic veřejného – ale při zmínce o Freddie Dacresovi lidé jaksi trochu povytahovali obočí.

„Pak tu bude Anthony Astor, dramatik.“

„Ovšem,“ řekl pan Satterthwaite. „Napsala *Jednosměrný provoz*. Viděl jsem to dvakrát. Byl to velký úspěch.“

Těšilo ho ukázat, že ví, že Anthony Astor je žena.

„To je pravda,“ řekl sir Charles. „Zapomínám, že její pravé jméno je – Willsová, myslím. Setkal jsem se s ní jen jednou. Pozval jsem ji, abych se zavděl Angele. To jsou všichni – chci říct, ti, co přijdou.“

„A z místních?“ zeptal se doktor.

„Ach ano, místní! Tak to jsou Babbingtonovi – on je farář, docela milý chlapík, nic moc farářského na něm není, a jeho žena je opravdu milá. Poučuje mě o zahradničení. Pak přijdou – lady Mary a Egg. To je všechno. Počkat, ještě nějaký mladík, Manders se jmenuje a je novinář nebo něco takového. Hezký mládenec. A tím to končí.“

Pan Satterthwaite byl puntičkář. Všechny hosty spočítal.

„Slečna Sutcliffová, jedna, Dacresovi, tři, Anthony Astor, čtyři, lady Mary s dcerou, šest, farář a jeho paní, osm, ten mládenec, devět, a my, dvanáct. Buď vy, nebo slečna Milrayová jste špatně počítali, sire Charlesi.“

„Slečna Milrayová to být nemohla,“ řekl sir Charles s přesvědčením. „Ta ženská se nikdy nemýlí. Počkejte, no ano, hrome, máte pravdu. Jednoho hosta jsem vynechal. Vypadl mi z hlavy.“

Zachechtal se: „To by ho zrovna nepotěšilo. Ten človíček je nejdomyšlivější chlapík, jakého jsem kdy poznal.“

Panu Satterthwaitovi zasvítily oči. Vždycky si myslel, že nejješitnější lidé na světě jsou herci. Sira Charlese Cartwrighta nevyjímaje. A připadalo mu komické, že ješita mluví o ješitnosti druhých.

„Kdo je ten domýšlivec?“ zeptal se.

„Takový zvláštní chlápek,“ řekl sir Charles. „Ale dost slavný. Už jste o něm možná slyšel. Hercule Poirot. Je Belgičan.“

„Ten detektiv,“ pravil pan Satterthwaite. „Znám ho. Je to pozoruhodný člověk.“

„Divný patron,“ podotkl sir Charles.

„Nikdy jsem se s ním nesetkal,“ ozval se sir Bartholomew, „ale hodně jsem o něm slyšel. Před časem však odešel na odpočinek, ne? Pravděpodobně většina toho, co jsem slyšel, jsou jen plané řeči. Nu, Charlesi, doufám, že tu o víkendu nebudeme mít žádnou vraždu.“

„Proč vraždu? Snad proto, že máme v domě detektiva? To zapřahuješ koně za vůz, Tollie.“

„Víš, je to jen taková má teorie.“

„Jaká je ta vaše teorie, doktore?“ zeptal se pan Satterthwaite.

„Že události chodí za lidmi – ne lidé za událostmi. Proč mají někteří lidé vzrušující život a jiní fádni? Dělá to snad prostředí? Vůbec ne. Jeden člověk může jet na konec světa, a nic se mu nestane. Ke krveprolití dojde týden před tím, než dorazí na místo, k zemětřesení den po jeho odjezdu a loď, na kterou málem vsedl, ztroskotá. A jiný člověk může žít třeba v Belhamu a

jezdit každý den do City a věci se mu stávají. Omylem se dostane do vyděračské bandy, bude obklopen krásnými dívkami, dostane se do společnosti zlodějů aut. Někteří lidé mají zase sklon k ztroskotání – i když jedou na loďce na malém jezírku, něco se s loďkou vždycky stane. A zrovna tak lidé jako Hercule Poirot nemusí zločiny hledat – zločiny přijdou k nim.“

„V tom případě,“ řekl pan Satterthwaite, „je možná zrovna dobře, že slečna Milrayová bude jít s námi a že nás nebude třináct.“

„Tak dobrá,“ řekl sir Charles velkomyslně. „Měj si svou vraždu, Tollie, když o ni tak stojíš. Mám jen jednu podmínku – že já nebudu mrtvola.“

A tři muži se smíchem vešli do domu.

2. KAPITOLA

Neštěstí před večerí

Hlavním zájmem v životě pana Satterthwaita byli lidé.

Celkem vzato zajímal se víc o ženy než o muže. Na opravdového muže věděl toho pan Satterthwaite o ženách příliš mnoho. V jeho povaze byl i ženský rys, který mu dovoloval nahlédnout do ženské mysli. Po celý život se mu ženy svěřovaly, ale nikdy ho nebraly vážně. Někdy z toho cítil trochu hořkost. Měl pocit, že se vždycky dívá na hru z první rady, ale nikdy nevstoupí na jeviště, aby si taky zahrál. Ale je pravda, že role diváka mu vyhovovala.

Když toho večera seděl ve velkém pokoji vedoucím na terasu a zařízeném jednou moderní firmou tak dovedně, že se podobal přepychové moderní kajutě, zajímal ho především přesný odstín barvy na vlasy Cynthie Dacresové. Byl to úplně nový tón – přímo z Paříže, jak se domýšlel – působící zvláštním a atraktivním dojmem nazelenalého bronzu. Jak vypadala paní Dacresová doopravdy, nebylo možné říct. Byla to vysoká žena, jejíž postava dokonale odpovídala požadavkům současné chvíle. Krk a paže měly obvyklý odstín opálení pro venkov – zda byl získán přirozeně, nebo uměle se zase nedalo říct. Zelenavě bronzové vlasy byly upraveny v dovedný neobvyklý účes, jaký dokáže vykouzlit jen nejlepší londýnský kadeřník. Protrhané obočí, načerněné řasy, skvěle nalíčený obličej a ústa nakreslená rtěnkou do křivky, kterou rty, jejichž přirozená linie byla rovná, postrádaly, to všechno jako by ladilo s dokonalou večerní róbou neobvyklé tmavé modři, zdánlivě prostého střihu (což zdaleka nebyl ten případ) a ze zvláštního materiálu – z matné látky se skrytými lesky.

„Chytrá žena,“ řekl si pan Satterthwaite s uznáním. „Rád bych věděl, jaká je ve skutečnosti.“ Ale tentokrát myslel na to, co má paní Dacresová v hlavě, ne na sobě. Afektovaně protahovala slabiky, jak bylo právě v módě.

„Nešlo to, můj milý. Chci říct, že věci buď udělat jdou, nebo nejdou. Tohle nešlo. Bylo to prostě průhledné.“ To bylo právě nové slovo – všechno bylo ‚průhledné‘. Sir Charles energicky míchal koktajly a mluvil s Angelou Sutcliffovou, vysokou šedovlasou ženou s šelmovskými ústy a hezkýma očima. Dacres, zrzavý chlapík zarudlé pleti, s krátkým knírkem a trochu uhýbavýma očima, hovořil s Bartholomewem Strangem.

„Každý ví, co je starému Ladisbourneovi. Celá stáj to ví,“ mluvil pronikavým úsečným hlasem.

Vedle pana Satterthwaita seděla slečna Willsová, jejíž *Jednosměrný provoz* sklídl pochvalu jako jedna z nejvtipnějších a nejodvážnějších her, jaké Londýn za posledních několik let viděl. Slečna Willsová byla vysoká hubená blondýna s ustupující bradou a ošklivě naondulovanými vlasy. Na nose jí seděl skřípec. Šaty ze zeleného sifonu na ní zplihle visely. Měla pronikavý nekultivovaný hlas.

„Byla jsem v jižní Francii,“ vykládala. „Ale po pravdě řečeno, nijak se mi tam nelíbilo. Není tam vůbec přátelské ovzduší. Ale samozřejmě je to užitečné pro mou práci – abych viděla, jak to tam všechno vypadá, víte.“

Pan Satterthwaite si pomyslel: „Chudinka. Úspěch ji odřízl od jejího duševního domova – od nějakého penzionu v Bournemouthu, kde by byla opravdu ráda.“ Žasl nad rozdílem mezi napsaným dílem a jeho autorkou. Z toho kultivovaného tónu „muže znalého světa“, který Anthony Astor vkládal do svých her, bylo v slečně Willsové těžko hledat sebemenší jiskřičku. Pak si však všiml, že bledě modré oči za skřípcem jsou neobyčejně inteligentní. Právě si ho měřily odhadujícím pohledem, který ho trochu přiváděl do rozpaků. Jako by se ho slečna Willsová pečlivě učila nazpaměť.

Sir Charles právě naléval koktajly.

„Dovolte, abych vám přinesl koktajl,“ řekl pan Satterthwaite a vyskočil. Slečna Willsová se zachichotala.

„To si dám líbit,“ řekla.

Dveře se otevřely a Templová ohlásila lady Mary Lytton Goreovou, pana a paní Babbingtonovy a slečnu Lytton Goreovou.

Pan Satterthwaite přinesl slečně Willsově koktajl a pak nenápadně odplul do blízkosti lady Mary Lytton Goreové. Jak už bylo předtím konstatováno, měl slabost pro tituly.

A nehledě na snobství potrpěl si na jemné dámy, a jemnou dámou lady Mary beze všech pochyb byla.

Když ovdověla, octla se v dost špatné finanční situaci a tak se s tříletým dítětem odstěhovala do Loomouthu a koupila si malý domek, kde s jednou oddanou služebnou od té doby žila pořád. Byla to vysoká štíhlá žena, která vypadala na víc než na svých pětapadesát let. Měla milou tvář s trochu plachým výrazem. Svou dceru velice milovala, ale byla z ní trochu vyděšená.

Hermion Lytton Goreová, z nějakých neznámých důvodů zvaná Egg, se matce málo podobala. Patřila k mnohem energičtějšímu ženskému typu. Jak pan Satterthwaite usoudil, nebyla krásná, ale rozhodně byla přitažlivá. Důvod té přitažlivosti je v její překypující vitalitě, pomyslel si. Zdála se dvakrát živější než kdokoli v pokoji. Byla středně velká, s tmavými vlasy a šedýma očima. Ale v tom, jak se jí vlasy na šíji bujně vlnily, v přímém pohledu šedých očí, v křivce tváře, v nakažlivém smíchu bylo něco, co vzbuzovalo dojem nespoutaného mládí a životní síly. Stála tu a mluvila s Oliverem Mandersem, který právě dorazil. „Nechápu, proč tě plachtění nebaví. Dříve jsi ho míval rád.“

„To víš, má milá, člověk ze všeho vyroste.“ Protahoval slova a zvedal přitom obočí.

Byl to velmi hezký mládenec, asi pětadvacetiletý. Ale v jeho pěkném zjevu bylo něco příliš uhlazeného. Něco nezvyklého – něco – snad cizího. Bylo v něm něco neanglického.

Ještě někdo jiný pozoroval Olivera Manderse. Malý mužík s vejčitou hlavou a s velmi nezvyklým knírem, jaký v Anglii nebývá vidět. Pan Satterthwaite se k monsieur Hercule Poirotovi přihlásil. Poirot byl k němu při dřívějším setkání velmi vlídný, ale pan Satterthwaite ho podezíral, že schválně přehání své cizí způsoby. Malá jiskřivá očka jako by říkala: „Čekáš, že budu ze sebe dělat šaška? Že ti zahraju divadlo? *Bien* – máš ho mít!“

Ale teď v očích Hercule Poirota žádné jiskřičky nebyly. Vypadal vážně a trochu smutně.

Loomouthský farář, důstojný pán Stephen Babbington, byl muž něco přes šedesát, s laskavými vybledlými očima a mile ostýchavým chováním“. Říkal panu Satterthwaitovi:

„Je to pro nás velké štěstí, že tu máme sira Charlese. Ukázal se jako velice laskavý a – velice štědrý člověk. Je velmi příjemné mít takového souseda. Lady Mary jistě se mnou souhlasí.“

Lady Mary se usmála.

„Mám ho velmi ráda. Úspěch ho nezkazil. V mnohém směru,“ úsměv na tváři se jí prohloubil, „je dosud dítě.“

Služebná k nim přistoupila s podnosem s koktajly, zatímco pan Satterthwaite uvažoval, jak jsou ženy nekonečně mateřské. Patřil k viktoriánské generaci, a proto tenhle rys schvaloval.

„Smíš vypít jeden koktajl, maminko,“ volala Egg, která se k nim přihnula se sklenicí v ruce.

„Ale jen jeden.“

„Děkuji, drahoušku,“ řekla pokorně lady Mary.

„Myslím, že manželka by mi jeden taky dovolila,“ ozval se pan Babbington.

A zasmál se mírným farářským smíchem.

Pan Satterthwaite se ohlédl po paní Babbingtonové, která siru Charlesovi vážně vykládala o hnojení.

„Má krásné oči,“ pomyslel si.

Paní Babbingtonová byla velká, trochu nepořádně vypadající žena. Zdála se plná energie a malicherné myšlení jí bylo zřejmé cizí. Jak už řekl Charles Cartwright – milá žena.

„Povězte mi,“ naklonila se lady Mary k panu Satterthwaitovi, „kdo je ta mladá žena, s kterou jste mluvil, když jsem přišla – ta v zelených šatech?“

„Píše divadelní hry pod jménem Anthony Astor.“

„Cože? Ta bledule? Co to pleskám!“ začala se omlouvat. „To je ode mě hrozné. Ale tak mě to překvapilo. Nevypadá – chci říct, že vypadá zrovna jako neschopná vychovatelka.“

Ten popis na slečnu Willsovou tak seděl, že se pan Satterthwaite musel zasmát. Pan Babbington se rozhlížel po pokoji laskavými krátkozrakými očima. Usrkl z koktajlu a trochu se zakuckal. Není na koktajly zvyklý, pomyslel si pobaveně pan Satterthwaite – pravděpodobně jsou na něj moc moderní a nemá je rád. Pan Babbington se odhodlaně napil znova, tentokrát víc, zkřivil trochu tvář a řekl:

„Je to tamhleta dáma? Ach bože –“

Sáhl si rukou na krk.

Hovor přehlušil zvonivý hlas slečny Egg Lytton Goreové:

„Oliver – ty filištine – jsi hladký jako úhoř.“

„No ovšem,“ pomyslel si pan Satterthwaite, „tak je to – není cizinec – je Žid!“

Tvořili krásný párek. Oba byli tak mladí a hezcí... a taky se hádali – to je vždycky dobré znamení.

Zvuk vedle něj ho vytrhl z úvah. Pan Babbington se zvedl a kymácel se ze strany na stranu. Tvář měl staženou křečí.

Lady Mary vstala a úzkostně k němu vztáhla ruku, ale pozornost ostatních vyburcoval teprve Eggin jasný hlas.

„Podívejte, panu Babbingtonovi je špatně,“ řekla.

Sir Bartholomew Strange rychle přistoupil, podepřel postiženého a téměř ho odnesl na gauč u zdi. Ostatní se nahrnuli kolem s přáním pomoci, ale bezmocní...

Dvě minuty nato se Strange narovnal a zavrtěl hlavou. Promluvil bez obalu, věděl, že nemá smysl utěšovat.

„Je bohužel mrtev,“ pravil.

3. KAPITOLA

Sir Charles má pochybnosti

Sir Charles vystrčil hlavu ze dveří:

„Bud'te tak hodný, Satterthwaite, a pojd'te na minutku sem.“ Od neštěstí uplynulo půl druhé hodiny. Po nastalém zmatku zavládl klid. Lady Mary odvedla plačící paní Babbingtonovou z pokoje a nakonec ji doprovodila domů na faru. Slečna Milrayová telefonem všechno zařídila. Dostavil se místní lékař a ujal se svého úkolu. Byla podána jednodušší večeře a členové společnosti se pak odebrali do svých pokojů, jako by si řekli. Pan Satterthwaite taky právě odcházel, když na něj ze dveří Lodního pokoje, kde pana Babbingtona zastihla smrt, zavolal sir Charles.

Pan Satterthwaite vešel, potlačuje přitom slabé zachvění. Byl dost starý, aby ho pohled na smrt netěšil... Snad brzy i on sám... Ale proč na to myslet?

„Vydržím ještě dalších dvacet let,“ řekl si rázně.

Kromě sira Charlese byl v Lodním pokoji už jen Bartholomew Strange. Když uviděl pana Satterthwaita, souhlasně přikývl.

„Výborně,“ řekl, „Satterthwaita můžeme potřebovat, zná život.“

Pan Satterthwaite, trochu překvapen, usedl do lenošky vedle doktora. Sir Charles přecházel po místnosti sem a tam. Zapomněl svírat pěsti a rozhodně už nebudil dojem mořského vlka.

„Charlesovi se ta smrt chudáka starého Babbingtona nechce líbit,“ řekl sir Bartholomew.

Pan Satterthwaite si pomyslel, že se sir Bartholomew nevhodně vyjádřil. Jistě se od nikoho nedalo čekat, že se mu bude líbit to, co se stalo.

Pak si uvědomil, že Strange měl na mysli něco docela jiného, než byl původní význam těchto slov.

„Bylo to velmi rozrušující,“ řekl obezřetně pan Satterthwaite snaže se zjistit, co sir Bartholomew mínil. „Opravdu velmi rozrušující,“ dodal a při té vzpomínce se zachvěl.

„Hm, no ano, bylo to hodně zlé,“ řekl lékař a na okamžik se v jeho hlase objevil profesionální tón.

Cartwright ustal v přecházení a zeptal se:

„Viděl jsi někdy předtím někoho takhle umírat, Tollie?“

„Ne,“ zamyšleně odpověděl sir Bartholomew. „To nemůžu říct.“

„Ale,“ dodal po chvilce, „já jsem tak moc lidí umírat opravdu neviděl, jak by sis snad myslel. Nervový specialista moc svých pacientů neodpraví. Má z nich příjmy, tak je nechává naživu. Nepochybuji, že MacDougal viděl mnohem víc úmrtí než já.“

Doktor MacDougal, kterého slečna Milrayová zavolala, byl hlavním lékařem v Loomouthu.

„MacDougal Babbingtona umírat neviděl. Farář byl už mrtvý, když doktor přišel. Mohl soudit jen z toho, co jsme mu my mohli povědět, co tys mu mohl povědět. Řekl, že to byl nějaký záchvat, že Babbington měl už léta a jeho zdraví nebylo valné. To mě neuspokojuje.“

„Jeho nejspíš taky ne,“ zabručel Strange. „Ale lékař něco říct musí. Záchvat je šikovné slovo – neznamená vůbec nic, ale laika uspokojí. A koneckonců Babbington starší byl a v poslední době ho zdraví zlobilo, jak nám řekla jeho žena. Možná že tu nějaká neznámá slabost byla.“

„Byl to typický záchvat?“

„Typický pro co?“

„Pro nějakou známou chorobu.“

„Kdybys studoval medicínu, věděl bys, že sotva existuje to, čemu se dá říct typický případ.“

„Co tím přesně chcete naznačit, sire Charlesi?“ zeptal se pan Satterthwaite.

Cartwright neodpověděl. Neurčitě mávl rukou. Strange se trochu uchechtl.

„Charles to sám neví,“ řekl. „On už má prosté sklon hledat dramatické možnosti.“

Sir Charles vyčítavě pohnul rukou. Tvář měl zamyšlenou a ustaranou. Roztržitě potřásl hlavou.

Pana Satterthwaita začala trápit neurčitá podobnost – pak na to přišel. Aristide Duval, šéf Tajné služby, objasňující složitou intriku v *Ilegálních machinacích*. V další minutě už si byl jist. Sir Charles při chůzi bezděčně kulhal. Aristide Duval byl znám jako Kulhající muž.

Sir Bartholomew střízlivými úvahami dál vyvracel nevyslovené podezření sira Charlese.

„No tak, jaké máš podezření, Charlesi? Na sebevraždu? Na vraždu? Kdo by tak asi chtěl zavraždit neškodného starého faráře? To je ne smysl. Sebevražda? Na tom už něco je. To už by si snad člověk dovedl představit důvod, proč by se chtěl Babbington zabít...“

„Jaký důvod?“

Sir Bartholomew potřásl jemně hlavou.

„Jak můžeme znát tajemství lidské duše? Napadla mě jedna domněnka – Babbington by se, dejme tomu, dozvěděl, že má nevyléčitelnou nemoc – například rakovinu. Něco takového by mohlo poskytnout motiv. Mohl by si přát ušetřit svou ženu bolesti, jakou by cítila při pohledu na jeho dlouhé vleklé utrpení. To je samozřejmě jen domněnka. Neexistuje jediný důvod, proč bychom si měli myslet, že Babbington dobrovolně ukončil svůj život.“

„Já jsem na sebevraždu ani tolik nemyslel,“ začal sir Charles.

Bartholomew Strange se znovu tiše zasmál.

„Samozřejmě. Ty nejdeš po něčem pravděpodobném. Ty chceš senzaci – nový nezjistitelný jed v koktajlech.“

Sir Charles se významně ušklíbl.

„Nejsem si tak jistý, že chci zrovna tohle. U čerta, Tollie, vzpomeň si, že koktajly jsem míchal já.“

„Chytla tě asi vražedná mánie, co? V našem případě se symptomy možná opozdily, ale do rána budeme mrtví všichni.“

„Koukej, ty si z toho děláš legraci, ale –“ sir Charles se podrážděně odmlčel.

„Já si legraci doopravdy nedělám,“ řekl lékař.

Jeho hlas se změnil, byl vážný a soucitný.

„Nežertuji o smrti chudáka starého Babbingtona. Legraci si dělám z tvých domněnek, Charlesi, protože – no – protože nechci, abys neuváženě ublížil.“

„Ublížil?“ opakoval sir Charles.

„Snad vy chápete, kam mířím, pane Satterthwaite?“

„Dovedu si to domyslet,“ odpověděl pan Satterthwaite.

„Copak nevidíš, Charlesi,“ pokračoval sir Bartholomew, „že tvoje plané podezření by mohlo být škodlivé? Tyhle věci se roznesou. Neurčitá nářážka, že by mohlo jít o vraždu, nářážka naprosto neopodstatněná, by mohla paní Babbingtonové způsobit vážné nepříjemnosti a bolest. Jednou dvakrát jsem viděl, jak se takové věci staly. Náhlá smrt – pár zlolajných jazyků něco utrousí – a už se šíří po městě řeči – rostou – a nikdo je nedokáže zastavit. Copak, Charlesi, nechápeš, jak kruté a zbytečné by to bylo? Ty ses prostě chytil naprosto nereálné možnosti a popouštíš uzdu své bujné fantazii.“

Na tváři sira Charlese se objevil nerozhodný výraz.

„Z téhle stránky jsem se na to nedíval,“ připustil.

„Jsi náramně hodný člověk, Charlesi, ale necháváš se unést fantazií. Tak a teď mi pověz: Ty vážně věříš, že by někdo, že by vůbec někdo chtěl zavraždit tak naprosto neškodného starého člověka?“

„Asi ne,“ odpověděl sir Charles. „Ne, jak říkáš, je to směšné. Promiň,

Tollie, ale opravdu to ode mě nebyla záliba v senzaci. Já doopravdy měl takové tušení, že něco není v pořádku.“

Pan Satterthwaite trochu zakašlal.

„Můžu něco říct? Panu Babbingtonovi se udělalo špatně za chvíličku po tom, co vstoupil do pokoje, hned na to, co vypil koktajl. A já si náhodou všiml, že stáhl tvář, když pil. Pomyslel jsem si, že není zvyklý na koktajl. Ale co když je správný dohad sira Bartholomewa, že pan Babbington si z nějakého důvodu přál spáchat sebevraždu. To mi připadá docela možné, kdežto domněnka o vraždě se mi zdá naprosto směšná.

Domnívám se, že je možné, i když ne pravděpodobné, že si něco vhodil do sklenice, aniž jsme to tušili.

Vidím, že se tady v pokoji nikdo ještě ničeho nedotkl. Koktajlové sklenice jsou právě tam, kde byly. Tahleta je pana Babbingtona. Vím to, protože jsem tu s ním seděl a hovořil. Navrhuji, aby sir Bartholomew dal udělat analýzu zbytku nápoje v té sklenici – to se dá udělat docela v tichosti, aniž to způsobí nějaké řeči.“

Sir Bartholomew vstal a uchopil sklenici.

„Dobrá,“ řekl, „vyhovím ti, Charlesi, a sázím deset liber ku jedné, že tam není nic než čistý líh s vermutem.“

„Platí,“ řekl sir Charles.

Pak se smutným úsměvem dodal:

„Víš, Tollie, na tom, že jsem se nechal unést fantazií, máš částečně vinu sám.“

„Já?“

„Ano, s tím svým vykládáním o zločinu dnes dopoledne. Říkal jsi, že ten člověk, ten Hercule Poirot, je něco jako sýček, kam vstoupí, tam se objeví zločin. A sotva přijede, máme tu podezřele náhlou smrt. Samozřejmě že mě hned napadne vražda.“

„Rád bych věděl,“ začal pan Satterthwaite a pak se zarazil.

„Ano,“ řekl Charles Cartwright, „taky mě to napadlo. Co říkáš, Tollie? Mohli bychom se ho zeptat, co si o tom všem myslí? Chci říct, jestli se to sluší, když je tu hostem.“

„Delikátní otázka etikety,“ poznamenal pan Satterthwaite.

„V lékařské etiketě se vyznám, ale ať visím, jestli vím něco o etiketě v detektivním pátrání.“

„Profesionálního zpěváka, aby na návštěvě zazpíval, požádat nemůžete,“ zamumlal pan Satterthwaite. „Můžete tedy požádat detektiva z povolání, aby pátral? Ano, to je velice delikátní otázka.“

„Povězte nám jen svůj názor,“ vybídl ho sir Charles.

Ozvalo se jemné zaklepání na dveře a objevila se tvář Hercule Poirota nahlízejícího s omluvným výrazem dovnitř.

„Jen pojd'te dál, kamaráde,“ zvolal sir Charles a vyskočil ze židle. „Právě jsme o vás mluvili.“

„Nerad bych rušil.“

„Vůbec nás nerušíte. Můžu vám nabídnout skleničku?“

„Ne, děkuji. Whisky piji málokdy. Ale kdybyste měl sklenici vody s ovocnou šťávou...“

Ovocnou šťávu však sir Charles nezahrnoval do svých představ o kapalinách, které se dají pít. Usadil hosta na židli a přešel přímo k věci.

„Nebudu chodit kolem horké kaše,“ řekl. „Právě jsme mluvili o vás, monsieur Poirote, a – a – o tom, co se dneska večer stalo. Poslyšte, myslíte si, že tu není něco v pořádku?“

Poirot povytáhl obočí a řekl: Jestli tu není něco v pořádku? Co máte na mysli?“

Bartholomew Strange odpověděl: „Můj přítel si vzal do hlavy, že pan Babbington byl zavražděn.“

„A vy si to nemyslíte – ech?“

„Rádi bychom věděli, co si myslíte vy.“

Poirot zamyšleně řekl:

„Udělalo se mu ovšem špatně, velmi náhle – opravdu velmi náhle.“

„No právě.“

Pan Satterthwaite vyložil teorii o sebevraždě a zmínil se o svém návrhu dát provést analýzu koktajlové sklenice.

Poirot souhlasně přikývl.

„V každém případě to nemůže škodit. Znáám lidskou povahu a tak se mi zdá krajně nepravděpodobné, že by chtěl někdo zprovodit ze světa tak milého a neškodného starého pána. A ještě méně se mi zamlouvá domněnka o sebevraždě. V každém případě koktajlová sklenice nám poví tak či onak.“

„A co myslíte, jaký bude výsledek analýzy?“

Poirot pokrčil rameny.

„To mohu jen hádat. Chcete po mně, abych hádal, jaký bude výsledek?“

„Ano, povězte nám to.“

„Pak tedy hádám, že najdou jen zbytky znamenitého suchého Martini. (Uklonil se siru Charlesovi.) Otrávit člověka koktajlem, který stál na podnose mezi mnoha ostatními nabízenými hostům – to by tedy byla věc velmi – velmi obtížná. A kdyby ten roztomilý starý farář chtěl spáchat sebevraždu, nemyslím, že by to udělal na večírku. To by ukazovalo na rozhodný nedostatek ohledu k ostatním a pan Babbington na mě dělal dojem jako člověk velmi ohleduplný.“ Odmlčel se. „To je můj názor, když jste se mě ptali.“

Na chvíli zavládlo ticho. Pak sir Charles zhluboka vzdychl. Otevřel okno a vyhlédl ven.

„Víte se trochu utišil,“ řekl.

Mořský vlk se vrátil a agent Tajné služby zmizel.

Ale pozornému panu Satterthwaitovi se zdálo, jako by sir Charles trochu litoval role, kterou nakonec nemohl hrát.

4. KAPITOLA

Moderní Elaine

„Ano, ale co si myslíte, pane Satterthwaite? Co si doopravdy myslíte?“

Pan Satterthwaite pohlédl na jednu stranu, pak na druhou. Nebylo úniku. Egg Lytton Goreová mu na rybářském přístavišti zcela zatarasila cestu. Tyhle moderní mladé ženy jsou nesmlouvavé – a přílišně energické.

„Tehle nápad vám do hlavy nasadil sir Charles,“ řekl.

„Ne, nenasadil. Už jsem ho měla. Od začátku ho mám. Bylo to tak strašně náhlé.“

„Byl to starý člověk a neměl dobré zdraví...“

Egg mu vskočila do jeho výkladu.

„S tím zdravím to nebylo nic moc vážného. Měl nervový zánět a revmatoidní artritidu. Z toho nedostanete záchvat a neumřete. Záchvaty neměl. Patřil k tomu druhu lidí, kteří postonávají, ale vydrží do devadesáti. Co jste si myslel o ohledání?“

„Připadalo mi docela – ehm – normální.“

„Co jste si myslel o výpovědi doktora MacDougala? Hrozně odborné, s celým výkladem a popisem orgánů – ale nepřišlo vám to, jako by se za celým tím vodopádem slov vytácel? To, co řekl, vyznělo ve smyslu: nic neukazuje na to, že smrt nenastala z přirozených příčin.“

„Nejste tak trochu puntičkárka, má milá?“

„Jde o to, že on – byl na rozpacích, ale neměl nic, čeho by se chytil, a tak se uchýlil k lékařské obezřelosti. Co si o tom myslel sir Bartholomew Strange?“

Poirot opakoval některé lékařovy výroky.

„Mávl nad tím rukou, co?“ řekla zamýšleně Egg. „Samozřejmě, on je člověk opatrný – velké zvíře z Harley Street asi být musí.“

„V koktajlové sklenici byl ale jen džin a vermut,“ připomněl jí pan Satterthwaite.

„Tím se to zdá vyřízené. Ale po ohledání se něco stalo a to mě vede k tomu, že přesvědčená nejsem...“

„Něco, co vám řekl sir Bartholomew?“

Pan Satterthwaite začal cítit příjemnou zvědavost.

„Ne mně – ale Oliverovi. Oliver Manders – ten večer tam byl, ale vy se na něj asi nepamatujete.“

„Ale ano, pamatuji se na něj velmi dobře. Je to váš velký přítel, že?“

„Býval. Teď se většinou jen hádáme. Šel k strýčkovi do kanceláře ve městě a začíná být – no trochu protřelý, víte, co chci říct. Pořád mluví o tom, že toho nechá a bude dělat novináře, umí dobře psát. Ale myslím, že teď už jsou to jen řeči. Chce zbohatnout. Všichni jsou s těmi penězi odporní, nemyslíte si to taky, pane Satterthwaite?“

Živě se ho dotklo její mládí – ta dětská arogantní přímlost.

„Má milá,“ řekl, „lidé jsou často v mnoha věcech odporní.“

„Lidi jsou většinou sebranka,“ přisvědčila vesele Egg. „Proto mě smrt starého pana Babbingtona tak trápí. Protože on byl opravdu drahoušek. Připravoval mě na confirmaci a takové ty věci. A i když většina toho je samozřejmě nesmysl, on byl opravdu hrozně milý a hodný. Víte, pane Satterthwaite, já jsem opravdu věřící – ne jako maminka s těmi svými modlitebními knížkami a ranní mší a tak dále – ale dívám se na to rozumně jako na historickou věc. Církev je celá zabředlá do pavlovské tradice – je opravdu v hrozném stavu – ale křesťanství samo je dobré. Proto nemůžu být tak radikální jako Oliver. Prakticky naše názory vyjdou skoro na stejno, společenské vlastnictví, všechno patří všem, ale rozdíl – no, to nemusím rozvádět. Ale Babbingtonovi byli opravdoví křesťané: nestrkali nos do věcí druhých

lidí, neslídili a neodsuzovali a nikdy se nechovali nelaskavě. Byli to drahouškové – pak, byl tu Robin...”

„Robin?”

„Jejich syn... Byl v Indii a tam ho zabili... Já – já byla do Robina trochu zabouchnutá...”

Egg zamrkala. Zabloudila pohledem k moři.

„Takže vidíte, jak hluboce se mě to dotýká. Jestli to tedy nebyla přirozená smrt...”

„Drahé dítě!”

„Ale je to zatraceně divné! Musíte připustit, že je to zatraceně divné.”

„Ale vždyť jste přece sama právě přiznala, že Babbingtonovi neměli na světě žádného nepřítele.”

„To je na tom to podivné. Nemůžu přijít na žádný možný důvod...”

„Je to neuvěřitelné. V koktajlu se nic nenašlo.”

„Možná že mu někdo něco píchnul.”

„Nějaký jed na šípy jihoamerických Indiánů, ne?” podotkl pan Satterthwaite s laskavým posměchem.

Egg se zašklebila.

„To je ono. Nějaký ten dryáček, co nezanechává stopy. Vy jste zkrátka nad to moc povznesený. Ale jednou možná zjistíte, že my máme pravdu.”

„My?”

„Sir Charles a já.” Lehce se zarděla.

Pan Satterthwaite svou myšlenku v duchu vyjádřil slovy a metrem své generace, kdy se kniha *Citáty pro každou příležitost* nacházela v každé knihovně.

Ač zhyzděn byl a nežli ona let měl dvakrát víc a meče seknutím

tvář dávno zjizvenou a svraštělou i osmahlou, přec pohlednuvši naň, hned milovala jej a láskou tou, jež jí se samé stala záhubou.

Trochu se styděl, že myslí v těchto verších – Tennyson se dnes už netěší tak velkému obdivu. Kromě toho sir Charles je sice osmahlý, ale ne zjizvený a Egg Lytton Goreová je nepochybně schopna zdravé vášně, ale vůbec nevypadá na to, že by chtěla láskou mřít a nechat se na loďce unášet po řece. Neměla v sobě nic z astolatské lilie.

„Až na to mládí,” pomyslel si pan Satterthwaite.

Dívky vždycky přitahovali muži středního věku se zajímavou minulostí. Egg v tom zřejmě nebyla výjimkou.

„Proč se nikdy neoženil?” zeptala se náhle.

„Nu...,” pan Satterthwaite se odmlčel. On sám by bez obalu řekl ‚z opatrnosti‘, ale uvědomil si, že taková odpověď by pro Egg nebyla vhodná.

Sir Charles měl spoustu milostných pletek s herečkami a jinými ženami, ale vždycky se mu podařilo vyhnout se manželství. Egg jasně hledala nějaké romantičtější vysvětlení.

„Je to pravda, že měl moc rád tu dívku, co zemřela na souchotiny – byla herečka a jmenovala se nějak od M?”

Pan Satterthwaite se na dotyčnou dámu pamatoval. Mluvil se o jméně sira Charlese ve spojení s jejím, ale dost málo, a pan Satterthwaite ani na okamžik nevěřil, že sir Charles zůstal svobodný z věrnosti k její památce. Velice taktně to naznačil.

„Měl asi spoustu avantýr,” řekla Egg.

„Ehm... pravděpodobně ano,” řekl pan Satterthwaite s viktoriánskou zdvořilostí.

„Líbí se mi, když mají muži avantýry,” řekla Egg. „Ukazuje to, že nejsou divní a vůbec.”

Viktoriánství pana Satterthwaita utrpělo další ránu. Byl na rozpacích, co na to říct. Egg si jeho zmatku nevšimla. Pokračovala ve svých úvahách:

„Sir Charles je opravdu chytřejší, než byste si myslel. To se ví, libuje si v pózách a předvádí se. Podle toho, jak mluví, umí jezdit s plachetnicí mnohem líp, než byste si mysleli. Když ho tak posloucháte, řekli byste, že je to všechno póza, ale není. A zrovna tak je to s touhle

záležitostí. Myslíte si, že to všechno dělá jen pro efekt – že chce hrát roli velkého detektiva. K tomu vám řeknu jen tohle: Myslím, že by ho hrál moc dobře.“

„Možná,“ přikývl pan Satterthwaite.

Tón hlasu dost jasně prozrazoval jeho city. Egg pochopila a vyjádřila je slovy:

„Ale váš názor je, že ‚Smrt faráře‘ není detektivka. Je to jen ‚Politováníhodná událost na večírku‘. Čistě společenská tragédie. Co si o tom myslel monsieur Poirot? Ten by to měl vědět.“

„Monsieur Poirot nám poradil, abychom počkali na analýzu koktajlu. Ale podle jeho mínění byl koktajl naprosto v pořádku.“

„To se ví, stárne,“ řekla Egg. „Už je vyřazená veličina.“ Pan Satterthwaite sebou až trhl. Neuvědomujíc si svou krutost Egg pokračovala: „Pojďte k nám na čaj. Mamince jste sympatický, říkála mi to.“

Pan Satterthwaite, mírně polichocen, pozvání přijal.

Když přišli k Lytton Goreovým, Egg se nabídla, že zavolá sira Charlese a omluví nepřítomnost jeho hosta.

Pan Satterthwaite usedl v maličkém salónku s vybledlými kretonovými závěsy a s naleštěným starým nábytkem. Byl to viktoriánský pokoj, pan Satterthwaite ho schvaloval a v duchu ho nazval dámským pokojem.

Hovor s lady Mary byl příjemný, žádná geniální konverzace, ale milé povídání. Hovořili o siru Charlesovi. Zná ho pan Satterthwaite dobře? Nijak důvěrně, odpověděl pan Satterthwaite. Před několika lety vložil do jedné hry sira Charlese nějaké peníze. Od té doby se datuje jejich přátelství.

„Má v sobě velké kouzlo,“ řekla lady Mary s úsměvem. „Cítím je právě tak dobře jako Egg. Asi jste už zjistil, že Egg trpí na hrdiny?“

Pan Satterthwaite uvažoval, zda lady Mary jako matka není tím zbožňováním hrdinů trochu znepokojena. Ale nezdálo se, že by byla.

„Egg přijde tak málo mezi lidi,“ řekla s povzdechem. „Jsme na tom tak špatně. Jedna moje sestřenice ji uvedla do společnosti a vzala ji na pár plesů ve městě, ale až na nějakou tu příležitostnou návštěvu se Egg od té doby odtud skoro nehnula. Myslím, že mladí lidé mají poznat svět a lidi – obzvlášť lidi. Jinak – nu, žít jenom s těmi nejbližšími je někdy nebezpečná věc.“

Pan Satterthwaite souhlasil. Vzpomněl si na sira Charlese a ježdění na plachetnici, ale to lady Mary, jak se za nějaký okamžik ukázalo, neměla na mysli.

„Že sem sir Charles přišel, to Egg hodně pomohlo. Rozšířilo jí to obzor. Chápete, tady je velmi málo mladých lidí – zvlášť mužů. Vždycky jsem se bála, aby si Egg nevzala někoho jen proto, že se zná jen s jedním člověkem a s nikým jiným se neseznámí.“

Pan Satterthwaite rychle vytušil, o koho jde.

„Myslíte mladého Olivera Manderse?“ Lady Mary se začervenala v upřímném překvapení.

„Ale, pane Satterthwaite, nevím, jak jste to poznal! Opravdu jsem myslela na něj. Jeden čas bývali s Egg hodně pospolu, a já vím, že jsem staromódní, ale mně se některé jeho názory nelíbí.“

„Mladí se musí vydovádet,“ řekl pan Satterthwaite.

Lady Mary potřásla hlavou.

„Měla jsem velké obavy – samozřejmě je to docela vhodná partie – všechno o něm vím a jeho strýc, který ho nedávno vzal k sobě do kanceláře, je velmi bohatý člověk, není to, že – je to ode mne hloupé – ale –“

Neschopna vyjádřit, co ještě měla na mysli, znovu jen potřásla hlavou.

Pan Satterthwaite měl pocit, jako by mezi nimi nastala chvíle zvláštní důvěrnosti. S klidnou otevřeností řekl:

„Přesto byste snad, lady Mary, nechtěla, aby se vaše dcera provdala za muže dvakrát tak starého.“

Její odpověď ho překvapila.

„Mohlo by to tak být jistější. Aspoň pak víte, na čem jste. V tomhle věku má muž všechna bláznovství a hříchy definitivně za sebou: už na něj nečekají...“

Než mohl pan Satterthwaite něco říct, přišla k nim Egg.

„Nějak dlouho ti to trvalo, miláčku,“ řekla matka.

„Mluvila jsem se sirem Charlesem, maminečko. Je tam v celé své slávě úplně sám.“ Vyčítavě se obrátila k panu Satterthwaitovi. „Neřekl jste mi, že se hosté vytratili.“

„Odjeli včera – všichni až na sira Bartholomewa Strange. Měl zůstat do zítřka, ale dnes ráno byl naléhavým telefonem odvolán do Londýna. Jeden jeho pacient je v kritickém stavu.“

„To je škoda,“ řekla Egg. „Měla jsem totiž v úmyslu si celou společnost prozkoumat. Mohla jsem najít nějakou stopu.“

„Jakou stopu, drahoušku?“

„Pan Satterthwaite ví, jakou. No, nevádí. Oliver je ještě tady. Přizveme si ho. Myslí mu to, když chce.“

Když se pan Satterthwaite vrátil do Vraního hnízda, našel svého hostitele, jak sedí na terase a hledí na moře.

„Nazdar, Satterthwaite. Byl jste na čaji u Lytton Goreových?“

„Ano. Nevadilo vám to?“

„Samozřejmě že ne. Egg telefonovala... Zvláštní děvče, ta Egg...“

„Přitažlivá,“ řekl pan Satterthwaite.

„Ano, to je.“

Vstal a udělal několik bezúčelných kroků.

„Na mou duši bych si přál, abych sem nikdy nepřišel,“ řekl náhle hořce.

5. KAPITOLA

Útěk před dámou

Pan Satterthwaite si pomyslel: „Je v tom až po uši.“

Pocítil k hostiteli náhlý soucit. V dvaapadesáti letech se Charles Cartwright, veselý a bezstarostný dobyvatel ženských srdcí, zamiloval. A jak si sám uvědomoval, jeho láska musela skončit zklamáním. Mládí si hledá mládí.

„Dívky své city skrývají,“ pomyslel si pan Satterthwaite. „Egg svůj obdiv k siru Charlesovi staví na odiv. Nedělala by to, kdyby to myslela doopravdy. Mladý Manders bude ten pravý.“

Pan Satterthwaite byl ve svých domněnkách obvykle dost bystrý.

Byla tu však pravděpodobně ještě jedna věc, kterou nevzal v úvahu, protože si ji sám neuvědomoval. Přehnaná cena, kterou stárí přikládá mládí. Panu Satterthwaitovi, staršímu pánovi, skutečnost, že Egg by mohla dát přednost muži středních let před mladým, připadala přímo neuvěřitelná. Mládí bylo pro něj nejkouzelnějším darem. Utvrdil se ve své víře, když Egg po obědě zavolala a požádala o dovolení, aby směla s sebou přivést Olivera na „poradu“. Byl to jistě hezký mládenec s hnědýma očima s těžkými víčky, který se pohyboval s lehkou elegancí. Zdálo se, že dovolil, aby ho přivedla – což dosvědčovalo Egginu energii, ale jeho celkový postoj byl lenivě skeptický.

„Nemůžete jí to vymluvit, pane?“ řekl siru Charlesovi. „Je tak energická z toho příšerně zdravého venkovského života, co vede. Víš, Egg, ty jsi opravdu ohavně zdravá. A máš dětinské záliby – zločin – senzaci – a všechny ty nesmysly.“

„Vy jste skeptik, Mandersi?“

„To jsem, pane. Ten milý upovídaný dědoušek. Myslet na něco jiného než na přirozené příčiny je nesmysl.“

„Máte asi pravdu,“ řekl sir Charles.

Pan Satterthwaite na něj vrhl rychlý pohled. Jakou roli hrál dnes večer Charles Cartwright? Bývalého mořského vlka ne – mezinárodního detektiva taky ne. Ne, byla to nějaká nová neznámá role.

Pan Satterthwaite se až lekl, když si uvědomil, jaká je to role. Sir Charles hrál druhé housle. Druhé housle vedle Olivera Manderse.

Sedl si stranou a s hlavou ve stínu pozoroval, jak se ti dva, Egg a Oliver, hádají – Egg prudce, Oliver malátně.

Sir Charles vypadal starší než obvykle – vypadal starý a unavený. Egg se k němu několikrát obrátila – prudce a s důvěrou – ale nereagoval.

Bylo jedenáct, když odešli. Sir Charles vyšel s nimi na terasu a nabídl, že jim půjčí elektrickou svítilnu, aby viděli na kamenitou cestu dolů. Ale nebylo jí zapotřebí. Byla krásná měsíční noc. Vydali se společně na cestu, a jak scházeli dolů, jejich hlasy slábly.

Měsíc neměsíc pan Satterthwaite se nehodlal vydat nebezpečí, že nachladne. Vrátil se do Lodního pokoje. Sir Charles zůstal na terase trochu déle. Když vešel dovnitř, zavřel za sebou skleněné dveře, zamířil ke stolku u zdi a nalil si whisky se sodou.

„Satterthwaite,“ řekl, „zítra odsud odjízďím a už se nevrátím.“

„Cože?“ zvolal překvapeně pan Satterthwaite.

Na tváři Charlese Cartwrighta se na okamžik ukázala melancholická radost z úžasu, která jeho slova vyvolala.

„Je to jediná věc, která mi zbývá,“ řekl s divadelním patosem. „Prodám to tu. Co to pro mě znamenalo, se nikdy nikdo nedoví.“ Ztišil hlas a nechal ho působivě odeznít.

Po večeru, kdy sir Charles hrál druhé housle, musel si to jeho egoismus vynahradiť. To byla velká scéna, kdy se hrdina zřítá lásky, a sir Charles ji často hrál v mnoha různých divadelních hrách. Zřítal se ženy jiného muže, vzdával se dívky, kterou miloval.

Z jeho hlasu zněla statečná uštěpačnost, když pokračoval:

„Vzdej se toho, co nemá naděje... to je jediná možnost... Odejdu...“

„Kampak?“ zeptal se pan Satterthwaite.

Herec nedbale mávl rukou.

„Kamkoli. Co na tom záleží?“ Trochu změněným hlasem dodal: „Pravděpodobně do Monte Carla.“ A pak, aby napravil to, co citlivým taktem musel pocítit jako pád z výšin: „Uprostřed pouště, nebo uprostřed davu, co na tom záleží. Člověk ve svém nejhlubším já je samotný – je sám. Vždycky jsem byl osamělý člověk.“

Byla to jasně slova, jaká hrdina vyřkne před odchodem z jeviště.

Kývl na pozdrav panu Satterthwaitovi a vyšel z pokoje.

Pan Satterthwaite vstal a po příkladu hostitele se chystal jít si lehnout.

„Ale uprostřed pouště to nebude,“ pomyslel si a trochu se usmál.

Druhý den ráno požádal sir Charles pana Satterthwaita, aby mu prominul, jestliže ten den odjede do města.

„Milý brachu, nezkracujte svou návštěvu. Chtěl jste zůstat do zítřka a já vím, že jedete k Habertonovým do Tavistocku. Zavezou vás tam autem. Já jen cítím, že už se nesmím zastavit, když jsem se jednou rozhodl. Ne, nesmím se zastavit.“

Sir Charles narovnal v mužném rozhodnutí ramena, potřásl panu Satterthwaitovi vřele rukou a předal ho zdatné slečně Milrayové.

Slečna Milrayová byla zřejmě připravena vyrovnat se s touto situací jako s každou jinou. Neprojevila překvapení ani dojetí nad rozhodnutím, k němuž sir Charles přes noc došel. A taky z ní pan Satterthwaite nedostal ani slovo, co si o tom myslí. Náhlá smrt, ani náhlá změna plánu nemohla slečnu Milrayovou rozrušit. Cokoli se stalo, přijala jako fakt a hned všechno začala schopně zařizovat. Zatelefonovala do realitní kanceláře, odeslala telegramy do ciziny a pilně psala na stroji. Pan Satterthwaite si vyšel dolů na pobřeží, aby unikl deprimujícímu pohledu na takovou výkonnost. Bez cíle se tu procházel, když ho někdo zezadu chytil za paži. Otočil se, a před sebou měl dívku s bílou tváří.

„Co to všechno znamená?“ zeptala se prudce Egg.

„Co všechno?“ vyhnul se přímé odpovědi pan Satterthwaite.

„Všude se mluví o tom, že sir Charles odjíždí – že chce prodat Vraní hnízdo.“

„To je naprosto pravda.“

„Takže odjíždí?“

„Už odjel.“

„Ó,“ Egg pustila jeho paži. Vypadala najednou jako malé dítě, kterému kruté ublížili.

Pan Satterthwaite nevěděl co říct.

„Kam odjel?“

„Do ciziny. Na francouzskou Riviéru.“

„Ó!“

Stále nevěděl, co říct. Protože tohle bylo jasně víc než obdiv k hrdinovi...

Bylo mu jí líto a v duchu probíral různá útěšná slova, když tu znova promluvila – a vyděsila ho.

„Která je to ta mrcha?“ zeptala se prudce.

Pan Satterthwaite, ústa otevřená dokořán, na ni zíral. Egg ho popadla za paži a zuřivě s ním začloulala.

„Vy to musíte vědět,“ křičela. „Která z nich to je? Ta šedovlasá nebo ta druhá?“

„Má milá, nevím, o čem mluvíte?“

„Víte to. Musíte to vědět. Samozřejmě, že je v tom nějaká ženská. Měl mě rád – vím, že mě měl rád. Jedna z těch dvou ženských si toho předevečírem večer musela taky všimnout a rozhodla se mi ho vzít. Já ženy nenávidím. Jsou to hnusné zmije. Viděl jste ty její šaty – šaty té ženské se zelenými vlasy? Byla jsem závistí bez sebe. Žena, která má takové šaty, je ve výhodě – to nemůžete popřít. Ve skutečnosti je dost stará a ošklivá jako čarodějnice – ale co na tom. Vedle ní každá vypadá nevkusně jak farářova manželka. Je to ona? Nebo je to ta druhá s šedivými vlasy? Je zábavná – to vidíte na první pohled. Má velký sex-appeal. A on jí říkal Angie. Ta, co vypadá jak zvadlá kapusta, to být nemůže. Je to ta móde-dáma, nebo Angie?“

„Má milá, co jste si to vzala do hlavy? On – ehm – Charles Cartwright nemá o žádnou z těch žen nejmenší zájem.“

„Nevěřím vám. Ony rozhodně o něj zájem mají...“

„Ne, ne, ne, vy se mýlíte. To je všechno jen vaše fantazie.“

„Jsou to mrchy,“ řekla Egg.

„Takové slovo nesmíte užívat, má milá.“

„Můžu říct ještě něco horšího.“

„Možná ano, ale prosím, nedělejte to. Ujišťuji vás, že jste na omylu.“

„Tak proč takhle odjel?“

Pan Satterthwaite si odkašlal.

„Domnívám se – ehm – že to považoval za nejlepší.“

Egg se na něj upřeně zadívala.

„Chcete říct – kvůli mně?“

„Ehm – asi něco takového.“

„Takže utekl. Asi jsem moc ukázala karty... Muži nemají rádi, když je žena uhání, co? Maminka má nakonec pravdu... Nedovedete si představit, jak je kouzelná, když mluví o mužích. Vždycky ve třetí osobě – je to tak viktoriánské a zdvořilé. ‚Muž nemá rád, když za ním žena běhá, dívka má vždycky nechat muže, aby za ní běhal sám.‘ To je báječný výraz, co říkáte – aby běhal. Zní to jako opak toho, co to znamená. Vlastně je to zrovna to, co Charles udělal – běžel. Utekl ode mě. Má strach. A malér je v tom, že nemůžu jet za ním. Kdybych to udělala, tak by asi vsedl na loď a ujel někam k divochům do Afriky.“

„Hermiono, myslíte to se sirem Charlesem vážně?“ zeptal se pan Satterthwaite.

Dívka na něj vrhla netrpělivý pohled.

„Samozřejmě že myslím.“

„A co Oliver Manders?“

Egg netrpělivě pohodila hlavou a tím Olivera Manderse vyřídila. Sledovala proud vlastních myšlenek.

„Myslíte, že bych mu mohla napsat? Nic, čeho by se lekl. Jen takové to dívčí povídání – abych ho uklidnila a aby přestal mít strach.“ Zamračila se. „To jsem ale byla blázen. Maminka by to zvládla mnohem líp. Tyhle viktoriánské dámy vědí, jak na to. Jsou samé červenání a upejpání. Udělala jsem chybu. Opravdu jsem si myslela, že potřebuje povzbudit. Vypadal – no prostě vypadal, že potřebuje pomoci. Povězte mi,“ obrátila se najednou k panu Satterthwaitovi, „viděl včera večer tu mou líbací scénku s Oliverem?“

„Pokud vím ne. Kdy -?“

„Při měsíčku, když jsme šli dolů. Myslela jsem, že se ještě dívá z terasy. Myslela jsem, kdyby snad mě a Olivera viděl – no, zkrátka jsem si myslela, že by ho to možná trochu probudilo. Protože on mě rád měl. Na to bych mohla přísahat.“

„Nebylo to k Oliverovi trochu kruté?“

Egg energicky zavrtěla hlavou.

„Ani v nejmenším. Oliver si myslí, že je pro každou dívku čest, když ji políbí. To se ví, dalo to ránu jeho ješitnosti, ale člověk na všechno myslet nemůže. Chtěla jsem Charlese dostat trochu do varu. Byl v poslední době jiný – rezervovanější.“

„Drahé dítě,“ řekl pan Satterthwaite. „Myslím, že si zcela neuvědomujete, proč sir Charles tak náhle odjel. Myslel, že stojíte o Olivera. Odjel aby si ušetřil další bolest.“

Egg se rychle otočila. Popadla pana Satterthwaita za ramena a pátrala

„Je to pravda? Je to skutečně pravda? Ten truhlík! Ten oslík! Ó –“

Náhle pana Satterthwaita pustila a začala vedle něho vesele hopsat.

„Pak se tedy vrátí,“ řekla. „Vrátí se. A když ne...“

„A když ne?“

Egg se zasmála. Tak ho nějak zpátky dostanu. Uvidíte, že to dokážu.

Vypadalo to, že Egg a astolatská lilie měly až na rozdílné vyjadřování hodně společného, ale pan Satterthwaite měl pocit, že Egginy metody budou praktičtější než Elaininy a že umírání na zlomené srdce k nim patřit nebude.

DRUHÉ JEDNÁNÍ

Jistota

1. KAPITOLA

Sir Charles dostává dopis

Pan Satterthwaite přijel na pár dní do Monte Carla. Objel už všechny přátele, k nimž byl pozván, a Riviéru v září měl rád.

Seděl v parku na sluníčku a četl dva dny starý *Daily Mail*.

Náhle upoutalo jeho pozornost jedno jméno. *Strange. Smrt sira Bartholomewa Strange*. Přečetl si odstavec pod titulkem.

S lítostí oznamujeme, že zemřel sir Bartholomew Strange, významný specialista na nervové choroby. Sir Bartholomew hostil ve svém domě v Yorkshiru společnost přátel. Sir Bartholomew se jevil dokonale zdravý a ve výborné náladě a zcela nečekaně na konci večere skonal. Bavil se s přáteli popíjeje portské víno, když dostal náhlý záchvat, a zemřel dřív, než mohla být přivolána lékařská pomoc. Smrt sira Bartholomewa znamená velikou ztrátu. Byl...

Následoval popis lékařské dráhy sira Bartholomewa a jeho vědecké práce.

Panu Satterthwaitovi vyklouzly noviny z rukou. Měl velmi nepříjemný dojem. V duchu mu vytanul obraz lékaře, jak ho viděl naposled – statný, veselý, ve vrcholné formě. A teď – byl mrtev. Některá slova se vydělila z kontextu a nepříjemně mu tanula na mysli. „Popíjeje portské víno.“ „Náhlý záchvat...“ „Zemřel dřív, než mohla být zavolána lékařská pomoc...“

Portské, ne koktajl, ale jinak to podivně připomínalo tu smrt v Cornwallu. Pan Satterthwaite znovu viděl křečí staženou mírnou tvář starého faráře...

Co když přece jen...

Zvedl hlavu a uviděl, jak k němu po trávníku přichází sir Charles.

„U všech všudy, Satterthwaite, to je báječné, že jste tady. Četl jste to o chudáku Tolliem?“

„Právě teď jsem to viděl v novinách.“

Sir Charles klesl do židle vedle něj. Měl na sobě bezvadný úbor na projížďku jachtou. Už žádné šedivé flanelové kalhoty a staré svetry. Byl světácký majitel jachty na francouzské Riviéře.

„Poslyšte, Satterthwaite, Tollie byl zdravý jako řípa. Nikdy mu nic nebylo. Jsem bláznivý osel s bujnou fantazií, nebo vám to taky něco připomíná?“

„To, co se stalo v Loomouthu? Ano, připomíná. Ale samozřejmě můžeme se mýlit. Může to být podobnost jen na první pohled. Koneckonců k náhlým úmrtím dochází pořád a z různých příčin.“

Sir Charles netrpělivě zavrtěl hlavou. Pak řekl:

„Právě jsem dostal dopis – od Egg Lytton Goreové.“

Pan Satterthwaite skryl úsměv.

„První dopis od ní?“

Sir Charles bez nejmenšího podezření odpověděl:

„Ne. První jsem dostal brzy po tom, co jsem přijel sem. Poslali ho za mnou a chvíli trvalo, než mě dostihl. Podávala mi jen zprávy... Neodpověděl jsem na něj... U čerta, Satterthwaite, já se neodvážil na něj odpovědět. To děvče ovšem nic netuší, ale nechtěl jsem ze sebe dělat blázna.“

Pan Satterthwaite si rukou přejel ústa, na nichž ještě zůstal úsměv.

„A co tenhle?“ zeptal se.

„Tenhle, to je něco jiného. Žádá o pomoc...“

„O pomoc?“ Pan Satterthwaite zvedl obočí.

„Víte – ona tam byla – v tom domě – když se to stalo.“ Chcete říct, že byla u sira Bartholomewa Strange v době jeho smrti?“

„Ano.“

„Co o tom píše?“

Sir Charles vytáhl z kapsy dopis. Chvilku váhal, pak ho podal panu Satterthwaitovi.

„Radši si to přečtete sám.“

Pan Satterthwaite s velkou zvědavostí rozevřel list.

Drahý sire Charlesi,

nevím, kdy vám tenhle dopis dojde. Doufám, že brzo. Jsem tak znepokojená a nevím co dělat. Asi jste v novinách četl, že sir Bartholomew Strange je mrtev. A zemřel právě tak jako pan Babbington. To nemůže být náhoda – nemůže – nemůže to být náhoda... a mě to hrozně trápí... Poslyšte, nemohl byste přijet domů a něco v tom udělat? Zní to trochu opovážlivě, když Vám tohle píšu, ale vy jste měl podezření už předtím a nikdo Vám nechtěl věřit, a teď byl zabit Váš vlastní přítel; a jestli nepřijedete, pak možná pravdu nikdo nikdy nezjistí, a o vás jsem přesvědčená, že byste ji zjistit mohl. Jsem si tím naprosto jistá.

A ještě něco... Dělán si jasně kvůli někomu starosti... Vím, že s tím neměl naprosto nic společného, ale přece jen by to mohlo vypadat trochu divně. Nemůžu to v dopise vysvětlovat. Ale nechcete přijet? Mohl byste zjistit pravdu. Vím, že byste mohl.

Se spěšným pozdravem

Egg

„Tak co?“ netrpělivě se zeptal sir Charles. „Je to samozřejmě trochu nesouvislé, psala nakvap. Ale co tomu říkáte?“

Pan Satterthwaite pomalu skládal dopis, aby získal minutku na rozmyšlenou, než odpoví. Souhlasil s tím, že dopis je nesouvislý, ale nemyslel si, že byl psán nakvap. Podle jeho názoru to byl pečlivý výtvar. Byl napsán tak, aby zapůsobil na ješitnost, rytířství a sportovního ducha sira Charlese.

Jak dalece pan Satterthwaite sira Charlese znal, byl ten dopis dobrý tah.

„Koho podle vás myslí tím ‚někdo‘?“

„Zřejmě Manderse.“

„Byl tam tedy také?“

„Asi ano. Nevím proč. Tollie se s ním nikdy nesetkal kromě tenkrát v mém domě. Proč ho k sobě pozval, nedovedu si představit.“

„Hostil doma často velkou společnost?“

„Třikrát nebo čtyřikrát do roka. A jednu vždycky zval na svatého Legera.“

„Pobýval hodně v Yorkshiru?“

„Měl tam velké sanatorium – léčebný ústav, chcete-li. Zakoupil Melfortské opatství (je to starobylá budova), zrenovoval je a vybudoval tam sanatorium.“

„Rozumím.“

Pan Satterthwaite chvilku mlčel. Pak řekl:

„Rád bych věděl, kdo v té společnosti ještě byl.“

Sira Charlese napadlo, že by to mohlo být v některých jiných novinách, a oba dva se vydali je shánět.

„Á, tady to máme,“ zvolal nakonec sir Charles.

Četl nahlas:

Sir Bartholomew pořádá v den sv. Legera svou obvyklou domácí slavnost. Jeho hosty jsou: lord a lady Edenovi, lady Mary Lytton Goreová, sir Jocelyn a lady Campbellovi, kapitán Dacres s chotí a známá herečka slečna Angela Sutcliffová.

Podívali se s panem Satterthwaitem jeden na druhého.

„Dacresovi a Angela Sutcliffová,“ řekl sir Charles. „O Oliveru Mandersovi tam nic nestojí.“

„Tak si ještě vezmeme *continental daily mail*,“ řekl pan Satterthwaite. „Tam by mohlo něco být.“

Sir Charles přelétl rychle noviny. Náhle ztuhl.

„Proboha, Satterthwaite, poslechněte si to:

K ÚMRTÍ SIRA BARTHOLOMEWA STRANGE

Při dnešním ohledání zesnulého sira Bartholomewa Strange bylo úředně zjištěno, že smrt nastala otravou nikotinovým jedem. Jakým způsobem nebo kým byl jed podán, nebylo zjištěno.“

Zamračil se.

„Otrava nikotinem. To zní dost mírně – nic, z čeho by se člověk v záchvatu skácel k zemi. Já tomu všemu nerozumím.“

„Co uděláte?“

„Co udělám? Rezervuji si na dnes večer spací kupé v Modrém vlaku do Londýna.“

„No to bych mohl taky udělat,“ řekl pan Satterthwaite.

„Vy?“ Sir Charles se k němu překvapeně otočil.

„Tyhle věci patří tak trochu do mého oboru,“ vysvětloval skromně pan Satterthwaite. „Mám v tom směru trochu – ehm – zkušenost. Kromě toho v těch místech dost dobře znám policejního ředitele – plukovníka Johnsona. To se nám může hodit.“

„Jste skvělý,“ zvolal sir Charles. „Tak si zajdeme do kanceláře objednat lůžka.“

Pan Satterthwaite si v duchu řekl:

„To děvče to dokázalo. Dostala ho zpátky. Řekla, že ho dostane zpátky. Jen bych rád věděl, jak dalece byla v dopise upřímná.“ Egg Lytton Goreová rozhodně dovedla využít situace. Sir Charles šel objednat lůžka a pan Satterthwaite se pomalu procházel parkem. V duchu se dosud zabýval příjemnou úvahou o Egg Lytton Goreové. Obdivoval její vynalézavost a její energickou podnikavost a potlačil ten trochu viktoriánský rys své povahy, kvůli němuž by neschvaloval, aby příslušnice krásného pohlaví brala v srdečních záležitostech iniciativu do svých rukou.

Pan Satterthwaite byl člověk všímavý. Uprostřed svých úvah o ženském pohlaví všeobecně a o Egg Lytton Goreové zvlášť se neubránil, aby si neřekl:

„Kdepak jsem jen takový zvláštní tvar hlavy už viděl?“

Majitel té hlavy seděl na lavičce a zamyšleně hleděl před sebe. Byl to malý mužík, jehož kníry vzhledem k jeho výšce byly neúměrně velké. Poblíž postávala nespokojeně vypadající anglická holčička, která stála chvíli na jedné, chvíli na druhé noze a občas kopala do záhonu lobelek.

„Nedělej to, miláčku,“ okřikla ji matka, ponořená do prohlížení mód.

„Nemám co dělat,“ odpověděla holčička.

Malý pán otočil hlavu a podíval se na holčičku, a pan Satterthwaite ho poznal.

„Monsieur Poirote,“ řekl, „to je ale příjemné překvapení.“

Pan Poirot vstal a uklonil se. „*Enchanté, monsieur.*“

Potřásl si rukou a pan Satterthwaite se posadil k Poirotovi. „Každý je, jak se zdá, v Monte Carlu. Ani ne před půlhodinou jsem se srazil se sirem Charlesem Cartwrightem a teď s vámi.“

„Sir Charles je tu také?“

„Je tu s jachtou. Víte, že pustil dům v Loomouthu?“

„Ne, to jsem nevěděl. Překvapuje mě to.“

„Mě ani ne. Myslím, že Cartwright opravdu není člověk, který rád žije trvale mimo svět.“

„To ne, v tom s vámi souhlasím. Byl jsem překvapen z jiného důvodu.“

Zdálo se mi, že sir Charles má zvláštní důvod, aby zůstal v Loomouthu – velice působný důvod, že? Nemám pravdu? Tu malou mademoiselle, která si tak žertovně říká vajíčko.“

Oči mu jiskřily laskavým šelmovstvím.

„Taky jste si toho povšiml?“

„Jistěže jsem si toho povšiml. Já s milenci cítím – vy, myslím, taky. A *la jeunesse* mě vždycky dojímá.“

Povzdechl.

„Myslím, že jste skutečně přišel na důvod, proč sir Charles odjel z Loomouthu,“ řekl pan Satterthwaite. „Utíkal pryč.“

„Od mademoiselle Egg? Ale vždyť je do ní zřejmě hrozně zamilovaný. Tak proč utíká?“

„Ach, vy nechápete naše anglosaské komplexy,“ řekl pan Satterthwaite.

Monsieur Poirot sledoval nit vlastních úvah.

„Samozřejmě, je to dobrý manévr,“ řekl. „Utečte před ženou – a ona okamžitě půjde za vámi. Sir Charles jako muž s velkou zkušeností to nepochybně ví.“

Pan Satterthwaite se velice bavil.

„Myslím, že to tak úplně nebylo,“ pravil. „Povězte mi, co vy tu děláte. Jste na dovolené?“

„Já mám teď dovolenou pořád. Dosáhl jsem úspěchu. Jsem bohatý. A tak jsem šel na odpočinek. Teď si jezdím po světě.“

„To je báječné,“ řekl pan Satterthwaite.

„*N'est-ce pas?*“

„Mami, co mám dělat?“ zakňourala anglická holčička.

„Drahoušku,“ vyčítavě pravila matka, „copak to není pěkné přijet do cizí země a být na krásném sluníčku?“

„Ano, ale nemám tu co dělat.“

„Běhej – bav se. Jdi se podívat na moře.“

„*Maman,*“ řekla francouzská holčička, která se tu najednou objevila. „*Joue avec moi.*“

Francouzská maminka vzhledla od knihy.

„*Amuse-toi avec ta balle, Marcelle.*“

Francouzská holčička začala se zamračenou tvářičkou poslušně pinkat míčem.

„*Je m'amuse,*“ řekl Hercule Poirot a na tváři měl velmi zvláštní výraz.

Pak, jako by odpovídal na něco, co četl v tváři pana Satterthwaita, dodal:

„Ale vy hned všechno poznáte. Je to tak –“

Chvilku mlčel a pak řekl:

„Víte, pocházím z chudé rodiny. Bylo nás doma hodně. Museli jsme se ve světě protlouct. Já šel k policii. Pracoval jsem tvrdě. Pomalu jsem se dostával nahoru. Začal jsem si dělat jméno. Udělal jsem si je. Začal jsem mít mezinárodní pověst. A nakonec jsem měl jít do výslužby. Pak přišla válka. Byl jsem raněn. Jako smutný, vyčerpaný uprchlík jsem přišel do Anglie. Jedna laskavá paní mi poskytla pohostinství. Zemřela – ale ne přirozenou smrtí: někdo ji zabil. *Eh bien*, pustil jsem se do pátrání. Zaměstnal jsem své šedé buňky. Objevil jsem jejího vraha. Zjistil jsem, že nejsem ještě vyřízený. Ne, moje schopnosti byly lepší než kdykoli jindy. Tak začala moje druhá životní dráha, dráha soukromého detektiva v Anglii. Rozřešil jsem mnoho báječných a záhadných případů. Ach, monsieur, žil jsem! Psychologie lidské povahy je obdivuhodná. Zbohatl jsem. Jednoho dne budu mít tolik peněz, kolik budu potřebovat, řekl jsem si. Budu moct uskutečnit všechny své sny.“

Položil panu Satterthwaitovi ruku na koleno.

„Příteli, střežte se dne, kdy se vaše sny splní. Ta holčička vedle nás bezpochyby také snila o tom, že pojedou do ciziny – snila o tom, jak to bude vzrušující – jak bude všechno jiné. Chápete?“

„Chápu, že se nebavíte,“ řekl pan Satterthwaite.

Poirot přikývl.

„Tak je to.“

Byly chvíle, kdy pan Satterthwaite vypadal jako zlomyslný skřítek Puk. V drobném svráštělém obličejí mu to šelmovsky cukalo. Váhal. Má? Nemá?

Pomaloucku rozložil noviny, které měl ještě u sebe.

„Viděl jste tohle, monsieur Poirote?“

Namířil ukazováček na příslušný článek.

Malý Belgičan uchopil noviny. Pan Satterthwaite ho pozoroval, jak čte. Na tváři se neobjevila žádná změna, ale Angličan měl dojem, že Poirotovi ztuhlo tělo jako teriérovi, když ucítí krysí díru.

Hercule Poirot si přečetl zprávu dvakrát, pak noviny složil a vrátil je panu Satterthwaitovi.

„Zajímavé,“ řekl.

„Ano. Vypadá to, jako by sir Charles měl pravdu a my jsme se mýlili, že?“

„Ano,“ přisvědčil Poirot. „Vypadá to, jako bychom se byli mýlili. Doznávám, příteli, nemohl jsem uvěřit, že by tak neškodný, tak přívětivý starý člověk mohl být zavražděn... Možná že jsem se tedy mýlil... Ačkoliv, chápejte, ta druhá smrt může být náhoda. Náhody se stávají – nejpodivuhodnější náhody. Já, Hercule Poirot, jsem poznal náhody, nad nimiž byste žasl.“

Odmlčel se a pak pokračoval:

„Tušení sira Charlese bylo asi správné. Je to umělec – citlivý – vnímavý – on věci spíš cítí, než aby o nich logicky uvažoval... Takový způsob je v životě často katastrofální – ale někdy je oprávněný. Rád bych věděl, kde je sir Charles teď.“

Pan Satterthwaite se usmál.

„To vám můžu povědět. Je právě v místenkové kanceláři a objednává lůžka. Vracíme se spolu dnes večer do Anglie.“

„Aha!“ zvolal Poirot s nesmírně významným důrazem. V bystrých šibalských pátravých očích tkvěla otázka: „Ten náš sir Charles je ale horlivý. Je tedy rozhodnut hrát tu roli, roli detektiva amatéra? Nebo má jiný důvod?“

Pan Satterthwaite na to neřekl nic, ale Poirot si v jeho mlčení odpověď našel.

„Chápu,“ řekl. „Jsou v tom taky jasné oči naší mademoiselle. Nevolá ho jen zločin, že?“

„Psala mu a prosila ho, aby se vrátil,“ vysvětlil pan Satterthwaite.

Poirot přikývl.

„Rád bych teď věděl...,“ řekl, „nerozumím zcela...“

Pan Satterthwaite mu skočil do řeči:

„Nerozumíte moderním anglickým dívkám? To mě nepřekvapuje. Já sám jim vždycky nerozumím. Děvče jako slečna Lytton Goreová...“

Ted' ho zase přerušil Poirot:

„Promiňte, špatně jste mě pochopil. Já slečně Lytton Goreové rozumím velmi dobře. Poznal jsem již takovou – mnoho takových. Nazýváte je moderní typ, ale je to – jak bych to řekl – věčný typ.“

Pan Satterthwaite byl trochu rozmrzelý. Cítil, že on – a jedině on – rozumí Egg. Tenhle směšný cizinec neví nic o mladých anglických ženách.

Poirot mluvil dál. Zasněným – hloubavým tónem:

„Znalost lidské povahy – může být velmi nebezpečná věc.“

„Užitečná,“ opravil ho pan Satterthwaite.

„Možná. Podle toho, jak se to vezme.“

„Tak já...,“ pan Satterthwaite váhal – pak vstal. Byl trochu zklamaný. Hodil návnadu, a ryba nezabrala. Cítil, že jeho vlastní znalost lidské povahy selhala. „Přeji vám příjemnou dovolenou.“

„Děkuji vám.“

„Doufám, že se na mě přijdete podívat, až budete zase v Londýně.“ Vytáhl navštívenku.

„Tady je má adresa.“

„Jste velice laskav, pane Satterthwaite. Bude mi potěšením.“

„Pak tedy prozatím sbohem.“

„Sbohem a *bon voyage*.“

Pan Satterthwaite odešel. Poirot se za ním chvilku díval, pak se znova zahleděl před sebe a upíral oči na modré Středozemní moře.

Seděl tak aspoň deset minut.

Anglická holčička se vrátila.

„Už jsem se podívala na moře, maminko. Co mám dělat teď?“

„Znameníá otázka,“ řekl si šeptem Hercule Poirot.

Vstal a pomalu odcházel – směrem k místenkové kanceláři.

2. KAPITOLA

Sluha zmizel

Sir Charles a pan Satterthwaite seděli v pracovně plukovníka Johnsona. Policejní ředitel byl statný muž červených tváří s hlučným vojáckým hlasem a srdečným chováním.

Přivítal pana Satterthwaite se zjevnou radostí a byl zřejmě potěšen, že poznává slavného Charlese Cartwrighta.

„Moje paní chodí hodně do divadla. Je vaší nadšenou obdivovatelkou. Já sám mám rád dobrou hru – dobrou poctivou hru – ale některé ty věci, co teď hrajou – fuj!“

Sir Charles, vědom si správnosti tohoto soudu – on sám „odvážné“ hry nikdy neuváděl – patřičně odpověděl se vším svým přirozeným šarmem. Když se konečně zmínili o předmětu své návštěvy, plukovník Johnson jim přeochoťně pověděl všechno, co věděl.

„Říkáte, že to byl váš přítel? To je smutné – moc smutné. Ano, byl tady velmi oblíbený. O jeho sanatoriu se mluví s velkou chválou a sir Bartholomew byl zřejmě jak skvělý chlapík, tak prvotřídní lékař ve svém oboru. Laskavý, štědrý, všude kolem oblíbený. Poslední člověk, kterého by někdo chtěl zavraždit, mysleli byste si – a ono to na vraždu vypadá. Nic neukazuje na sebevraždu a zdá se, že je tu vyloučena jakákoli nehoda.“

„My jsme se Satterthwaitem právě přijeli z ciziny a mohli jsme si v novinách přečíst jen neúplné zprávy,“ řekl sir Charles.

„A samozřejmě chtěli byste o tom všechno vědět. Povím vám přesně, jak to vypadá. Není myslím pochyb o tom, že hledat musíme sluhu. Byl nový – sir Bartholomew ho měl jen čtrnáct dní a po vraždě se okamžitě ztratil – beze stopy zmizel. To vypadá trochu podezřele, ne? Co říkáte?“

„Nemáte ponětí, kam odjel?“

Plukovníkova přirozeně rudá tvář zrudla ještě víc. „Nedbalost z naší strany, myslíte si asi. Přiznávám, že to skoro tak vypadá. Samozřejmě že byl ten chlapík pod dohledem – zrovna jako všichni ostatní. Odpověděl na naše otázky zcela uspokojivě – udal londýnskou zprostředkovatelnu, která mu našla tohle místo. Poslední zaměstnavatel, sir Horace Bird. Odpovídal velmi zdvořile, nejevil žádné známky strachu. Hned nato zmizel – a dům byl hlídán. Pustil jsem se do svých lidí, ale oni přísahají, že ani na chvíli nezamhouřili oko.“

„Velmi pozoruhodné,“ řekl pan Satterthwaite.

„Nehledě na všechno ostatní je to pěkná hloupost takhle utéct,“ zamyšleně pronesl sir Charles.

„Věděl, že není v podezření. Tím, že upláchl, upoutal na sebe pozornost.“

„Přesně tak. A nemá naději, že unikne. Jeho popis jsme dali do oběhu. Je jen otázka dní, než ho seberou.“

„Velmi zvláštní,“ poznamenal sir Charles. „Nerozumím tomu.“

„Důvod je dost jasný. Ztratil nervy. Dostal najednou vítr.“

„Copak by člověk, který měl odvahu dopustit se vraždy, neměl odvahu zůstat pak klidně na místě?“

„Přijde na to. Přijde na to. Znáám zločince, většina jich jsou zbabělci. Myslel si, že je v podezření, a pláchnul.“

„Ověřili jste si, co o sobě řekl?“

„Samozřejmě, sire Charlesi. To je obvyklý postup. Londýnská zprostředkovatelna jeho výpověď potvrdila. Měl písemné doporučení od sira Horace Birda, který ho velmi chválí. Sir Horace sám je ve východní Africe.“

„Takže doporučení mohlo být paděláno?“

„Správně,“ řekl plukovník Johnson a usmál se na sira Charlese se spokojeným výrazem učitele, který chválí chytrého žáka. „Poslali jsme siru Horacovi telegram, ale může to chvíli trvat, než dostaneme odpověď. Je na safari.“

„Kdy ten člověk zmizel?“

„Ráno po smrti sira Bartholomewa. U večere byl přítomen lékař – sir Jocelyn Campbell – tak trochu toxikolog, jak jsem se dozvěděl, on a Davis (místní lékař) došli k stejnému závěru a ihned dali zavolat naše lidi. Vyslechli jsme tu noc všechny. Sluha Ellis šel jako obvykle do svého pokoje, a ráno už tu nebyl. V posteli zřejmě nespál.“

„Vyklouzl pod pláštěm noci?“

„Vypadá to tak. Jedna z dam – slečna Sutcliffová, ta herečka – asi ji znáte, ne?“

„Zajisté, velmi dobře.“

„Slečna Sutcliffová přišla s domněnkou, že ten člověk odešel z domu tajnou chodbou.“ Omluvně se vysmrkal. „Je to jako v románě Edgara Wallace, ale zdá se, že něco takového tam je. Sir Bartholomew byl na tu chodbu velmi pyšný. Ukázal ji slečně Sutcliffové. Končí asi půl míle odtud mezi nějakými rozpadlými zdmi.“

„To by jistě bylo možné vysvětlení,“ přisvědčil sir Charles. „Jenže – jak by sluha mohl vědět, že tam taková chodba je?“

„Ovšem, o to právě jde. Moje paní vždycky říká, že služebnictvo ví o všem. Má asi pravdu.“

„Jed, jak jsem vyrozuměl, byl nikotin, že ano?“

„Ano. Jed nejméně obvyklý, řekl bych. Poměrně zřídka použitý. Je-li

člověk silný kuřák, jako byl doktor, pak by to podle mého mínění vedlo k tomu, že by se věci zkomplikovaly. Chci říct, že mohl zemřít na otravu nikotinem přirozeným způsobem. Jenže ovšem tahle věc na to byla příliš náhlá.“

„Jak byl jed podán?“

„Nevíme,“ doznal plukovník Johnson. „To bude slabina případu. Podle soudu lékařů mohl jed pozítí pouze pár minut před smrtí.“

„Pilo se portské, jak jsem slyšel?“

„Ano. Vypadá to, jako by jed byl v portském, ale nebyl. Udělali jsme rozbor obsahu jeho sklenice. Ve sklenici bylo portské, nic než portské. Ostatní sklenice od vína byly ovšem odneseny, ale zůstaly všechny neumyté na podnose v přípravě a žádná z nich neobsahovala nic, co by obsahovat neměla. A co se jídla týče, jedl totéž co všichni ostatní. Polévku, plotici na rožni, bažanta a hranolky, čokoládový nákyp, topinky s mlíčem. Kuchař je u něj už patnáct let. Ne, zdá se, že jed nemohl dostat žádným způsobem, a přece ho má v žaludku. Je to úplná záhada.“

Sir Charles se obrátil k panu Satterthwaitovi.

„Je to stejné,“ řekl vzrušeně. „Přesně stejné jako předtím.“

Omluvně pohlédl na policejního ředitele.

„Musím to vysvětlit. V mém domě v Cornwallu také došlo k náhlému úmrtí...“

Plukovník Johnson vypadal, že ho to zajímá.

„Myslím, že jsem o tom slyšel. Od jedné mladé dámy – slečny Lytton Goreové.“

„Ano, byla tam tenkrát. Pověděla vám o tom?“

„Ano, pověděla. Velice se té domněnky držela. Ale já, sire Charlesi, nevěřím, že na ní něco je. Nevysvětluje útěk sluhy. Váš sluha náhodou nezmizel?“

„Nemám sluhu – mám jen panskou.“

„Nemohla být přestrojena za muže?“

Sir Charles si představil elegantní a žensky koketní Templovou a usmál se.

Plukovník Johnson se rovněž omluvně usmál.

„To byl jen takový nápad,“ řekl. „Ne, nemůžu říct, že mám velkou důvěru v teorii slečny Lytton Goreové. Tenkrát zemřel nějaký starý farář, jak jsem se dozvěděl. Kdo by chtěl odstranit starého člověka?“

„To je právě na tom to záhadné,“ řekl sir Charles.

„Zjistíte nejspíš, že jde jen o náhodu. Buďte si jistý, že sluha je náš člověk. Bude to velmi pravděpodobně zločinec, který toho už má za sebou víc. Bohužel nemůžeme najít žádné jeho otisky. Dali jsme jeho ložnici a pokoj prohlédnout expertem, ale neměl štěstí.“

„Byl-li to sluha, jaký motiv podle vás měl?“

„To je ovšem jedna z našich potíží,“ doznal plukovník Johnson. „Možná, že ten chlap přišel s úmyslem krást a sir Bartholomew ho přistihl.“

Sir Charles i pan Satterthwaite k tomu oba zdvořile mlčeli. Plukovník Johnson zřejmě sám cítil, že tenhle dohad postrádá věrohodnost.

„Faktem je, že se tedy můžeme jen dohadovat. Jakmile budeme jednou mít Johna Ellise pod zámek a zjistíme, kdo je a jestli někdy předtím prošel našima rukama – pak motiv bude asi jasný jako den.“

„Předpokládám, že jste prohlédli papíry sira Bartholomewa?“

„Samozřejmě, sire Charlesi. Této stránce případu jsme věnovali plnou pozornost. Musím vás seznámit s vrchním inspektorem Crossfieldem, který má případ na starosti. Je to člověk nanejvýš spolehlivý. Upozornil jsem ho, a on se mnou rychle souhlasil, že se zločinem mělo možná něco společného povolání sira Bartholomewa. Lékař zná mnoho profesionálních tajemství. Doklady sira Bartholomewa byly všechny pěkně zařazeny a zapsány – a jeho sekretářka slečna Lyndonová je s Crossfieldem prošla.“

„A nic tam nebylo?“

„Nic, co by nám něco řeklo, sire Charlesi.“

„Ztratilo se něco v domě – stříbro, šperky, něco takového?“

„Vůbec nic.“

„Kdo všechno v domě byl?“

„Mám seznam – kdepak je? Aha, bude myslím u Crossfielda. Musíte se s Crossfieldem seznámit, vlastně od něj každou minutu čekám hlášení,“ a vtom zazněl zvonek. „To bude nejspíš on.“

Vrchní inspektor Crossfield byl rozložitý muž s poctivou tváří, v řeči trochu pomalý, ale modré oči měl pronikavé.

Pozdravil svého nadřízeného a byl představen oběma návštěvníkům.

Kdyby byl pan Satterthwaite sám, asi by se mu bylo těžko podařilo přimět Crossfielda, aby se rozpovídal. Crossfield na pány z Londýna nedržel – na ty amatéry, co přicházejí se svými „nápady“. Sir Charles byl však něco jiného. Vrchní inspektor Crossfield choval naivní obdiv k lesku jeviště. Viděl sira Charlese dvakrát hrát a vzrušení a nadšení, že má tohoto hrdinu divadelních světél před sebou živého, učinilo ho tak přátelským a hovorným, jak jen bylo možno si přát.

„Viděl jsem vás v Londýně, pane. Byl jsem tam s manželkou. *Lord Aintree v rozpacích* – tak se ta hra jmenovala. Seděli jsme vzadu v přízemí – divadlo bylo nabitě – dvě hodiny před začátkem jsme museli stát na lístky. Ale manželka jinak nedala. „Musím vidět sira Charlese v *Lordu Aintreeovi*,“ prohlásila. Bylo to v Pall Mall.“

„Nu, já už jeviště opustil, jak víte. Ale v Pall Mall moje jméno ještě znají.“ Vytáhl navštívenku a napsal na ni pár slov. „Až si příště s paní vyjedete do města, ukažte tohle lidem v pokladně a oni vám dají dvě nejlepší sedadla, jaká budou mít.“

„To je od vás moc laskavé, sire Charlesi – opravdu moc laskavé. Manželka bude celá pryč, až jí to povím.“

Pak už byl vrchní inspektor Crossfield jako vosk v ruce bývalého herce.

„Je to zvláštní případ, pane. Nikdy předtím jsem se nesetkal s případem otravy nikotinem. A náš doktor Davis taky ne.“

„Vždycky jsem si myslel, že je to onemocnění zaviněné přílišným kouřením.“

„Abych vám řekl pravdu, já taky, pane. Ale doktor říká, že čistý alkaloid je kapalina bez zápachu a že pár kapek stačí zabít člověka skoro okamžitě.“

Sir Charles hvízdal.

„Pěkně silná věcička.“

„Jak říkáte, pane. A přece se všeobecně užívá, dá se říct. Roztokem se postříkují růže. A samozřejmě dá se získat z obyčejného tabáku.“

„Růže,“ řekl sir Charles. „Kde jsem to jen slyšel – ?“

Svraštil čelo, pak zavrtěl hlavou.

„Přišel jste mi ohlásit něco nového, Crossfielde?“ zeptal se plukovník Johnson.

„Nic určitého nemáme, pane. Dostali jsme hlášení, že náš muž byl viděn v Durhamu, Ipswichi, Balhamu, na Land's Endu a na tuctu dalších míst. To všechno se musí prověřit, jestli na tom něco je.“ Obrátil se k ostatním dvěma. „Jak se dostane do oběhu popis muže hledaného policií, hned ho po celé Anglii někdo vidí.“

„Jaký je popis toho muže?“ zeptal se sir Charles.

Johnson uchopil noviny.

„John Ellis, asi sto sedmdesát centimetrů vysoký, trochu nahrbený, šedé vlasy, malé licousy, tmavé oči, chraptivý hlas, jeden chybějící zub nahoře, což je vidět, když se směje, žádné zvláštní znamení nebo význačný rys.“

„Hm,“ řekl sir Charles. „To je hodně neurčité, až na ty licousy a zub, a licousy už budou pryč, a nemůžete spoléhat na to, že se bude usmívat.“

„Nesnáze je v tom, že si nikdo ničeho nevšimne,“ řekl Crossfield. „Co já měl za potíže, abych dostal od služebných v opatství aspoň neurčitý *popis*. Je to stále stejné. Popsali mi jednoho a téhož muže a v těch popisech byl označen jako velký, hubený, malý, tlustý, středně vysoký, podsaditý, štíhlý – opravdu ani jeden člověk z padesáti nepoužívá pořádně svých očí.“

„Podle vašeho názoru pachatel je Ellis, pane vrchní inspektore?“

„Proč by jinak upláchl, pane? Na to nesmíte zapomenout.“

„Ano, to je ten kámen úrazu,“ zamyšleně řekl sir Charles.

Crossfield se obrátil k plukovníku Johnsonovi a referoval, jaká opatření byla učiněna. Plukovník přikyvoval na souhlas a pak požádal vrchního inspektora o seznam všech, kdo byli v opatství toho večera, kdy došlo k vraždě. Seznam byl předložen oběma novým vyšetřovatelům. Zněl následovně:

MARTHA LECKIEOVÁ, kuchařka

BEATRICE CHURCHOVÁ, první služebná

DORIS COKEROVÁ, druhá služebná

VICTORIA BALLOVÁ, služebné děvče pro všechno

ALICE WESTOVÁ, panská

VIOLETA BASSINGTONOVÁ, pomocnice v kuchyni

(Všechny shora uvedené jsou ve službě u zesnulého delší čas a mají dobrou pověst. Paní Leckieová je zde patnáct let.)

GLADYS LYNDONOVÁ – sekretářka, třiatřicetiletá, zaměstnaná u sira Bartholomewa tři roky, nemůže podat žádnou informaci, pokud jde o pravděpodobný motiv.

Hosté:

LORD a LADY EDENOVÍ, 187 Cadogan Square

SIR JOCELYN a LADY CAMPBELLOVI, 1256 Harley Street

SLEČNA ANGELA SUTCLIFFOVÁ, 28 Cantrell Mansions, S. W. 3

KAPITÁN DACRES s PANÍ, 3 St John's Wood, W. 1. (Paní Dacresová má salón Ambrosine, s.r.o., Bruton Street.)

LADY MARY a SLEČNA HERMIONE LYTTON GOREOVY, Rose Cottage, Loomouth

SLEČNA MURIEL WILLSOVÁ, Upper Cathcart Road, Tooting

PAN OLIVER MANDERS, Messrs Speier & Ross, Old Broad Street, E.C. 2

„Hm,“ řekl sir Charles, „na spisovatelku z Tootingu noviny zapomněly. A jak vidím, mladý Manders tam byl taky.“

„Stala se mu nehoda a tím způsobem se tam dostal, pane,“ řekl vrchní inspektor Crossfield. „Mladý pán vjel do zdi zrovna u opatství a sir Bartholomew, který, jak jsem se dozvěděl, ho trochu znal, ho pozval, aby zůstal přes noc.“

„To bylo od něj neopatrné,“ řekl bodře sir Charles.

„Ano, bylo to neopatrné, pane,“ přisvědčil vrchní inspektor. „Vlastně si myslím, že mladý pán musel mít trochu špičku, jak se říká. Nedovedu si představit, jak by byl mohl najet do zdi, kdyby byl střízlivý.“

„Byl asi v povznesené náladě,“ řekl sir Charles.

„Povznesené alkoholem, podle mého názoru, pane.“

„Tak vám tedy velice děkuji, pane vrchní inspektore. Máte něco proti tomu, abychom se šli podívat do opatství, plukovníku?“

„Samozřejmě že ne, milý pane. Ačkoliv se obávám, že se tam nedozvíte o moc víc, než vám mohu říct já.“

„Je tam někdo?“

„Jen domácí personál,“ řekl Crossfield. „Hosté po skončení výslechu okamžitě odjeli a slečna Lyndonová se vrátila do Harley Street.“

„Mohli bychom snad také navštívit doktora – ehm – Davise?“ navrhl pan Satterthwaite.

„To je dobrý nápad.“

Dostali lékařovu adresu, vřele poděkovali plukovníku Johnsonovi za jeho laskavost a odešli.

3. KAPITOLA

Kdo z nich

Když pomalu kráčeli ulicí, zeptal se sir Charles: „Co si o tom myslíte, Satterthwaite?“

„A co vy?“ opáčil pan Satterthwaite. Rád si své mínění nechával až do poslední chvíle pro sebe.

Ne tak sir Charles. Promluvil s důrazem:

„Oni se mýlí, Satterthwaite. Všichni se mýlí. Mají v hlavě sluhu. Sluha vzal roha – ergo, sluha je vrah. To nesedí. Ne, to nesedí. Nemůžete pustit ze zřetele tu druhou vraždu – tu, co se stala v mém domě u moře.“

„Vy se stále domníváte, že ty dvě vraždy spolu souvisí?“ zeptal se pan Satterthwaite, ačkoliv si v duchu na tuto otázku už odpověděl kladně.

„Člověče, musí spolu souviset. Všechno na to ukazuje... Musíme najít společného činitele – někoho, kdo byl přítomen při obou příležitostech –“

„Ano,“ přisvědčil pan Satterthwaite. „A to nebude tak jednoduché, jak. by si člověk na první pohled myslel. Máme tu příliš mnoho společných činitelů. Uvědomujete si, Cartwrighte, že vlastně každá osoba, která byla na večeři ve vašem domě, byla i tady?“

Sir Charles přikývl.

„Samozřejmě že jsem si to uvědomil – ale uvědomujete si vy, jaký závěr se z toho dá vyvodit?“

„Teď vám zcela nerozumím, Cartwrighte.“

„U čerta, člověče, myslíte, že je to náhoda? Ne, to byl úmysl. Proč všichni lidé, kteří byli svědky první smrti, jsou i u druhé? Náhoda? Určité ne. Byl to plán – záměr – Tollieho plán.“

„Ach,“ řekl pan Satterthwaite. „Ano, je to možné...“

„Je to jisté. Neznal jste Tollieho tak jako já, Satterthwaite. Byl to člověk, který si nechával své názory pro sebe, a byl to velmi rozvážný člověk. Po celá léta, co ho znám, jsem nikdy neslyšel, že by vyslovil nějaký unáhlený názor nebo úsudek.“

„Podívejte se na to takhle: Babbington je zavražděn – ano, *zavražděn* – nebudu se tomu slovu vyhýbat a hledat mírnější výraz – zavražděn jedem toho večera v mém domě. Tollie se mi pro mé podezření trochu posmívá, ale celý ten čas má podezření sám. Nemluví o něm – to není jeho způsob. Ale v tichosti v duchu na případu pracuje. Nevím, co měl, na čem mohl stavět. Nemohl se, myslím, zaměřit na jednotlivou osobu. Domníval se, že jeden z těch lidí zločin spáchal, a vymyslel plán, jakousi zkoušku, aby zjistil, kdo z nich to byl.“

„A co ostatní hosté, Edenovi a Campbellovi?“

„Pouhá kamufláž. Aby věc nebyla tak nápadná.“

„Jaký to mohl být plán, co říkáte?“

Sir Charles pokrčil rameny – přehnaným způsobem cizince. Rázem se změnil v Aristida Duvala, skvělou hlavu Tajné služby. Při chůzi pokulhával na levou nohu.

„Jak to můžu vědět? Nejsem kouzelník. Nemůžu hádat... Ale plán tu byl... Nevyšel, protože vrah se ukázal o kapánek chytřejší, než si Tollie myslel... Udeřil první...“

„On?“

„Nebo ona. Jed je právě tak ženskou zbraní jako mužskou – spíš ženskou.“

Pan Satterthwaite mlčel. Sir Charles se zeptal:

„Tak co, nesouhlasíte se mnou? Nebo jste na straně veřejného mínění? *Pachatel je sluha. On to udělal.*“

„A jaké je vaše vysvětlení, pokud jde o sluhu?“

„Nepřemýšlel jsem o něm. Podle mého názoru na něm nezáleží. Nějaké vysvětlení bych našel.“

„Jaké například?“

„Dejme tomu, že policie má v tomhle pravdu – Ellis je zločinec z povolání, který, řekněme, pracuje s bandou lupičů. Ellis dostane tohle místo na falešné doklady. Pak je Tollie zavražděn. V jaké situaci se Ellis octne? Pána někdo zavraždí a v domě je člověk, jehož otisky prstů mají ve Scotland Yardu a kterého policie zná. Samozřejmě dostane vítr a upláchne.“

„Tajnou chodbou?“

„Čert vem tajnou chodbu. Vytratil se z domu, zatímco si nějaký přitroublý strážník hlídající dům trochu zdříml.“

„To se jistě zdá pravděpodobnější.“

„Tak tedy, jaký je váš názor, Satterthwaite?“

„Můj názor?“ řekl pan Satterthwaite. „Zrovna takový jako váš. Celou dobu si myslím totéž. Sluha mi připadá jako hodně nešikovná falešná stopa. Myslím si, že sira Bartholomewa a chudáka starého Babbingtona zabil týž člověk.“

„Jeden z hostí?“

„Jeden z hostí.“

Minutu nebo dvě bylo ticho a pak se pan Satterthwaite nedbale zeptal:

„Který z nich myslíte, že to udělal?“

„Proboha, Satterthwaite, jak to můžu vědět?“

„Vědět to ovšem nemůžete,“ řekl mírně pan Satterthwaite. „Jen jsem si myslel, že byste mohl mít nějaký nápad – chápete, nic vědeckého nebo rozumového. Jen obyčejný dohad.“

„Ne, nemám...“ Chvilku přemýšlel a pak ze sebe vyrazil: „Podívejte, Satterthwaite, jakmile o tom začnete přemýšlet, zdá se nemožné, že by to spáchal kterýkoli z nich.“

„Pokud jde o okruh podezřelých, vaše teorie je, myslím, správná,“ uvažoval pan Satterthwaite. „Musíme brát v úvahu, že některé je třeba úplně vyloučit. Například vás, mě a paní Babbingtonovou. Také mladého Manderse, ten v tom také nejel.“

„Manders?“

„Ano, přišel náhodou. Nebyl pozván nebo očekáván. Tím se dostává z okruhu podezřelých.“

„Anthony Astor – ta dramatička také.“

„Ne, ne, ta tam byla. Slečna Muriel Willsová z Tootingu.“

„Takže tam byla – zapomněl jsem, že se ta ženská jmenuje Willsová.“

Zamračil se. Pan Satterthwaite uměl dost dobře číst myšlenky druhých lidí. Odhadl poměrně přesně, na co herec právě myslí. Když sir Charles promluvil, pan Satterthwaite si v duchu poklepal na rameno.

„Máte pravdu, Satterthwaite. Nemyslím, že pozval jen ty podezřelé – neboť koneckonců byly tam lady Mary a Egg... Ne, chtěl snad tak trochu inscenovat večírek, podobný tomu v mém domě... Někoho podezíral, ale chtěl tam mít jiné očitě svědky, aby věc potvrdili. Něco takového...“

„Něco takového,“ přisvědčil pan Satterthwaite. „V téhle chvíli může člověk dělat jen všeobecné závěry. Tak dobrá. Lytton Goreovy jsou z toho venku, vy, já, paní Babbingtonová a Oliver Manders taky. Kdo zbývá? Angela Sutcliffová?“

„Angie? Milý zlatý, ta byla po léta Tollieho přítelkyní.“

„Pak zůstávají Dacresovi... Cartwrighte, vy vlastně podezíráte Dacresovy. Mohl jste to právě tak dobře říct, když jsem se vás ptal.“

Sir Charles na něj pohlédl. Pan Satterthwaite se tvářil vítězně. „Myslím, že ano,“ pomalu řekl Cartwright. „Ne že bych je zrovna podezíral... Jen se to u nich zdá víc možné než u ostatních. Zaprvé je moc dobře neznám. Ale za živého boha nechápu, proč Freddie Dacres, který tráví

život na dostihách, nebo Cynthia, která navrhuje modely nesmírně drahých dámských šatů, by chtěli odstranit milého bezvýznamného starého faráře...”

Potřásl hlavou, pak se mu tvář vyjasnila.

„Je tu ještě ta Willsová. Zase jsem na ni zapomněl. Co to v ní je, že na ni člověk pořád zapomíná? Ještě jsem neviděl ženskou, která by se dala hůř popsat.“

Pan Satterthwaite se usmál.

„Mám dojem, že by mohla ztělesňovat ten známý Burnsův verš ‚Někdo z vás si poznámky dělá rád‘. Mám dojem, že slečna Willsová si dělá poznámky pořád. Za skly brýlí má ostré oči. Zjistíte, že všeho, co v téhle záležitosti stálo za povšimnutí, si slečna Willsová všimla.“

„Myslíte?“ pochybovačně odtušil sir Charles.

„První věc, co teď uděláme, je, že se naobědváme,“ pravil pan Satterthwaite. „Potom půjdeme do opatství a uvidíme, co se tam dá objevit.“

„Zdá se, že se vám to zalíbilo, Satterthwaite,“ řekl sir Charles a v očích mu pobaveně zablýsklo.

„Vyšetřovat zločin není pro mě nic nového,“ pravil pan Satterthwaite. „Jednou, když se mi porouchal vůz a já musel zůstat v osamělé hospodě...”

Dál se nedostal.

„Vzpomínám si,“ řekl sir Charles zvučným hlasem herce, kterého je slyšet až na galerii, „že když jsem byl v roce 1921 na turné...”

Sir Charles ovládl pole.

4. KAPITOLA

Svědectví služebnictva

Nic nemohlo vypadat mírumilovněji než pozemky a budovy Melfortského opatství, když je toho odpoledne oba muži spatřili v záři zářijového slunce. Část opatství pocházela z patnáctého století. Opatství zrestaurovali a přistavěli k němu nové křídlo. Nové sanatorium stálo na vlastním pozemku a nebylo z domu vidět.

Sira Charlese a pana Satterthwaita přijala kuchařka paní Leckieová, korpulentní dáma, patřičně oblečená do černých šatů. Byla uplakaná a hovorná. Sira Charlese už znala a v řeči se obracela ponejvíce k němu.

„Jistě chápete, pane, co to pro mě znamená. Pánova smrt a to všechno. Všude po domě policajti, do všeho strkají nos – věřili byste, i v popelnicích se museli šťourat, a těch otázek, co měli – nebylo jim konce. Že jsem se musela dožít takového neštěstí – pan doktor, takovej tichej pán to vždycky byl, a když ho povýšili do šlechtického stavu, byl to pro nás pro všechny slavný den, já a Beatrice si to dobře pamatuju, i když ona je tu o dva roky míň než já. A ty otázky, co ten chlap od policie, pán mu říkat nebudu, pány a jejich způsoby já znám, byla jsem na ně zvyklá a poznám, co je kdo zač, říkám chlap, ať si je vrchní inspektor, nebo ne –“ paní Leckieová se odmlčela, nabrala dech a vymotala se z toho poněkud zmateného proudu řeči, do nějž zabředla. „Jak povídám, pořád jen samý vyptávání na všechny služebný v domě, a jsou to samý hodný děvčata, jedna jako druhá – neříkám, že Doris vstává, jak by měla.

Nejmíň jednou týdně jí musím domluvit, a Vickie, ta má zase trochu sklon k drzosti, to se ví, u těch mladejch nemůžete čekat pořádný vychování – na to dneska matky nedbaj – ale hodný holky to jsou a žádný vrchní inspektor mě nedostane k tomu, abych říkala něco jinýho. Tak mu povídám: „Nečekejte ode mě, že budu říkat něco proti svejm děvčatům. Jsou to hodný děvčata, na mou duši, a podezřívát je, že by měly co dělat s tou vraždou, je vyložená hanebnost.“

Paní Leckieová se odmlčela.

„Tedy pan Ellis – to je něco jinýho. O panu Ellisovi nic nevím a nemohla bych za něj nijak ručit, přišel z Londýna, protože pan Baker byl na dovolený, a byl tu cizí.“

„A co pan Baker?“ zeptal se pan Satterthwaite.

„Pan Baker sloužil u sira Bartholomewa posledních deset let, pane. Většinu času zůstával v Londýně v Harley Street. Pamatujete se na něj, pane?“ obrátila se k siru Charlesovi a ten přikývl. „Sir Bartholomew ho sem obvykle bral, když měl společnost. Ale není prý na tom dobře se zdravím, jak povídal sir Bartholomew, a tak mu dal dva měsíce dovolený, a taky mu zaplatil pobyt v jednom místě u moře blízko Brightonu – pan doktor byl opravdu hodný pán – pana Ellise vzal jen na přechodnou dobu, takže, jak už jsem pověděla vrchnímu inspektorovi, nemůžu o panu Ellisovi nic říct, ale podle všeho, co sám řek, zdá se, že sloužil v nejlepších rodinách a chování měl rozhodně uhlazený.“

„Nezpozorovala jste na něm něco – něco neobvyklého?“ zeptal se s nadějí sir Charles.

„Je to zvláštní, že se na tohle ptáte, pane, protože jsem zpozorovala a nezpozorovala, jestli víte, co myslím.“

Sir Charles se zatvářil povzbudivě a paní Leckieová pokračovala:

„Nemohla bych zrovna říct, co to bylo, ale něco tu bylo –“

Vždycky něco je – po tom, co došlo k neštěstí – pomyslel si pan Satterthwaite neradostně. Ať paní Leckieová pohrdala policií sebevíc, proti možnému podezření odolná nebyla. Kdyby se ukázalo, že je Ellis zločinec, paní Leckieová by si byla něčeho všimla.

„Zaprvý, udržoval si odstup. Jednal moc zdvořile, uměl se chovat – jak už jsem řekla, byl zvyklý na dobré domy. Ale staral se jen o sebe, zdržoval se hodně ve svém pokoji a byl – opravdu nevím, jak bych to řekla – no prostě něco tady bylo –“

„Neměla jste podezření, že není – že není opravdový sluha?“ snažil se jí pomoci pan Satterthwaite.

„Ale ten byl předtím určitě ve službě, pane. Ty věci, co znal – a taky leccos věděl o lidech ze společnosti.“

„Jako třeba?“ jemně ji vybídl sir Charles.

Ale paní Leckieová začala mluvit neurčitě a vyhýbavě. Nehodlala vykládat, co se povídá mezi služebnictvem. Něco takového by se dotklo jejího smyslu pro to, co se sluší.

Aby ji uklidnil, pan Satterthwaite řekl:

„Snad byste nám mohla popsat, jak vypadal.“

Paní Leckieová ožila.

„To bych opravdu mohla, pane. Vypadal solidně – lícousy, šedivý vlasy, trochu shrbený a měl sklon k tloušťce – to ho tedy trápilo. Tak se mu kapánek třásly ruce, ale ne z důvodu, jak byste si myslel. Byl to člověk hrozně střídmý – ne jako mnoho těch, co jsem znala. Měl asi trochu slabý oči, ze světla ho bolely – zvlášť z ostrýho světla mu hodně slzely. Mezi námi nosil brýle, ale při službě si je sundával.“

„Žádné zvláštní znamení?“ zeptal se sir Charles. „Žádná jizva? Nebo zlomený prst? Nebo mateřské znaménko?“

„Ne, pane, nic takovýho.“

„Oč lepší je to v detektivkách než v životě,“ povzdechl sir Charles. „V románě má podezřelý vždycky nějaké zvláštní znamení.“

„Chyběl mu přece zub,“ připomněl pan Satterthwaite.

„Myslím že ano, pane, ale já jsem si toho nikdy nevšimla.“

„Jak se choval v onen tragický večer?“ zeptal se pan Satterthwaite, používaje poněkud knižního slovního obratu.

„To vám můžu těžko říct, pane. Měla jsem plno práce v kuchyni. Nebyl čas něčeho si všimat.“

„Jistě, jistě.“

„Když jsme se dověděli, že pán je mrtvý, byli jsme všichni, jako když do nás udeří. Já bez přestání plakala a Beatrice taky. Ty mladé to ovšem vzrušilo jako senzáce, ale vzalo je to taky. Pana Ellise to ovšem tak nevzalo jako nás, protože tu byl nový, ale choval se velmi šetrně a mě a Beatrice nutil, abychom vypily sklenici portského a zahnalý to leknutí. A když si pomyslím, že celý ten čas to byl on – ten zlosyn –“

Paní Leckieové se nedostávalo slov a oči jí svítily rozhořčením.

„Zmizel prý tu noc?“

„Ano, pane, odešel jako my všichni do svého pokoje, a ráno tu nebyl. Tím, to se ví, obrátil na sebe pozornost policie.“

„Ano, ano, to byla od něho velká pošetilost. Nemáte tušení, kudy zmizel?“

„Ani v nejmenším. Policie zřejmě hlídala dům po celou noc a odejít ho neviděli – ale policajti jsou taky jenom lidi jako jiní, přestože se dělají tak důležitý, když přijdou do slušného domu a všude slídějí.“

„Slyšel jsem něco o tajné chodbě,“ poznamenal sir Charles.

Paní Leckieová ohrnula nos.

„To říká policie.“

„Je tu něco takového?“

„O něčem takovém jsem slyšela,“ přisvědčila opatrně paní Leckieová.

„Víte, odkud vede?“

„Ne, nevím, pane. Tajná chodba tu může být, no prosím, ale to není nic, o čem by se mělo mluvit v jídelně pro služebnictvo. Děvčatům by pak mohlo napadnout, že se takhle dá vyklouznout z domu. Moje děvčata chodí zadními dveřmi ven a zadními dveřmi dovnitř, a pak víme, na čem jsme.“

„Výborné, paní Leckieová. To je od vás velmi moudré.“

Paní Leckieová se celá natřásla, jak ji zahřála pochvala sira Charlese.

„Rád bych věděl,“ pokračoval sir Charles, „jestli bychom mohli položit pár otázek ostatním služebným.“

„Samozřejmě, pane, ale neřeknou vám víc než já.“

„Ano, já vím. Nechci se ptát, ani tak na Ellise jako spíš na sira Bartholomewa samého – na to, jak se ten večer choval, a tak podobně. Chápete, byl to můj přítel.“

„Já vím, pane. Úplně chápu. Je tu Beatrice a je tu Alice. Ta samozřejmě obsluhovala u stolu.“

„Ano, rád bych mluvil s Alicí.“

Paní Leckieová to však vzala podle stáří. Beatrice Churchová, vrchní služebná, se objevila první.

Byla to vysoká hubená žena se sevřenými rty. Vypadala tak důstojně, až z ní šel strach.

Po několika bezvýznamných otázkách přivedl sir Charles řeč na chování hostů onoho osudného večera. Byli všichni hrozně rozrušení? Co řekli nebo udělali?

Beatrice trochu ožila. Projevila obvyklé nechutné potěšení z neštěstí.

„Slečna Sutcliffová se úplně zhroutila. Má moc dobrý srdce, ta dáma, byla u nás už předtím. Nabídla jsem se, že jí donesu kapku brandy nebo pořádný šálek čaje, ale nechtěla o tom ani slyšet. Vzala si ale aspirin. Říkala, že určitě nebude moct spát. Ale druhý den ráno, když jsem jí přinesla čaj, spala jako nemluvně.“

„A paní Dacresová?“

„Tu dámu, myslím, něco hned tak z míry nevyvede.“

Z Beatricina tónu se dalo poznat, že Cynthii Dacresovou ráda nemá.

„Koukala jen, aby už byla pryč. Že prý tím utrpí obchod. Má velký krejčovský salón, jak nám řekl pan Ellis.“

Pro Beatrici velký krejčovský salón znamenal ‚obchod‘, a na obchod se dívala s pohrdáním.

„A co její manžel?“

Beatrice ohrnula nos.

„Ten si uklidňoval nervy koňakem. Nebo spíš zneklidňoval.“

„A co lady Mary Lytton Goreová?“

„Velmi příjemná dáma,“ řekla Beatrice mírnějším tónem. „Moje prateta sloužila u jejího otce na zámku. Jak jsem vždycky slýchala, byla to prý hezká mladá dívka. Je možná chudá, ale vidíte, že je někdo – a je tak ohleduplná, nikdy s ní nejsou žádné potíže a vždycky mluví tak mile. Její dcera je taky milá mladá dáma. Sira Bartholomewa samozřejmě dobře neznaly, ale byly velmi zarmoucené.“

„I slečna Willsová?“

Beatrice zase trochu ztuhla.

„Těžko bych mohla říct, co si o tom slečna Willsová myslela, pane.“

„Co jste si o ní myslela vy?“ zeptal se sir Charles. „No tak, Beatrice, buďte trochu lidská.“

Nečekaný úsměv udělal důlky v Beatricině kamenné tváři. V chování sira Charlese bylo něco mile školáckého, čemu se dalo těžko odolat. Musela podlehnout kouzlu, které tak silně působilo na divadelní diváky.

„Ale já opravdu nevím, pane, co chcete, abych vám řekla.“

„Jen to, co jste si myslela o slečně Willsové, jaký dojem jste z ní měla.“

„Žádný, vůbec žádný, pane. Nebyla ovšem –“

Beatrice zaváhala.

„Pokračujte, Beatrice.“

„Nepatřila úplně do stejné společenské vrstvy jako ostatní hosté, pane. To se ví, nemohla za to,“ pokračovala laskavě Beatrice. „Ale dělala věci, které by opravdová dáma neudělala. Slídila, víte, jak to myslím, pane, strkala do všeho nos a slídila.“

Sir Charles se usilovně snažil, aby svou výpověď rozvedla, ale Beatrice zůstala neurčitá. Slečna Willsová slídila a strkala do všeho nos, když však Beatrice požádali, aby uvedla nějaký příklad toho slídění a čmouchání, nemohla říct nic určitého. Jen opakovala, že slečna Willsová strkala nos do věcí, které se jí netýkaly.

Nakonec to vzdali a pan Satterthwaite řekl:

„Mladý Manders přišel nečekaně, že?“

„Ano, pane, měl automobilovou nehodu – zrovna u vrátnice se mu to stalo. Řekl, že je šťastný, že se to stalo zrovna tady. V domě bylo samozřejmě plno, ale slečna Lyndonová mu dala ustlat v malé pracovně.“

„Byli všichni překvapeni, že ho vidí?“

„To ano, pane, samozřejmě.“

Když měla říct svůj názor na Ellise, byla Beatrice vyhybavá. Vídala se s ním málo. Že takhle zmizel, vypadalo zle, ale proč by chtěl pánovi ublížit, to si nedovede představit. Nikdo si to nedovede představit.

„Jak se choval doktor Strange? Těšil se na společnost, kterou si pozval? Dělal si kvůli něčemu starosti?“

„Vypadal obzvlášť spokojeně, pane. Usmíval se pro sebe, jako by měl v úmyslu provést nějaký žert. Dokonce jsem ho slyšela žertovat s panem Ellisem, což s panem Bakerem nikdy neudělal. Obvykle jednal se služebnictvem trochu stručně, moc toho nenamluvil, ale laskavý byl vždycky.“

„Co říkal?“ zeptal se dychtivě pan Satterthwaite.

„Přesně už nevím, pane. Pan Ellis přišel s telefonním vzkazem a sir Bartholomew se zeptal, jestli si je jistý, že jméno nepopletl, a pan Ellis odpověděl, že ‚si je naprosto jistý – mluvil samozřejmě se vší uctivostí. A pan doktor se zasmál a povídá: ‚Vy jste skvělý chlapík, Ellisi, sluha jako vyšitý. Co říkáte, Beatrice, je to tak?‘ Tolik mě překvapilo, jak pán mluví – jako by to ani nebyl on, že jsem nevěděla, co říct.“

„A Ellis?“

„Vypadal, jako by to neschvaloval, pane, jako by na takovéhle věci nebyl zvyklý. Tak nějak odměřeně vypadal.“

„Co to bylo za vzkaz?“ zeptal se sir Charles.

„Ten telefonický vzkaz, pane? No, volali ze sanatoria – že přijela nějaká pacientka a že cestu dobře snesla.“

„Pamatujete se na její jméno?“

„Měla nezvyklý jméno, pane.“ Beatrice zaváhala. „Paní de Rushbridgerová – tak nějak.“

„No ano,“ chláholivě řekl sir Charles. „Není lehké správně pochytit takové jméno po telefonu. Tak vám moc děkuji, Beatrice. Teď bychom si snad mohli promluvit s Alicí.“

Když Beatrice odešla z pokoje, sir Charles a pan Satterthwaite na sebe pohlédli a vyměnili si dojmy.

„Slečna Willsová slídila a strkala do všeho nos, kapitán Dacres se opil, paní Dacresová neprojevila žádné dojetí. Je na tom něco? Ztraceně málo.“

„Opravdu velmi málo,“ přisvědčil pan Satterthwaite.

„Tak upněme své naděje k Alici.“

Alice, tmavooká mladá žena kolem třicítky, se tvářila zdrženlivě, ale byla naopak potěšená, že se může rozprávět.

Ona sama nevěřila, že pan Ellis s tím má něco společného. Byl na to příliš džentlmen. Policie tvrdila, že je to obyčejný zloděj. Alice si byla jistá, že není.

„Jste si zcela jistá, že to byl obyčejný opravdový sluha?“ zeptal se sir Charles.

„Obyčejný ne, pane. Nebyl jako žádný z těch sluhů, co jsem s nimi předtím pracovala. Organizoval si práci jinak.“

„Ale nemyslíte si, že vašeho pána otrávil.“

„Nevím, pane, jak by to mohl udělat. Obsluhovala jsem u stolu s ním a nemohl pánovi dát do jídla nic, abych to neviděla.“

„A do pití?“

„Roznášel víno, pane. Nejdřív sherry, hned s polévkou, a pak bílý rýnský a claret. Ale co by mohl provést, pane? Kdyby něco ve víně bylo, pak by otrávil všechny – nebo všechny, kdo si vzali. Pán nepil nic jiného než ostatní. A zrovna tak to bylo s portským. Všichni páni si vzali portský, i některé dámy.“

„Vinné sklenky byly odneseny na podnose?“

„Ano, pane, já držela podnos, pan Ellis na něj dával sklenice, já pod nos odnesla do přípravný a tam sklenice taky byly, když je policie přišla prozkoumat. Sklenice na portský stály ještě na stole. A policie nic nenašla.“

„Jste si naprosto jistá, že doktor nejedl ani nepil při večeři nic jiného, než ostatní?“

„Nic, co bych viděla, pane. Vlastně jsem si jistá, že nic jiného nejedl ani nepil.“

„Nic, co by mu dal někdo z hostí –“

„Ne, pane.“

„Víte něco o tajné chodbě, Alice?“

„Jeden ze zahradníků mi o tom něco povídal. Chodba končí v lese, kde jsou nějaký starý napolo spadlý zdi. Ale tady v domě jsem žádný tajný dveře neviděla.“

„Ellis o nich nic neříkal?“

„Ach ne, pane, ten o nich jistě nevěděl.“

„Kdo myslíte, že vašeho pána vlastně zabil, Alice?“

„Já nevím, pane. Nemůžu uvěřit, že by to někdo udělal schválně... Řekla bych, že to musela být nějaká nehoda.“

„Hm. Děkuji vám, Alice.“

„Nebýt Babbingtonovy smrti mohla by být vrahem ona,“ řekl sir Charles, když Alice odešla.

„Je to hezká dívka... A obsluhovala u stolu... Ne, to by nešlo. Babbington byl zavražděn a Tollie si hezkých děvčat stejně nikdy nevšímal. Nebyl na to.“

„Ale bylo mu pětapadesát,“ zamyšleně řekl pan Satterthwaite.

„Proč to říkáte?“

„V tom věku muž kvůli mladému děvčeti snadno ztratí hlavu – i když ji předtím nikdy neztratil.“

„Zatraceně, Satterthwaite, mně – ehm – bude taky pětapadesát.“

„Já vím,“ řekl pan Satterthwaite.

V očích mu šelmovsky zablýsklo a sir Charles před tím laskavým pohledem sklopil oči.

Nebylo pochyb – začervenal se...

5. KAPITOLA

V Ellisově pokoji

„Co bychom si prohlédli Ellisův pokoj?“ zeptal se pan Satterthwaite, když se dosyta pokochal pohledem na ruměnec sira Charlese.

Herec se chopil nápadu, který odváděl pozornost jiným směrem.

„Výborně, výborně. Zrovna jsem to chtěl sám navrhnout.“

„Policie ho samozřejmě už důkladně prohlédala.“

„Policie –“

Aristide Duval odbyl policii pohrdavým mávnutím ruky. Chtěje zapomenout na svůj chvilkový zmatek, pustil se s novým elánem do úlohy, kterou hrál.

„Policie je tupá,“ pronesl svůj soud. „Co hledali v Ellisově pokoji? Důkazy jeho viny. My budeme hledat důkazy jeho nevin – něco úplně jiného.“

„Vy jste naprosto přesvědčený o Ellisově nevině?“

„Máme-li pravdu s Babbingtonem, pak musí být nevinen.“

„Ano, ostatně –“

Pan Satterthwaite větu nedokončil. Chtěl říct, že kdyby Ellis byl zločinec z povolání a kdyby ho přistihl sir Bartholomew, kterého by proto zabil, pak by se celá záležitost ukázala nesnesitelně nudná. Jen tak tak si vzpomněl, že sir Bartholomew byl Cartwrightův přítel a patřičně se zděsil nečitelnosti, kterou málem projevil.

Na první pohled Ellisův pokoj nesliboval, že by se tu dalo něco objevit. Šatstvo v zásuvkách a ve skříni bylo pěkně urovňováno. Obleky měly dobrý střih a vizitky různých krejčovských salónů. Byly to jasně odložené šaty, které dostal na různých místech. Spodní prádlo vypadalo podobně. Boty pěkně naleštěné a naražené na kopytech.

Pan Satterthwaite vzal jednu botu a zamumlal: „Devítky, ano, devítky.“ Ale protože v tomhle případě se žádné otisky bot nenašly, nezdálo se, že by to někam vedlo.

Protože chyběla Ellisova livrej, zdálo se jasné, že v ní odešel, a pan Satterthwaite sira Charlese upozornil, že je to dost pozoruhodné.

„Každý, kdo je jen trochu při smyslech, by se oblékl do obyčejných šatů.“

„Ano, je to divné... I když je to absurdní, vypadá to skoro, jako by vůbec neodešel... To je ovšem nesmysl.“

Pokračovali v prohlídce. Žádné dopisy, žádné papíry, až na výstřižek z novin o tom, jak se zbavit kuřích ok, a článek vztahující se k nadcházející svatbě jedné vévodské dcery.

Na stolku ležela malá kniha s listy z pijavého papíru na osušování písma a lahvička inkoustu – pero žádné. Sir Charles přiložil knihu k zrcadlu, bezvýsledně. Jedna stránka byla hodně použita – čmáranice nedávající smysl, a inkoust se oběma mužům zdál starý.

„Buďto co tu sloužil žádné dopisy nepsal, nebo je nevysušil pijákem,“ usoudil pan Satterthwaite. „Je to starý piják. No ovšem –“ S uspokojením ukázal na sotva viditelné „L. Baker“ uprostřed čmáranice.

„Řekl bych, že Ellis pijáky vůbec nepoužil.“

„To je dost zvláštní, ne?“ pomalu pravil sir Charles.

„Co tím chcete říct?“

„No, obvykle člověk dopisy píše...“

„Ne však, když je zločinec.“

„To ne, máte asi pravdu... Zřejmě s ním nebylo něco v pořádku, že takhle pláchnul... My jen říkáme, že Tollieho nezabil.“

Hledali na podlaze, zvedli koberec, podívali se pod postel. Nikde nic nenašli až na inkoustovou skvrnu u krbu. Místnost byla protivně holá.

Trochu je to vyvedlo z míry, a když odcházeli, byli jako zmoklé slepice. Jejich detektivní horlivost na chvíli poklesla.

Možná že jim hlavou kmitlo pomyšlení, že v knihách to bývá lépe zařízeno. Promluvili si ještě s ostatními služebními, mladými polekaně vypadajícími děvčaty, která zřejmě měla před paní Leckieovou velký respekt, a s Beatricí Churchovou, ale nic dalšího nezjistili.

A tak nakonec odešli.

„Tak co, Satterthwaite,“ řekl sir Charles, když procházeli parkem (řidič vozu pana Satterthwaita měl příkaz čekat na ně u vrátnice), „připadl jste na něco – připadl jste vůbec na něco?“

Pan Satterthwaite přemýšlel. S odpovědí nespěchal – zvláště když pociťoval, že něco objevit měl. Jak nepříjemné přiznat, že celá výprava vyšla nazmar. Probral v duchu svědectví služebných jednoho po druhém – a moc se toho nedozvěděl.

Jak to sir Charles právě shrnul, slečna Willsová slídila a strkala do všeho nos, slečna Sutcliffová byla velmi rozrušená, paní Dacresová rozrušená nebyla vůbec a kapitán Dacres se opil. To bylo vskutku málo, ledaže by opička Freddieho Dacrese znamenala umlčování zlého svědomí. Ale Freddie Dacres, jak pan Satterthwaite věděl, se opíjel dost často.

„Tak co?“ zeptal se sir Charles netrpělivě.

„No nic,“ doznal neochotně pan Satterthwaite. „Až na to – že podle ústřížku, který jsme našli, jsme oprávněni se domnívat, že Ellis měl kuří oka.“

Sir Charles se ironicky usmál.

„To vypadá jako docela rozumný závěr. Dostaneme se s tím – ehm – někam?“

Pan Satterthwaite doznal, že nedostanou.

„Jediná další věc,“ řekl, a pak se zarazil.

„No tak, ven s tím, člověče. Cokoli může pomoci.“

„Připadlo mi trochu podivné, jak si sir Bartholomew dobíral sluhu – víte, co nám řekla služebná. Zdá se to u něj nějak neobvyklé.“

„Bylo to neobvyklé,“ řekl důrazně sir Charles. „Znal jsem Tollieho dobře – líp než vy – a řeknu vám, že na žerty tohoto druhu si nepotrpěl. Nikdy by takhle nemluvil, ledaže – tedy ledaže by v tu chvíli z nějakého důvodu nebyl docela normální. Máte pravdu, Satterthwaite, na tom něco je. Ale kam se s tím dostaneme?“

„Nu,“ začal pan Satterthwaite, ale otázka sira Charlese byla zjevně čistě řečnická. Netoužil po tom slyšet názor pana Satterthwaita, ale vyložit svůj.

„Vzpomínáte si, kdy k té události došlo, Satterthwaite? Hned po tom, co mu Ellis vyřídil telefonický vzkaz. Z toho se dá, myslím, vyvodit jasný závěr, že právě ten vzkaz vyvolal Tollieho náhlou neobvyklou veselost. Snad si vzpomínáte, že jsem se služebné zeptal, co to bylo za vzkaz.“

Pan Satterthwaite přikývl.

„Vyřizoval mu, že nějaká paní de Rushbridgerová přijela do sanatoria,“ odpověděl, aby ukázal, že taky věnoval té věci pozornost. „Nezní to zvláště senzačně.“

„To jistě ne. Ale jestli je naše úvaha správná, pak v tom vzkazu musí být nějaký skrytý význam.“

„A – ano,“ souhlasil pochybovačně pan Satterthwaite.

„Nepochybně,“ prohlásil sir Charles. „Musím zjistit, jaký. Právě mě napadlo, že to mohl být nějaký zašifrovaný vzkaz – obyčejná nevinně vypadající věta, která však ve skutečnosti znamenala něco docela jiného. Kdyby Tollie zjišťoval věci kolem Babbingtonovy smrti, pak by to mohlo mít co dělat s jeho pátráním. Dejme tomu, že si dokonce najal soukromého detektiva, aby zjistil jistou skutečnost. Mohl mu říct, aby v případě, že by se určité podezření ukázalo správné, zavolal a použil téhle věty, takže ten, kdo vzkaz bude vyřizovat, nepozná, oč

jde. To by vysvětlovalo Tollieho jáso, to by mohlo vysvětlit, proč se ptal Ellise, zda dobře rozuměl jméno – když on sám dobře věděl, že taková osoba ve skutečnosti neexistuje. Je to vlastně takové malé vyvedení z rovnováhy, které se u člověka projeví, když zvládne něco tak obtížného, že to ani nečekal.“

„Vy myslíte, že žádná taková osoba jako paní de Rushbridgerová neexistuje?“

„Měli bychom si to asi zjistit.“

„Jak?“

„Mužem si teď zaskočit do sanatoria a zeptat se vrchní sestry.“

„Bude se jí to zdát asi dost divné.“

Sir Charles se zasmál.

„Nechte to na mě,“ řekl.

Odbočili z příjezdové cesty a kráčeli směrem k sanatoriu.

Pan Satterthwaite řekl:

„A co vy, Cartwrighte? Připadl jste na něco? Myslím při naší návštěvě v domě.“

Sir Charles pomalu odpověděl:

„Ano, na něco, ano – ale zaboha si nemůžu vzpomenout na co.“

Pan Satterthwaite se na něj překvapeně podíval. Sir Charles svažtil čelo.

„Jak to mám vysvětlit? Něco to bylo – něco mi v tu chvíli připadlo jako nesprávné – jako nepravděpodobné – jenže jsem neměl zrovna čas o tom přemýšlet. Odložil jsem to v duchu na pozdější dobu.“

„A teď si nemůžete vzpomenout, co to bylo?“

„Ne, vzpomínám si jen, že jsem si v jednu chvíli řekl: ‚To je divné.‘,“

„Bylo to, když jsme vyslýchali služebné? Když jsme vyslýchali kterou?“

„Říkám vám, že si nemůžu vzpomenout. A čím víc na to myslím, tím méně si dokážu vzpomenout. Když to nechám být, tak se mi to může vybavit.“

Brzy už se před nimi objevilo sanatorium, velká bílá moderní budova, oddělená od parku plotem. Prošli bránou, zazvonili u předních dveří a ptali se po vrchní sestře.

Přišla vysoká žena středních let, inteligentní tváře, podle vystupování zřejmě schopná. Sira Charlese znala podle jména jako přítele zesnulého sira Bartholomewa Strange.

Sir Charles jí vyložil, že se právě vrátil z ciziny a k svému zděšení uslyšel o smrti svého přítele a o strašném podezření na vraždu a že zajel do domu, aby se dozvěděl co možná nejvíce podrobností. Vrchní sestra mluvila dojemnými slovy o velké ztrátě, kterou je pro ně smrt sira Bartholomewa, a o krásné kariéře, kterou jako lékař udělal. Sir Charles zase vyjádřil starostlivý zájem o budoucí osud sanatoria. Vrchní vysvětlila, že sir Bartholomew měl dva společníky, oba schopné lékaře, z nichž jeden v sanatoriu bydlí.

„Bartholomew byl, jak vím, na sanatorium velmi pyšný,“ podotkl sir Charles.

„Ano, jeho léčebná metoda byla velmi úspěšná.“

„Většinou nervové případy, že?“

„Ano.“

„To mi připomíná jednu věc – v Monte Carlu jsem se setkal s jedním člověkem, měl příbuznou, která sem měla nastoupit. Teď jsem zapomněl její jméno – dost zvláštní jméno – Rushbridgerová nebo Rushbriggerová – něco takového.“

„Myslíte paní de Rushbridgerovou?“

„Ano, tu. Je tady?“

„Ano, je. Ale nebude vás bohužel moct přijmout – ještě nějaký čas to nepůjde. Má velmi přísnou léčebnou kúru vyžadující naprostý klid.“ Vrchní sestra se trochu šelmovsky usmála.

„Žádné dopisy, žádné zajímavé návštěvníky...“

„Ale není snad na tom moc zle?“

„Dost ošklivé nervové zhroucení – selhání paměti a silné nervové vyčerpání. Ale my ji dáme brzy do pořádku.“

Vrchní sestra je obdařila uklidňujícím úsměvem.

„Počkejte, zdá se mi, že jsem Tollieho – tedy sira Bartholomewa – slyšel o ní mluvit. Byla to jeho pacientka a taky známá, že?“

„Myslím, že ne, sire Charlesi. Alespoň pan doktor nikdy nic takového neříkal. Přijela nedávno ze Západní Indie – musím vám říct, že to byla velká legrace. Je to pro služebné dost těžké jméno na zapamatování – a panská tady je kapánek tupá. Přišla mi ohlásit, že ‚přijela paní *Západoindická*‘, Rushbridgerová ovšem zní trochu indicky, řekla bych – ale byla to dost náhoda, že přijela zrovna ze Západní Indie.“

„To bylo dost – hodně legrační. Její manžel je tu také?“

„Ten je dosud v Indii.“

„Ano, ovšem, ovšem. Musel jsem si ji splést s někým jiným. Doktor se o tenhle případ zvlášť zajímal?“

„Případy ztráty paměti jsou dost časté, ale pro lékaře vždycky zajímavé – chápete, jsou tu rozdíly. Zřídka jsou dva případy podobné.“

„Zdá se mi to všechno moc záhadné. Tak vám tedy, vrchní sestro, děkuji, jsem rád, že jsem si s vámi popovídal. Víím, jak vysoké mínění o vás Tollie měl. Často o vás mluvil,“ dodal nakonec prolhaně sir Charles.

„Ach, to ráda slyším,“ vrchní sestra se zarděla a pyšně zvedla hlavu.

„Takový skvělý člověk – taková ztráta pro nás všechny. Úplně to s námi otrásl – přímo nás to omráčilo. Vražda! Kdo by vůbec chtěl *zavraždit* doktora Strange, řekla jsem. To je neuvěřitelné. Ten strašný sluha. Doufám, že ho policie chytí. A přitom žádný motiv.“

Sir Charles potřásl smutně hlavou, pak se rozloučili a šli zpátky podél silnice k místu, kde na ně čekal vůz.

Aby si vynahradil nucené mlčení během rozhovoru s vrchní sestrou, pan Satterthwaite projevil živý zájem o místo nehody Olivera Manderse a zasypával otázkami vrátného, těžko chápavého muže středního věku.

Ano, to je místo, kde se naboural do zdi. Mladý pán jel na motocyklu. Ne, vrátný neviděl, jak se to stalo. Ale slyšel rámus a vyšel se podívat ven. Mladý pán stál támhle – zrovna tam, kde teď stojí druhý pán. Nezdálo se, že by byl zraněný. Vypadal jen, že je mu líto motorky – byla pěkně zřízená. Zeptal se, komu to tu patří, a když slyšel, že siru Bartholomewu Strangeovi, povídá: ‚To je štěstí,‘ a šel do domu. Vypadal na hodně klidného mladého pána – a nějak unaveně. Jak se mu ta nehoda mohla stát, vrátný nechápe, ale podle jeho mínění má člověk někdy smůlu.

„To byla podivná nehoda,“ zamyšleně řekl pan Satterthwaite.

Pohlédl na širokou silnici. Žádná zatáčka, žádná nebezpečná křižovatka, nic, proč by měl náhle najet do třímetrové zdi. Ano, byla to podivná nehoda.

„Co vám vrtá hlavou, Satterthwaite?“ zeptal se zvědavě sir Charles.

„Nic,“ řekl pan Satterthwaite, „nic.“

„Je to jistě divné,“ podotkl sir Charles a taky se překvapeně zahleděl na místo nehody. Pak usedli do auta a odjeli.

Pan Satterthwaite horlivě přemýšlel. Paní de Rushbridgerová – Cartwrightova teorie nevyšla – nejednalo se o šifrovaný vzkaz – taková žena existuje. Ale nemohlo s tou ženou něco být? Stala se třeba něčeho svědkem, anebo projevil Bartholomew Strange tak neobvyklou radost proto, že šlo o zajímavý případ? Je to snad přitažlivá žena? Když se muž zamiluje v pětapadesáti, jak si pan Satterthwaite mnohokrát povšiml, změnil to úplně jeho povahu. Sir Bartholomew byl rezervovaný, ale ona z něj možná udělala vtipálka –.

Z přemýšlení ho vyrušil sir Charles, který se k němu naklonil.

„Satterthwaite,“ řekl, „nevadilo by vám, kdybychom se vrátili?“

Nečekaje na odpověď, uchopil hovorovou trubku a dal příkaz. Vůz zpomalil, zastavil a řidič začal otáčet zpátky do příslušného pruhu. A za chvíličku si to už hnali po silnici opačným směrem.

„Co je?“ zeptal se pan Satterthwaite.

„Vzpomněl jsem si, co mi připadlo divné,“ řekl sir Charles. „Byla to skvrna od inkoustu na podlaze v sluhově pokoji.“

6. KAPITOLA

Týká se inkoustové skvrny

Pan Satterthwaite se překvapeně podíval na přítele.

„Skvrna od inkoustu? Co tím chcete říct, Cartwrighte?“

„Pamatujete se na ni?“

„Ano, pamatuji se, že tam inkoustová skvrna byla.“

„Pamatujete se, kde?“

„Tedy – přesně ne.“

„Blízko soklového obložení u krbu.“

„Jak si myslíte, že vznikla, Satterthwaite?“

Pan Satterthwaite chvíličku uvažoval.

„Velká skvrna to nebyla,“ řekl nakonec. „Nemohla vzniknout od převrženého kalamáře. Řekl bych, že se vši pravděpodobností tam Ellis upustil plnicí pero – vzpomínáte si, že žádné pero v pokoji nebylo. (Ať vidí, že si všímám věcí zrovna jako on, pomyslel si pan Satterthwaite.) Takže se mi zdá jasné, že musel plnicí pero mít, jestli vůbec kdy psal – a není žádný důkaz, že psal.“

„Ale je, Satterthwaite. Ta inkoustová skvrna.“

„To nemusel psát,“ odsekl pan Satterthwaite. „Mohl pero jen upustit na zem.“

„Ale nebyla by tam skvrna, kdyby vršek nebyl odšroubován.“

„Máte asi pravdu,“ řekl pan Satterthwaite. „Ale nechápu, co je na tom divného.“

„Možná že na tom divného není nic,“ odpověděl sir Charles. „Ale nemůžu to říct, dokud se tam nevrátím a nepodívám se.“

Zahnuli k bráně. Za pár minut dojeli k domu a sir Charles si vymyslel, že ve sluhově pokoji zapomněl tužku, aby tak zmírnil zvědavost způsobenou jejich návratem.

„A teď,“ řekl sir Charles, když se obratně zbavil ochotné paní Leckieové a zavřel za sebou a Satterthwaitem dveře Ellisova pokoje, „a teď uvidíme, jestli ze sebe dělám nemožného blázna, nebo jestli na mém nápadu něco je.“

Panu Satterthwaitovi připadala první alternativa mnohem pravděpodobnější, ale byl příliš zdvořilý, aby to řekl. Posadil se na postel a díval se na svého společníka.

„Tady máme naši skvrnu,“ ukázal nohou sir Charles. „Zrovna u soklového obložení na druhé straně pokoje, než je psací stůl. Za jakých okolností by člověk upustil pero zrovna tady?“

„Pero můžete upustit všude,“ podotkl pan Satterthwaite.

„Samozřejmě, můžete s ním mrsknout přes pokoj,“ přisvědčil sir

Charles. „Ale člověk obvykle s perem takhle nezachází. Já to ovšem nevím. Plnicí pero může pěkně zlobit. Vyschne a nechce psát, zrovna když to potřebujete. To je snad vysvětlení celé věci. Ellis dostal vztek, řekl: ‚Zatracený pero,‘ a mrsknul s ním.“

„Je asi spousta vysvětlení,“ řekl pan Satterthwaite. „Mohl je prostě položit na krbovou římsu a pero se skutálelo.“

Sir Charles to zkoušel s tužkou. Nechal ji skutálet z krbové římsy. Tužka spadla na zem aspoň třicet centimetrů od skvrny a odkutálela se dovnitř k plynovému topení.

„Tak jaké máte vysvětlení?“ zeptal se pan Satterthwaite.

„Snažím se nějaké najít.“

Pan Satterthwaite ze svého místa na posteli sledoval náramně zábavné představení.

Sir Charles zkoušel pustit tužku z ruky, kráčeje směrem ke krbu. Pak zkoušel sedět na kraji postele a psát a pak tužku pustit. Aby tužka upadla na správné místo, musel stát nebo sedět přimáčknutý ke zdi v naprosto nepřesvědčivé pozici.

„To je nemožné,“ řekl nahlas sir Charles. Stál a pozoroval zeď, skvrnu a elegantní plynové topení.

„Kdyby páčil papíry,“ řekl zamyšleně. „Ale člověk nepálí papíry na plynu.“

Najednou vtáhl do sebe dech.

Minutu nato si pan Satterthwaite plně uvědomoval herecké umění sira Charlese.

Charles Cartwright se stal sluhou Ellisem. Seděl a psal u psacího stolu. Vypadal tajnůstkářsky, chvílemi pozvedal oči a nejistě jimi jezdil ze strany na stranu. Náhle jako by něco uslyšel – pan Satterthwaite mohl dokonce uhádnout, co to bylo – kroky na chodbě. Ten člověk měl špatné svědomí. Krokům připisoval určitý význam. Vyskočil, v jedné ruce papír, na nějž předtím psal, v druhé pero. Běžel ke krbu, s hlavou pootočenou, stále ve střehu – pln strachu naslouchal. Snažil se zastrčit papír pod plynové topení – potřeboval na to obě ruce a z netrpělivosti odhodil pero na zem. Tužka sira Charlese, „pero“ dramatické chvíle, dopadla přesně na inkoustovou skvrnu.

„Výborně,“ řekl pan Satterthwaite a ochotně zatleskal.

Herecký výkon byl tak dobrý, až v něm vzbudil dojem, že jedině takhle mohl Ellis jednat.

„Chápete?“ zeptal se sir Charles, který zase vklouzl do své vlastní osobnosti a mluvil v potlačovaném radostném vzrušení. „Kdyby ten člověk slyšel policii nebo si myslel, že to, co slyší, je policie, a musel schovat to, co psal – no tak, kde by to mohl schovat? V zásuvce ani pod matrací ne – kdyby policie prohledávala pokoj, hned by to našla. Neměl čas nadzvednout prkno v podlaze. Ne, jediná možnost byla za plynovým topením.“

„A teď se musíme podívat, jestli je tam opravdu něco schováno,“ řekl pan Satterthwaite.

„Správně. Samozřejmě byl to třeba falešný poplach, a on papíry zase vyndal. Ale musíme doufat.“

Sir Charles si sundal sako, vyhrnul rukávy košile, lehl si na zem a přiložil oko k štěrbině pod topením.

„Něco tam je,“ hlásil, „něco bílého. Jak bychom to vytáhli? Potřebujeme nějakou jehlici do dámského klobouku.“

„Ženy jehlice už nenosí,“ smutně řekl pan Satterthwaite. „Co takhle kapesní nůž?“

Ale kapesní nůž nebyl k ničemu.

Nakonec vyšel pan Satterthwaite ven a půjčil si od Beatrice pletací jehlici. Ačkoliv by byla Beatrice strašně ráda věděla, nač jehlici potřebuje, její smysl pro společenskou slušnost jí nedovolil, aby se zeptala.

S jehlicí to šlo. Sir Charles vytáhl asi půl tuctu pomačkaných dopisních papírů, jak je někdo spěšně zmáčkl dohromady a strčil dovnitř.

Se vzrůstajícím vzrušením je s panem Satterthwaitem uhladili. Bylo to jasně několik různých náčrtů dopisu – psaných drobným úhledným, jako úřednickým rukopisem.

Sděluje se vám (začínal první), že pisatel tohoto dopisu si nepřeje způsobit nepříjemnosti a možná že se i mýlil, pokud jde o to, co si myslí, že dnes večer viděl, ale –

Tady byl pisatel jasně nespokojen, přestal psát dál a začal znova.

Sluha John Ellis se dává poroučet a žádá o krátký rozhovor týkající se tragédie dnešního večera, jinak půjde na policii s jistou svojí informací –

Znovu nespokojen, pokusil se Ellis o jiný začátek.

Sluha John Ellis zná jisté skutečnosti týkající se smrti doktora Strange. Zatím tato fakta nesdělil policii –

V dalším náčrtku bylo upuštěno od psaní v třetí osobě.

Potřebuji velmi nutně peníze. Tisíc liber by změnilo mou situaci. Znam určité věci, které bych mohl povědět policii, ale nechci působit potíže –

Poslední byl ještě otevřenější.

Vím, jak doktor zemřel. Policii jsem – zatím – nic neřekl. Chcete-li se se mnou sejít –

Tento dopis byl přerušen jiným způsobem – po slově „sejít“ pero sjelo do klikyháků a posledních pět slov bylo rozmazaných a změnilo se v čmouhy. Bylo jasné, že zrovna když tohle psal, uslyšel Ellis něco, co ho vylekalo. Zmačkal papíry a běžel je schovat.

Pan Satterthwaite se hluboce nadechl.

„Gratuluji, Cartwrighte,“ řekl. „Měl jste dobrý čich s tou inkoustovou skvrnou. Byla to dobrá práce. A teď se podívejme, jak na tom vlastně jsme.“

Na chvíli se odmlčel.

„Ellis, jak jsme si mysleli, je darebák. Nebyl vrah, ale věděl, kdo vrah je, a chystal se toho muže nebo tu ženu vydírat –“

„Toho muže nebo tu ženu,“ přerušil ho sir Charles. „Mrzuté je, že nevíme, zda muže nebo ženu. Proč ten chlap nezačal jeden z těch svých výlevů oslovením Vážený pane nebo Vážená paní, pak bychom věděli, na čem jsme. Ellis byl zřejmě chlapík s uměleckými sklony. Na ten vyděračský dopis vynaložil značnou námahu. Kdyby nám byl poskytl jen náznak – jen nepatrný náznak – komu je dopis určen.“

„Nevadí,“ řekl pan Satterthwaite. „Postupujeme. Vzpomínáte si, jak jste řekl, že to, co potřebujeme v tomhle pokoji najít, je důkaz Ellisovy nevin. Tyhle dopisy ukazují, že je nevinen – myslím vraždou. V jiném směru byl naprostý darebák. Ale sira Bartholomewa nezavraždil. To udělal někdo jiný. Někdo, kdo zavraždil taky Babbingtona. Myslím, že i policie se teď přikloní k našemu názoru.“

„Hodláte jim o tom povědět?“ Z hlasu sira Charlese zněla nespokojenost.

„Jinak to asi nepůjde. Proč?“

„Nu...,“ sir Charles se posadil na postel. Čelo se mu svažovalo usilovným přemýšlením. „Jak bych to jen nejlíp řekl? Teď víme, co nikdo jiný neví. Policie jde po Ellisovi. Myslí si, že je vrah. Každý ví, že policie ho pokládá za vraha. Takže pravý zločinec má dobrý pocit. Necítí se přímo v bezpečí, ale je klidný. Není škoda tenhle stav věcí zvrátit? Není v něm právě naše šance? Myslím naše šance najít spojení mezi Babbingtonem a jedním z těchhle lidí. Nevědí, že někdo spojuje Strangeovu smrt s Babbingtonovou. Nebudou mít podezření. Je to přece jen šance.“

„Chápu, co máte na mysli,“ řekl pan Satterthwaite. „A souhlasím s vámi. Šance to je. Ale přesto se jí, myslím, nechopíme. Naší občanskou povinností je okamžitě ohlásit náš objev policii. Nemáme právo jej před ní zatajovat.“

Sir Charles se na něj trochu posměšně podíval.

„Jste vzorem dobrého občana, Satterthwaite. Nepochybuji, že musíme udělat, co se patří – ale já nejsem zdaleka tak dobrý občan jako vy. Neměl bych žádné výčitky svědomí, kdybych si nález den dva ponechal – jen den dva – co vy na to? Tedy ne? Dobrá, já se podvoluji. Budme pilíři zákona a pořádku.“

„Chápejte,“ vysvětloval pan Satterthwaite, „Johnson je můj přítel a jednal s námi velmi pěkně – zasvětil nás do všeho, co policie dělá – poskytl nám všechny informace.“

„No ano, máte pravdu,“ vzdychl sir Charles. „Máte naprostou pravdu. Jenže podívat se pod plynové topení napadlo jen mě. Ten nápad žádný z těch tupých policistů neměl... Ale ať je po vašem. Poslyšte, Satterthwaite, kde myslíte, že je Ellis teď?“

„Předpokládám, že dostal, co chtěl,“ řekl pan Satterthwaite. „Bylo mu zapláceno, aby zmizel, a on zmizel – velice úspěšně.“

„Ano,“ přisvědčil sir Charles. „To je asi vysvětlení.“

Trochu se zachvěl. „Tenhle pokoj se mi nelíbí, Satterthwaite. Pojdme odsud.“

7. KAPITOLA

Válečný plán

Sir Charles a pan Satterthwaite se vrátili do Londýna příští večer.

Rozhovor s plukovníkem Johnsonem bylo třeba vést velmi taktně. Vrchní inspektor Crossfield nebyl příliš potěšen, že „civilní pánové“ našli, co jemu a jeho lidem ušlo. Snažil se zachránit si reputaci.

„To se vám opravdu povedlo, pane. Musím přiznat, že mě nikdy nenapadlo podívat se pod plynové topení. Vlastně mi nejde na rozum, co vás k tomu přimělo.“

Sir Charles a pan Satterthwaite se nepustili do podrobného vysvětlování, jak úvahou o inkoustové skvrně došli k tomu, že objevili papíry.

„Jen jsme tak slídili a čmuchali,“ vyjádřil to sir Charles.

„Nicméně jste se tam podívali a měli jste pravdu,“ pokračoval vrchní inspektor. „Ne že by mě moc překvapilo, co jste našli. Dá rozum, že Ellis, jestli nebyl vrahem, musel mít nějaký důvod, aby zmizel, a pořád mi něco říkalo, že vyděračství by mohlo být v jeho stylu.“

Jejich objev měl za následek jednu věc. Plukovník Johnson se hodlal spojit s loomouthskou policií. Smrt Stephena Babbingtona by se rozhodně měla znovu přezkoumat.

„A jestli se zjistí, že zemřel na otravu nikotinem, i Crossfield uzná, že obě smrti spolu souvisí,“ řekl sir Charles, když ujížděli k Londýnu.

Byl dosud trochu mrzutý, že musel svůj nález předat policii.

Pan Satterthwaite ho utěšil poukázáním na to, že informace nemá být zveřejněna, ani předána tisku.

„Osoba, která je vinna, nebude mít obavy. V pátrání po Ellisovi se bude pokračovat dál.“

Sir Charles připustil, že je to pravda.

Když přijížděli k Londýnu, vyložil panu Satterthwaitovi, že se hodlá spojit s Egg Lytton Goreovou. Dopis mu napsala z Belgrave Square. Doufal, že tam ještě bude.

Pan Satterthwaite schválil tento záměr se vši vážností. Sám si přál Egg znovu vidět. Dohodli se, že jí sir Charles zavolá, jakmile přijedou do Londýna.

Ukázalo se, že Egg je dosud ve městě. Bydlely s matkou u příbuzných a neměly se vrátit domů dříve než za týden. Dívka se dala snadno přemluvit, aby si vyšla s oběma muži na večeři.

„Sem asi dost dobře přijít nemůže,“ řekl sir Charles, rozhlížeje se po svém přepychovém bytě.

„Její matce by se to nelíbilo, co? Samozřejmě mohli bychom taky pozvat slečnu Milrayovou – ale radši bych to nedělal. Abych řekl pravdu, slečna Milrayová mi trochu brání v rozletu. Je tak výkonná, že z ní mám pocit méněcennosti.“

Pan Satterthwaite nabídl svůj dům. Nakonec se dohodli, že se bude večer u Berkeleyho. Pokud by pak Egg chtěla, můžou se přesunout jinam.

Pan Satterthwaite si ihned povšiml, že dívka vypadá pohubřejší. Oči se zdály větší a horečnější, brada ostřejší. Byla bledá a pod očima měla kruhy. Ale půvabná byla stejně jako jindy a její dětská dychtivost zůstala stejně silná.

Řekla siru Charlesovi: „Věděla jsem, že přijedete...“ Z jejího tónu znělo: „Teď když jste přijel, všechno bude v pořádku...“

Pan Satterthwaite si pomyslel: „Ale nebyla si jistá, že přijede – nebyla si vůbec jistá. Bylo to napjaté úzkostlivé čekání. Hodně se trápila.“ A dál uvažoval: „Uvědomuje si to ten člověk? Herci jsou obvykle dost ješitní... Neví, že děvče je do něj zamilované až po uši?“

Je to zvláštní situace, myslel si. Že sir Charles je do dívky strašně zamilovaný, o tom neměl žádnou pochybnost. Ona byla do něj zamilovaná stejně. A spojovací článek mezi nimi – jehož se oba zuřivě drželi – byl zločin – dvojnásobný odporný zločin.

Při večeři se toho moc neřeklo. Sir Charles vyprávěl o svých zážitcích v cizině. Egg mluvila o Loomouthu. Pan Satterthwaite jim nějakou otázkou pomohl, kdykoli se zdálo, že konverzace ochabuje. Po večeři šli k panu Satterthwaitovi.

Pan Satterthwaite měl dům na nábreží v Chelsea. Byl to velký dům se spoustou uměleckých děl. Obrazy, sochy, čínský porcelán, prehistorické hrnčířské výrobky, předměty ze slonoviny, miniatury a hodně stylového chippendaleského a hepplewhiteského nábytku. Vládla tu atmosféra harmonie a vybraného vkusu.

Egg Lytton Goreová nic neviděla, ničeho si nevšimla. Odhodila večerní plášť na židli a řekla:

„Konečně. A teď mi všechno povězte.“

Se živým zájmem naslouchala, jak sir Charles líčí jejich dobrodružství v Yorkshiru, a prudce se nadechla, když popisoval, jak objevili vyděračské dopisy.

„Co se stalo potom, to se můžeme jen dohadovat,“ skončil sir Charles. „Ellis dostal pravděpodobně zapláceno, aby držel jazyk za zuby, a bylo mu pomoheno k útěku.“

Ale Egg zavrtěla hlavou.

„Ach ne,“ řekla. „Copak to nechápete, *Ellis je mrtvý*.“

Oba muži se na ni ohromeně zadívali, ale Egg řekla znovu:

„Samozřejmě, že je mrtvý. Proto se mu podařilo zmizet tak dokonale, že nikdo nemůže najít jeho stopu. Věděl příliš mnoho, a proto byl zabit. Ellis je třetí vražda.“

Ačkoliv ani jeden z mužů o této možnosti dříve neuvažoval, byli nuceni uznat, že nezní nijak nepravděpodobně.

„Ale podívejte, má milá,“ namítl sir Charles, „říkáte, že Ellis je mrtvý, no prosím. Ale kde je tělo? Kampak se podělo těch pětasedmdesát nebo kolik kilo statného sluhy?“

„Nevím, kde je tělo,“ odpověděla Egg. „Je jistě dost míst, kde by mohlo být.“

„To sotva,“ zabručel pan Satterthwaite. „To sotva...“

„Dost,“ znovu opakovala Egg. „Počkejte...“ Na chvíli se odmlčela. „Třeba na půdě, je spousta půd, kam nikdo nikdy nejde. Pravděpodobně je v kufru na půdě.“

„To je dost nepravděpodobné,“ řekl sir Charles. „Ale samozřejmě možné. Nemuselo by se na to přijít – nějakou – dobu.“

Egg neměla ve zvyku vyhýbat se nepříjemným věcem. Okamžitě přešla k tomu, co měl sir Charles na mysli.

„Pach jde nahoru, ne dolů. Rozkládající se mrtvolu byste ucítili dříve ve sklepě než na půdě. A lidi by si ostatně dlouhou dobu mysleli, že je to pošlá krysa.“

„Jsou jiné možnosti. Víte, je tam tajná chodba. Pověděla mi o ní slečna Sutcliffová a sir Bartholomew mi řekl, že mi ji ukáže. Vrah mohl dát Ellisovi peníze a ukázat, jak se dostat z domu – šel s ním dolů do tajné chodby a tam ho zabil. To by dokázala i žena. Mohla by ho zezadu třeba bodnout. Pak by tam prostě nechala mrtvolu a šla zpátky, a nikdo by se nikdy nic nedověděl.“

Sir Charles pochybovačně potřásl hlavou, ale už proti Eggině teorii nic nenamítal.

Pan Satterthwaite byl přesvědčen, že stejné podezření se na chvíli zmocnilo sira Charlese v Ellisově pokoji, když našli dopisy. Vzpomněl si, jak se sir Charles maličko zachvěl. To se ho zmocnilo pomyslení, že Ellis je možná mrtev...

Pan Satterthwaite si pomyslel: „Jestli je Ellis mrtvý, pak máme co dělat s velmi nebezpečným člověkem... Ano, s velmi nebezpečným člověkem...“ A náhle pocítil, jak ho v zádech zamrazilo strachy...

Člověk, který zabil třikrát, by neváhal zabít znova...

Byli v nebezpečí všichni tři – sir Charles, Egg a on...

Kdyby vypátrali příliš mnoho...

Hlas sira Charlese ho přivedl zpět.

„Jedné věci jsem ve vašem dopise nerozuměl, Egg. Psala jste, že Oliver Manders je v nebezpečí – že ho policie podezírá. Nechápu, jak můžou s ním spojovat sebemenší podezření.“

Panu Satterthwaitovi se zdálo, že to Egg trochu vyvedlo z míry. Dokonce měl dojem, že se začervenala. „Aha,“ řekl si v duchu pan Satterthwaite. „Uvidíme, jak se z toho dostanete, mladá dámo.“

„Bylo to ode mě pošetilé,“ řekla Egg. „Myslela jsem si, když Oliver takhle přijel, což mohlo vypadat jako záminka – myslela jsem zkrátka, že ho policie jistě podezírá.“

Sir Charles přijal vysvětlení docela dobře.

„Ano,“ řekl. „Chápu.“

Pan Satterthwaite se ozval: „Byla to záminka?“

Egg se k němu prudce obrátila: „Co tím myslíte?“

„Byla to podivná nehoda,“ řekl pan Satterthwaite. „Myslel jsem, že byste to mohla vědět, kdyby to byla záminka.“

Egg zavrtěla hlavou: „Nevím. Vůbec jsem o tom nepřemýšlela. Ale proč by měl Oliver předstírat nehodu, jestli ji neměl?“

„Mohl mít své důvody,“ řekl sir Charles. „Zcela přirozené důvody.“

Usmíval se na ni. Egg zrudla.

„Ale ne,“ řekla. „To ne.“

Sir Charles vzdychl. Pana Satterthwaita napadlo, že jeho přítel si ten ruměnec vyložil naprosto nesprávně. Sir Charles se zdál smutnější a starší, když znovu promluvil:

„Když tedy náš mladý přítel není v nebezpečí, co s tím já mám společného?“

Egg k němu rychle přistoupila a chytila ho za rukáv saka.

„Nesmíte zase odjet. Přece toho nenecháte? Zjistíte pravdu – *pravdu*. Nevěřím, že by někdo jiný než vy mohl pravdu zjistit. Vy můžete. Vy ji zjistíte.“

Myslela to strašlivě vážně. Vlny její vitality jako by se vzdouvaly a vířily v starosvětském ovzduší pokoje.

„Věříte ve mě?“ zeptal se pohnutě sir Charles.

„Ano, ano, ano. Dopátráme se pravdy. My dva spolu.“

„A Satterthwaite.“

„A pan Satterthwaite, ovšem,“ řekla Egg bez zájmu. Pan Satterthwaite se potají usmál. Ať ho Egg chtěla vzít do spolku, nebo ne, neměl v úmyslu zůstat stranou. Měl rád záhady, těšilo ho poznávat lidské povahy a měl slabost pro milence. Všechny ty tři záliby bude moct, jak se zdá, v téhle záležitosti uspokojit.

Sir Charles se posadil. Jeho hlas se změnil. Teď uděloval rozkazy a vedl režii.

„Především si musíme ujasnit situaci. Domníváme se, nebo se nedomníváme, že jeden a týž člověk zabil Babbingtona i Bartholomewa Strange?“

„Domníváme,“ řekla Egg.

„Ano,“ řekl pan Satterthwaite.

„Domníváme se, že druhá vražda vznikla přímo z první? Chci říct, domníváme se, že sir Bartholomew Strange byl zabit, aby nemohl vyjevit skutečnosti první vraždy a své podezření?“

„Ano,“ řekli znovu Egg a pan Satterthwaite, tentokrát zároveň.

„Pak musíme vyšetřit první vraždu, ne druhou...“

Egg přikývla.

„Dokud neobjevíme motiv první vraždy, můžeme podle mého názoru těžko doufat, že objevíme vraha. Najít motiv bude neobyčejně nesnadné. Babbington byl neškodný, příjemný, laskavý starý pán a člověk by řekl, že neměl žádného nepřítele. A přece ho někdo zabil – a nějaký důvod pro vraždu být musel. Ten důvod musíme najít.“ Odmlčel se a pak řekl svým obvyklým hlasem:

„Probereme si to. Z jakého důvodu se zabíjejí lidé? Zaprvé, myslím, ze zisku.“

„Ze msty,“ řekla Egg.

„Z vražedné mánie,“ řekl pan Satterthwaite. „*Crime passionnel* by se na tento případ těžko hodil. Ale je tu taky strach.“

Charles Cartwright přikývl. Dělal si poznámky na kus papíru.

„To je asi tak všechno,“ řekl. „Zaprvé, zisk. Má někdo z Babbingtonovy smrti zisk? Měl Babbington nějaké peníze – nebo naději na nějaké peníze?“

„Řekla bych, že je to velmi nepravděpodobné,“ pravila Egg.

„Já taky, ale přesto bychom si o tom měli promluvit s paní Babbingtonovou. Pak je tu msta. Ublížil Babbington někomu – třeba za mlada? Neoženil se s dívkou, kterou chtěl jiný muž? Na to se musíme taky podívat. Pak vražedná mánie. Zabíjel oba, Babbingtona i Tollieho, nějaký šílenec? Tahle teorie, myslím, neobstojí. I v zločinech šílence je jakýsi druh logiky. Chci říct, šílenec by si mohl myslet, že je vyšší mocí určen k tomu, aby zabíjel lékaře, nebo aby zabíjel duchovní, ale ne aby zabíjel ty i ony. Myslím, že můžeme zamítnout teorii o vražedné máni. Zbývá strach.“

Upřímně řečeno, to se mi zdá zdaleka nejpravděpodobnější řešení. Babbington něco o někom věděl – nebo někoho poznal. Byl zabit, aby nemohl povědět, co ví.“

„Nechápu, jak by takový pan Babbington mohl vědět něco, co by uškodilo někomu z lidí, kteří tam ten večer byli.“

„Třeba to bylo něco, o čem nevěděl, že ví,“ řekl sir Charles. Pokračoval a snažil se objasnit, co tím myslí. „Je těžké přesně říci, co mám na mysli. Dejme tomu, že například (je to jen příklad) Babbington uviděl jistou osobu na jistém místě v jistou dobu. Pokud ví, není žádný důvod, proč by ta osoba tam neměla být. Ale taky dejme tomu, že ta osoba si z nějakého důvodu opatřila velmi chytré alibi dokazující, že v určitou dobu byla někde jinde, sto mil odtud. Nu a Babbington by kdykoliv mohl tím nejnevinnějším způsobem na světě věc prozradit.“

„Rozumím,“ řekla Egg. „Dejme tomu, že v Londýně byla spáchána vražda a Babbington uvidí člověka, který ji spáchal, na Paddingtonském nádraží, ale ten by dokázal, že to neudělal, protože má alibi, že v tu dobu byl v Leedsu. Pak by Babbington mohl podvod prozradit.“

„To je přesně to, co mám na mysli. Samozřejmě že je to jen příklad. Mohlo by to být cokoli. Uviděl večer někoho, koho zná pod jiným jménem –“

„Mohlo by to mít co dělat se sňatkem,“ řekla Egg. „Farář spojí hodně lidí sňatkem. Mohl to být někdo, kdo spáchal bigamii.“

„Nebo to mohlo mít co dělat s něčím narozením nebo smrtí,“ napadlo pana Satterthwaita.

„To je velmi široké pole,“ svraštila čelo Egg. „Musíme na to obráceně. Začít od lidí, co tam byli. Udělejme si seznam. Kdo byl ve vašem domě a kdo byl u sira Bartholomewa.“

„Dacresovi, ti byli u obou. Ta ženská, co vypadá jak zvadlá kapusta – jak jen se jmenuje – Willsová. Dále slečna Sutcliffová.“

„Angelu můžete vynechat,“ řekl sir Charles. „Znám ji léta.“

„Tohle nemůžeme dělat,“ řekla. „Vynechávat lidi, protože se s nimi známe. Musíme být systematictí. Kromě toho já o Angele Sutcliffové nic nevím. Mohla to udělat zrovna tak dobře jako kdokoli jiný, pokud můžu soudit – a spíš než kdo jiný. Všecky herečky mají minulost. Když to tak vezmu, myslím, že je to nejspíš ona.“

Vzdorovitě se zadívala na sira Charlese. Tomu zasvítily oči.

„V tom případě nesmíme vynechat Olivera Manderse,“ řekl.

„Oliver to být nemůže. Setkal se s panem Babbingtonem už dřív.“

„Byl na obou místech a jeho příchod budí trochu podezření.“

„No dobře,“ řekla Egg. Chvilku mlčela a pak dodala: „V tom případě bych měla radši taky zapsat maminku a sebe... To je šest podezřelých.“

„Ale já – „

„Bud' to uděláme jak se patří, nebo toho necháme.“

Pan Satterthwaite nabídl občerstvení a zarazil tak další výměnu názorů. Sir Charles poodešel do vzdáleného rohu místnosti a s obdivem si prohlížel vyřezávanou černošskou hlavu. Egg přistoupila k panu Satterthwaitovi a vsunula mu ruku pod paži.

„To byla ode mě pitomost, že jsem se tak rozčílila,“ zašeptala. „Jsem pitomá – ale proč by se ta ženská z toho měla vynechávat? Proč mu tak jde o to, aby se vynechala? Proboha, proč jen jsem tak ohavně žárlivá?“

Pan Satterthwaite se usmál a poklepal jí na ruku. „Žárlivost se nikdy nevyplácí, má drahá,“ řekl. „Jestli cítíte žárlivost, nedávejte to najevo. Mimochodem, opravdu jste si myslela, že by mladý Manders mohl být v podezření?“

Egg se zašklebila – bylo to takové přátelské dětské zašklebení.

„Samozřejmě že ne. Napsala jsem to, abych ho nepoplašila.“ A otočila hlavu k siru Charlesovi, který si s mrzutým výrazem dosud prohlížel sošku. „Víte – nechtěla jsem, aby měl pocit, že ho uháním. Ale nechci, aby si myslel, že o Olivera opravdu stojím – protože já o něj nestojím. Jak je to všechno těžké! Už má zase ten svůj výraz ‚Bud'te spolu šťastné, děti'. To vůbec nechci.“

„Bud'te trpělivá,“ radil jí pan Satterthwaite. „Všechno nakonec dobře dopadne, uvidíte.“

„Já nejsem trpělivá, já chci všechno hned, a ještě dřív.“

Popíjeli pomalu ze sklenek a přitom vypracovali plán válečného tažení. Sir Charles se vrátí do Vraního hnízda. Kupce na ně dosud nenašel. Egg s matkou se vrátí do jejich vilky trochu dřív, než měly v úmyslu. Paní Babbingtonová dosud bydlí v Loomouthu. Pokusí se od ní vyzvědět, co budou moci, a pak budou dál podle toho jednat.

„Podaří se nám to,“ řekla Egg. „Vím, že se nám to podaří.“

Se zářícíma očima se naklonila k siru Charlesovi. Přiblížila svou sklenici k jeho a přitukla si s ním.

TŘETÍ JEDNÁNÍ

Objev

1. KAPITOLA

Paní Babbingtonová

Paní Babbingtonová se přestěhovala do malého rybářského domku nedaleko přístavu. Očekávala svou sestru, která se měla za půl roku vrátit z Japonska. Nedělala žádné plány do budoucna, dokud sestra nepřijede. Domek byl náhodou volný a tak si ho na půl roku pronajala. Náhlá ztráta ji uvedla v takový zmatek, že se nedokázala z Loomouthu odstěhovat. Stephen Babbington byl na loomouthské faře sedmnáct let. Bylo to celkem vzato sedmnáct klidných a šťastných let přes zármutek, který jim způsobila smrt jejich syna Robina. Ze zbývajících dětí byl Edward na Srí Lance, Lloyd v Jižní Africe a Stephen byl třetím důstojníkem na lodi *Angolia*. Psali často a s láskou, ale nemohli matce nabídnout ani domov, ani společnost.

Margaret Babbingtonová se cítila velmi osamělá...

Ne že by si dopřávala čas k přemýšlení. Byla dosud činná ve farnosti – nový farář nebyl ženatý, a hodně času věnovala práci na maličké zahrádce před domkem. Květiny byly částí jejího života.

Jednou odpoledne takhle pracovala na záhonku, když uslyšela cvaknout kliku u branky. Zvedla hlavu a uviděla sira Charlese a Egg Lytton Goreovou.

Margaret nijak nepřekvapilo, že vidí Egg. Věděla, že Egg a její matka se mají brzo vrátit. Ale překvapilo ji, že vidí sira Charlese. Tvrdilo se, že odjel z Loomouthu nadobro. V novinách otiskli zprávy převzaté z jiných listů o jeho pobytu v jižní Francii. Na zahradě Vraního hnízda visela tabulka NA PRODEJ. Nikdo nečekal, že se sir Charles vrátí. A přece se vrátil.

Paní Babbingtonová setřásla pocuchané vlasy z rozpáleného čela a hleděla kajícně na své ruce zamazané od hlíny.

„Nemůžu vám ani podat ruku,“ řekla. „Měla bych, to se ví, pracovat v rukavicích. Někdy si je беру, ale vždycky je dříve nebo později odhodím. Člověk má v holých rukou mnohem lepší cit.“

Zavedla je do domu. S kretonovými závěsy a potahy vypadal maličký salónek útulně. Byly tu fotografie a vázy s chryzantémami.

„To je ale velké překvapení, že vás vidím, sire Charlesi. Myslela jsem, si, že jste opustil Vraní hnízdo navždy.“

„Taky jsem si to myslel,“ řekl upřímně. „Ale někdy je osud na nás příliš silný, paní Babbingtonová.“

Paní Babbingtonová na to neodpověděla. Obrátila se k Egg, ale dívka jí vzala otázku ze rtů.

„Podívejte, paní Babbingtonová, tohle není jen obyčejná návštěva. Sir Charles a já vám musíme říct něco velmi vážného. Jenže – jenže – bych vás nerada rozrušila.“

Paní Babbingtonová pohlédla z dívky na sira Charlese. Tvář jí trochu zešedla a napjala se.

„Nejdřív bych se vás rád zeptal, jestli jste dostala nějaké sdělení z ministerstva vnitra?“ řekl sir Charles.

Paní Babbingtonová sklonila hlavu.

„Rozumím – takže tím je pro nás snadnější povědět vám, co jsme chtěli.“

„Kvůli tomu jste tedy přišli – kvůli příkazu k exhumaci?“

„Ano. Je to – musí to být pro vás – jistě velmi bolestné.“

Účast v jeho hlase na ni zapůsobila.

„Možná že mi to tolik nevadí, jak si myslíte. Pro některé lidi představa exhumace je strašná – pro mě ne. Můj drahý manžel je jinde – odpočívá v pokoji – tam, kde ho nikdo nemůže rušit.“

To mi nevadí. Mě děsí pomyšlení – strašné pomyšlení, že Stephen nezemřel přirozenou smrtí. Připadá mi to nemožné – naprosto nemožné.“

„Asi vám to tak připadat musí. Mně – nám to nejdřív taky tak připadalo.“

„Co myslíte tím nejdřív, sire Charlesi?“

„Podezření mi šlehlo hlavou hned ten večer, co váš manžel zemřel, paní Babbingtonová. Ale jako vám, zdálo se mi tak nemožné, že jsem ho nedbal.“

„Já si to taky myslela,“ přisvědčila Egg.

„Vy taky?“ Paní Babbingtonová se na ni udiveně podívala. „Vy jste si mysleli, že Stephena mohl někdo zabít?“

Nevěřicnost v jejím hlase byla tak veliká, že ani jeden, ani druhý dobře nevěděli, jak pokračovat. Konečně se sir Charles ujal slova.

„Jak, paní Babbingtonová, víte, odjel jsem do ciziny. Když jsem byl v jižní Francii, dočetl jsem se v novinách o smrti svého přítele Bartholomewa Strange. Zemřel téměř za přesně stejných okolností. Dostal jsem také dopis od slečny Lytton Goreové.“

Egg přikývla.

„Já jsem v tu dobu byla u něj. Bylo to přesně stejné – *přesně*, paní Babbingtonová. Vypil trochu portského a tvář se mu změnila, a – a – bylo to přesně stejné. Dvě tři minuty nato zemřel.“

Paní Babbingtonová potřásla pomalu hlavou.

„Nerozumím tomu. Stephen! Sir Bartholomew – takový laskavý schopný lékař. Kdo by mohl chtít někomu z nich ublížit? To musí být omyl.“

„Nezapomeňte, že u sira Bartholomewa byla otrava prokázána,“ řekl sir Charles.

„Pak to musel udělat nějaký šílenec.“ Sir Charles pokračoval:

„Chci tomu přijít na kloub, paní Babbingtonová. Chci zjistit pravdu. A mám pocit, že nesmíme ztrácet čas. Jakmile se zpráva o exhumaci jednou rozkřikne, vrah bude ve střehu. Chci ušetřit čas a předpokládám, jaký bude výsledek ohledání u vašeho manžela. Mám za to, že zemřel rovněž na otravu nikotinem. Tak především, věděla jste vy nebo váš manžel něco o použití čistého nikotinu?“

„Nikotinový roztok používám vždycky na postřík růží. Nevěděla jsem, že se pokládá za jedovatý.“

„Řekl bych, prostudoval jsem si tu věc včera večer, že v obou případech muselo být použito čistého alkaloidu. Otravy nikotinem jsou nanejvýš neobvyklé.“

Paní Babbingtonová zavrtěla hlavou.

„O otravě nikotinem opravdu nic nevím – až na to, že zarytí kuřáci můžou mít z toho následky.“

„Kouřil váš manžel?“

„Ano.“

„A teď mi povězte tohle, paní Babbingtonová. Projevila jste veliké překvapení, že by někdo chtěl vašeho manžela zabít. Znamená to, že pokud víte, neměl nepřátele?“

„Jsem si jistá, že Stephen neměl nepřátele. Všichni ho měli rádi. Lidé se někdy snažili ho trochu postrčit,“ usmála se v slzách. „To víte, stárnul a bál se novot, ale rád ho měl každý. Stephena jste nemohl nemít rád, sire Charlesi.“

„Předpokládám, paní Babbingtonová, že váš manžel po sobě nezanechal mnoho peněz?“

„Ne. Skoro nic. Stephen neuměl šetřit. Rozdával příliš mnoho. Vždycky jsem ho kvůli tomu hubovala.“

„A předpokládám, že taky nic od nikoho nečekal? Neměl zdědit nějaký majetek?“

„Ach, to ne. Stephen neměl moc příbuzných. Má sestru, která je provdaná za jednoho faráře v Northumberlandu, ale ti jsou na tom hodně špatně, a všichni jeho strýcové a tety jsou mrtví.“

„Pak to asi nevypadá, že by někdo mohl mít ze smrti pana Babbingtona prospěch?“

„Ne, to opravdu ne.“

„Vraťme se tedy na chvíli k těm nepřítelům. Říkáte, že váš manžel neměl nepřátele, ale mohl je mít, když byl mladý.“

Paní Babbingtonová vypadala skepticky.

„Řekla bych, že je to velmi nepravděpodobné. Stephen neměl hašteřivou povahu. Vždycky s lidmi dobře vycházel.“

„Nechci, aby to znělo moc romanticky,“ sir Charles si trochu nervóz ně odkašlal. „Ale – ehm – když se například s vámi zasnoubil, nebyl tu nějaký zklamaný nápadník?“

V očích paní Babbingtonové se na okamžik zajiskřilo.

„Stephen byl u mého otce kaplanem. Byl první mladý muž, s kterým jsem se setkala, když jsem se vrátila domů ze školy. Zamilovala jsem se do něj a on do mě. Čtyři roky jsme byli zasnoubeni, pak dostal faru v Kentu a mohli jsme se vzít. Příběh naší lásky byl velmi prostý, sire Charlesi – a velmi šťastný.“

Sir Charles sklonil hlavu. Prostá důstojnost paní Babbingtonové byla okouzující.

Úlohu tazatele teď převzala Egg.

„Domníváte se, že se váš manžel s někým z hostů, co byli ten večer u sira Charlese, předtím setkal?“

Paní Babbingtonová vypadala trochu zmateně.

„Byla jste tam přece vy a vaše maminka, má drahá, a mladý Oliver Manders.“

„Ano, ale s někým z těch druhých?“

„Oba jsme viděli Angelu Sutcliffovou v jedné hře v Londýně. Oba, Stephen i já, jsme byli celí vzrušení, že se s ní máme setkat ve skutečnosti.“

„Vy jste se s ní předtím osobně nikdy nesetkali?“

„Ne, pokud jde o to, nikdy jsme se s žádnými herci nebo herečkami nesetkali – dokud sem nepřišel sir Charles. A to bylo velmi vzrušující,“ dodala paní Babbingtonová. „Sir Charles ani neví, co to pro nás znamenalo. Jaký kus romantiky vnesl do našeho života.“

„Kapitána Dacrese a jeho paní jste neznali?“

„To byl ten malý pán a ta žena v báječných šatech?“

„Ano.“

„Ne, neznali. Ani tu druhou – tu, co píše divadelní hry. Vypadá dost ztraceně, chudinka, myslela jsem si.“

„Jste si jistá, že jste se předtím s nikým z nich nesetkali?“

„Jsem si zcela jistá, že já ne – a dost jistá, že Stephen také ne. Víte, dělali jsme všechno společně.“

„A pan Babbington vám nic neřekl – vůbec nic neřekl o lidech, s nimiž jste se měli setkat, ani potom, když je viděl?“

„Předtím mi nic neřekl – až na to, že se těší na zajímavý večer. A pak když jsme tam přišli – nebylo už moc času –“ Tvář se jí náhle stáhla bolestí.

Sir Charles rychle řekl:

„Musíte nám odpustit, že vás takhle trápíme. Ale chápejte, domníváme se, že tu něco být musí, jenom kdybychom na to mohli přijít. Musí být nějaký důvod pro zřejmě surovou a nesmyslnou vraždu.“

„Rozumím,“ řekla paní Babbingtonová. „Jestli to byla vražda, musí pro ni být nějaký důvod... Ale nevím – nedovedu si představit – jaký by to mohl být důvod.“

„Můžete nám podat krátký nástin životní dráhy vašeho manžela?“

Paní Babbingtonová měla dobrou paměť na data. Poslední poznámky sira Charlese vypadaly takto:

„Stephen Babbington, narozený 1868 v Islingtonu, Devon. Vzdělání, škola sv. Pavla a Oxford. Vysvěcen na jáhna a 1891 přidělen do hoxtonské farnosti. Vysvěcen na kněze 1892. Kaplanem u faráře Vernona Lorrimeru v Eslingtonu, Surrey. Oženil se s Margaret

Lorrimerovou 1899 a byla mu přidělena fara v Gillingu, Kent. Přeložen na faru v Loomouthu 1916.“

„To je něco, čeho se můžeme držet,“ řekl sir Charles. „Zdá se mi, že naší největší nadějí je doba, kdy byl pan Babbington kaplanem v Gillingu. Jeho předchozí historie je už hodně vzdálená, aby se týkala někoho z lidí, kteří byli ten večer v mém domě.“

Paní Babbingtonová se zachvěla.

„Opravdu si myslíte – že jeden z nich – ?“

„Nevím, co si myslet,“ řekl sir Charles. „Bartholomew něco viděl nebo něco uhodl, a zemřel právě tak, a pět –“

„Sedm,“ opravila ho Egg.

„– z těch lidí bylo u něj. Jeden z nich musí být viník.“

„Ale proč?“ zvolala paní Babbingtonová. „Jaký důvod mohl někdo mít, aby zabil Stephena?“

„To je právě to, co chceme zjistit,“ řekl sir Charles.

2. KAPITOLA

Lady Mary

Pan Satterthwaite přijel se sirem Charlesem do Vraního hnízda. Zatímco jeho hostitel a Egg Lytton Goreová šli navštívit paní Babbingtonovou, pan Satterthwaite byl na čaji u lady Mary. Pan Satterthwaite se lady Mary líbil. Přestože byla žena velmi jemných způsobů, měla zcela určitý názor na to, kdo se jí líbí a kdo ne.

Pan Satterthwaite usrkával čaj ze šálku z drážďanského porcelánu, přikusoval k němu minisendvič a povídal. Při jeho poslední návštěvě zjistili, že mají mnoho společných přátel a známých. Dnes začali hovořit na stejné téma, ale postupně se dostali k důvěrnějšímu sdělování. Pan Satterthwaite byl člověk plný pochopení – trpělivě vyslechl, jaké trápení má ten druhý – a sám o svém nezačal. Už když tady byl posledně, přišlo lady Mary jako samozřejmé vykládat mu o svých starostech s dceřinou budoucností. Hovořila s ním teď jako s dlouholetým přítelem.

„Egg je tak tvrdohlavá,“ říkala. „Vrhá se do věcí duší tělem. Víte, pane Satterthwaite, nelíbí se mi, jak – jak se plete do té politováníhodné události. Tohle – Egg by se mi vysmála, já vím – ale tohle se pro dámy nehodí.“

Při řeči zrůžověla. Hnědé oči, mírné a bezelstné, hleděly s dětskou prosbou na pana Satterthwaita.

„Vím, co máte na mysli,“ řekl. „Doznávám, že mě samému se to taky nelíbí. Vím, že je to jen staromódní předsudek, ale je to tak. Přesto,“ zamrkal na ni šelmovsky, „nemůžeme od mladých dam očekávat, že budou v těchto osvícených časech sedět doma a šít a trást se při pouhém pomyslení na násilné zločiny.“

„Nerada myslím na vraždy,“ řekla lady Mary. „Nikdy se mi ani nesnilo, že bych mohla být zapletena do něčeho takového. Bylo to strašné.“ Zachvěla se. „Chudák sir Bartholomew.“

„Ale vy jste se s ním nijak zvlášť neznala, že?“ zeptal se zkusmo pan Satterthwaite.

„Setkala jsem se s ním předtím dvakrát. Poprvé před rokem, když sem přijel na víkend k siru Charlesovi, a podruhé ten strašný večer, když pan Babbington zemřel. Byla jsem opravdu moc překvapena, když od něj přišlo pozvání. Přijala jsem je, protože jsem si myslela, že Egg to bude těšit. Chudinka moc zábav neužije a – zdála se mi v poslední době trochu skleslá, jako by o nic neměla zájem. Myslela jsem si, že by ji velká domácí společnost mohla rozveselit.“

„Povezte mi něco o Oliveru Mandersovi,“ požádal ji. „Ten mladý muž mě velmi zajímá.“

„Je, myslím, chytrý,“ řekla lady Mary. „Samozřejmě, neměl to lehké...“

Začervenala se, a pak odpovídajíc na jasnou otázku v očích pana Satterthwaita, pokračovala:

„Rozumíte, jeho otec nebyl s jeho matkou ženatý...“

„Ano? O tom jsem neměl ani tušení.“

„Tady to všichni vědí, jinak bych se byla o tom nezmínila. Stará paní Mandersová, Oliverova babička, bydlí v Dunboyne, v tom velkém domě na Plymouthské třídě. Její manžel měl tady advokátní kancelář. Syn vstoupil do jedné firmy v City a dobře se mu vedlo. Je to bohatý člověk. Dcera byla hezké děvče, ale zamilovala se šíleně do ženatého muže. Dávám mu opravdu velkou vinu. Zkrátka nakonec po značném skandálu spolu utekli. Jeho žena se s ním nechtěla dát rozvést. Dívka zemřela brzy po Oliverově narození. Ujal se ho strýc z Londýna. Se ženou neměli vlastní děti. Chlapec byl u nich a část roku trávil u babičky. Jezdával sem vždycky v létě na prázdniny.“

Odmlčela se a pak pokračovala:

„Vždycky mi ho bylo líto. A dosud je. Mám dojem, že to jeho hrozně domýšlivé chování je jen strojené.“

„To by mě nepřekvapilo,“ řekl pan Satterthwaite. „Je to velmi obvyklý jev. Kdykoliv vidím někoho, kdo si zřejmě o sobě moc myslí a bez přestání se vychloubá, vždycky je mi jasné, že je tu někde skrytý pocit méněcennosti.“

„Zdá se to velmi zvláštní.“

„Pocit méněcennosti je podivná věc. Například jím určitě trpěl Crippen. Je v pozadí spousty zločinů – jako touha prosadit vlastní osobnost.“

„Zdá se to hrozně divné,“ zašeptala lady Mary.

Jako by se trochu schoulila. Pan Satterthwaite na ni upřel téměř sentimentální pohled. Líbila se mu její půvabná postava s elegantní křivkou ramen, něžně hnědé oči, tvář beze všeho nalíčení. Pomyslel si... „Musela být krásná, když byla mladá... Ne okázalá krasavice, ne růže – ale skromná rozkošná fialinka skrývající svou líbeznost...“ Myšlenky se mu hladce odvíjely podle slovníku jeho mladých let. Vzpomínal na události vlastního mládí.

A najednou zjistil, že vypráví lady Mary svůj vlastní milostný román, jediný, jaký kdy prožil. Podle dnešních měřítek dost ubohý, ale panu Satterthwaitovi velmi drahý.

Pověděl jí o Ní, o tom, jak hezká dívka to byla a jak se šli spolu podívat do botanické zahrady v Londýně na ladoňky. Měl v úmyslu učinit jí ten den nabídku k sňatku. Domníval se (použil tohoto výrazu), že opětuje jeho city. A pak, když tam stáli a dívali se na ladoňky, svěřila se mu... Zjistil, že miluje jiného. A skryl myšlenky, jež mu burácely v prsou, a vzal na sebe roli věrného přítele.

Nebyl to možná plnokrevný román, ale hezky se poslouchal v prostředí salónu lady Mary s jeho vybledlým kretonem a skořepinovým porcelánem.

Pak vyprávěla lady Mary o svém vlastním životě, o svém manželství, které nebylo příliš šťastné.

„Byla jsem nerozumné děvče – děvčata bývají nerozumná, pane Satterthwaite. Jsou si tak jistá sama sebou, tak přesvědčená, že vědí všechno nejlíp. Hodně se píše a mluví o ‚ženském instinktu‘. Nevěřím, že něco takového existuje, pane Satterthwaite. Nezdá se, že by děvčata něco varovalo proti jistému druhu mužů. Nic je uvnitř nevaruje. Jejich rodiče je varují, ale to není k ničemu – nevěří tomu. Zní to hrozně, ale děvče v tom vidí něco přitažlivého, když se mu o někom řekne, že je to špatný člověk. Hned si myslí, že ho svou láskou napraví.“ Pan Satterthwaite jemně přikývl. „Člověk ví tak málo. A když ví víc, je už příliš pozdě.“ Vzdychla.

„Byla to všechno moje chyba. Naši nechtěli, abych si Ronalda vzala. Byl z dobré rodiny, ale měl špatnou pověst. Tatínek mi přímo řekl, že není ten pravý. Nevěřila jsem mu. Věřila jsem, že se kvůli mně polepší...“

Na chvíli umlkla, myšlenkami někde v minulosti.

„Ronald byl velmi okouzlující muž. Můj otec měl se svým názorem naprosto pravdu. Brzy jsem to zjistila. Je to staromódní způsob vyjádření – ale zlomil mi srdce. Ano, zlomil mi srdce. Pořád jsem měla strach – co se zase stane.“

Pan Satterthwaite, který se vždycky vášnivě zajímal o život druhých lidí, dal opatrným povzdechem najevo svou účast.

„Je to asi ošklivé, co řeknu, pane Satterthwaite, ale bylo pro mě ulehčením, když dostal zápal plic a umřel... Ne, že bych ho neměla ráda – milovala jsem ho až do konce – ale neměla jsem o něm už žádné iluze. A byla tu Egg –“

Hlas jí změkl.

„Byla takový roztomilý legrační drobeček. Taková malá boubelka – jak se snažila postavit se na nožičky a hned se zase převalila – zrovna jako vajíčko, z toho vznikla ta komická přezdívká Egg...“

Zase se odmlčela.

„Četla jsem v posledních letech pár knih o psychologii, a ty mi daly hodně útěchy. Říká se v nich, že lidé si v mnoha směrech nedovedou pomoci. Je to jakási zvrácenost. Někdy ji najdete

v rodinách s tou nejpečlivější výchovou. Ronald jako malý chlapec kradl ve škole peníze – peníze, které nepotřeboval. Teď vím, že si nemohl pomoci... Už se s tím narodil...”

Lady Mary si malým kapesníčkem jemně otřela oči. „Nebyla jsem v téhle víře vychovaná,“ řekla omluvně. „Učili mě, že každý zná rozdíl mezi dobrým a špatným. Ale nějak – nějak si nemyslím, že to tak vždycky je.“

„Lidská mysl je velké tajemství,“ řekl jemně pan Satterthwaite. „Doposud hledáme cestu k pochopení. Může se přesto stát, že povahy některých lidí, i když nejsou zuřiví maniaci, postrádají to, co bych nazval brzdící silou. Kdybychom vy nebo já řekli ‚Nenávidím ho – chtěl bych, aby byl mrtvý‘, zmizelo by to pomýšlení z naší mysli, hned jak bychom je vyslovili. Brzda by automaticky zareagovala. Ale v některých lidech pomýšlení nebo utkvělá představa zůstane. Myslí jen na to, jak okamžitě realizovat vyslovené přání.“

„Obávám se, že tohle je pro mě příliš učené,“ řekla lady Mary.

„Omlouvám se, mluvil jsem možná moc abstraktně.“

„Měl jste na mysli, že dnešní mladí lidé mají příliš malé zábrany? Někdy mi to dělá starosti.“

„Ne, ne, to jsem vůbec neměl na mysli. Méně zábran je myslím dobrá věc – prospěšná. Myslíte asi slečnu – ehm – Egg.“

„Říkejte jí radši jen Egg,“ usmála se lady Mary.

„Děkuji vám. Slečna Egg zní trochu komicky.“

„Egg je velice impulzivní, a jakmile si jednou vezme něco do hlavy, nic ji nezastaví. Jak už jsem předtím řekla, nerada vidím, že se do toho všeho míchá, ale nedá si ode mě říct.“

Pan Satterthwaite se usmál úzkostlivému tónu lady Mary. Pomyslel si:

Rád bych věděl, jestli ji aspoň na okamžik napadlo, že Eggin velký zájem o vraždu je více méně jen novou variantou prastaré hry – kterou se žena snaží ulovit muže? Ne, té myšlenky by se zděsila.“

„Egg říká, že pan Babbington byl také otráven. Myslíte, že je to pravda, pane Satterthwaite? Nebo si myslíte, že je to zase jedno z těch jejích přehnaných tvrzení?”

„Po exhumaci to budeme vědět s určitostí.“

„Takže tedy bude exhumace?“ lady Mary se otřásla. „To je strašné pro chudinku paní Babbingtonovou. Pro žádnou ženu si nedovedu představit nic hroznějšího.“

„Znala jste se s Babbingtonovými asi dost důvěrně, že, lady Mary?“

„Ano, jistě. Jsou to – byli to – naši blízcí přátelé.“

„Znáte někoho, kdo by snad mohl faráře kvůli něčemu nenávidět?“

„Ne, opravdu ne.“

„Nikdy o někom takovém nemluvil?“

„Ne.“

„A vycházeli spolu dobře?“

„Bylo to dokonalé manželství – byli šťastni spolu a šťastni z dětí. Peněz ovšem měli málo a pan Babbington trpěl revmatoidní artritidou. Jinak je nic netrápilo.“

„Jak vycházel s farářem Oliver Manders?“

„Nu –,“ zaváhala lady Mary, „moc se spolu neshodli. Babbingtonovým bylo Olivera líto – a o prázdninách hodně chodil na faru hrát si s Babbingtonovými chlapci – ačkoliv se s nimi, myslím, moc dobře nesnášel. Oliver nebyl zrovna oblíbený. Příliš se chlubil, co má peněz, co pamlsků si nosí do školy a co užije v Londýně zábavy. Hoši tyhle věci neodpouštějí.“

„Ale později – když už vyrostl?“

„Myslím, že se s lidmi z fary moc nestýkal. Vlastně byl jednou velmi hrubý na pana Babbingtona tady v mém domě. K tomu došlo před dvěma lety.“

„Co se stalo?“

„Oliver dost nepěkně napadl křesťanství. Pan Babbington byl k němu velmi trpělivý a zdvořilý. To Olivera, jak se zdá, ještě víc rozlítlo. Řekl ‚Vy, pobožní lidé, se na mě všichni díváte svrchu, protože můj otec a matka nebyli spolu oddaní. Asi byste mě nazvali dítětem

hříchu. Ale já obdivuji lidi, co mají odvalu jednat podle svého přesvědčení a nestarají se o to, co si myslí pokrytci a faráři.' Pan Babbington na to neřekl nic a Oliver pokračoval: 'Na to neodpovíte. Ale právě církev a pověra dostaly celý svět do téhle kaše. Nejradši bych všechny kostely na světě zrušil.' Pan Babbington se usmál a řekl: 'A duchovní taky?' Myslím, že právě ten úsměv Olivera dopálil. Cítil, že ho pan Babbington nebere vážně. Řekl: 'Nenávidím všechno, co církev představuje. Úzkoprsost, bezpečí a pokrytectví. Pryč s celou tou svatouškovskou sebrankou, říkám já!' A pan Babbington se usmál – měl velmi milý úsměv – a pravil: 'Milý chlapče, kdybys odstranil všechny kostely světa, co kdy byly postaveny, pořád ještě bys tu měl Boha.',,

„Co na to řekl mladý Manders?“

„Zřejmě ho to vyvedlo z konceptu, ale pak se uklidnil a začal zase tím svým obvyklým výsměšným otráveným způsobem: 'Obávám se, že jsem říkal věci, které jsou proti dobrému tónu, padre, a které vaše generace dost těžko může strávit.',,

„Vy mladého Manderse nemáte ráda, že, lady Mary?“

„Je mi ho líto,“ pronesla na svou obranu lady Mary.

„Ale nebyla byste ráda, aby si vzal Egg.“

„Ach to ne.“

„Proč vlastně?“

„Protože – protože, nemá laskavé srdce... a protože –“

„Ano?“

„Protože je v něm něco, čemu nerozumím. Něco chladného –“

Pan Satterthwaite na ni chvíličku zamyšleně hleděl, pak řekl:

„Co si o něm myslel sir Bartholomew Strange? Zmínil se o něm ně kdy?“

„Řekl, jak si vzpomínám, že v mladém Mandersovi shledal zajímavý případ. Řekl, že mu připomíná člověka, kterého teď léčí ve svém sanatoriu. Odpověděla jsem, že podle mě Oliver vypadá neobyčejně silný a zdravý, a on na to: 'Ano, fyzicky je zdravý, ale může se nervově zhroutit.',,

Odmlčela se a pak pravila:

„Sir Bartholomew byl myslím velmi dobrý nervový specialista.“

„Jeho vlastní kolegové měli o něm vysoké mínění. Říkal vám při vaší návštěvě něco o Babbingtonově smrti?“

„Ne.“

„Vůbec se o ní nezmínil?“

„Myslím, že ne.“

„Myslíte si – je pro vás těžké to říct, když jste ho dobře neznala – myslíte si, že ho něco tížilo?“

„Zdál se být ve velmi dobré náladě – dokonce jako by ho něco pobavilo – nějaký vlastní soukromý žert. Ten večer mi při večeři sdělil, že mi chystá nějaké překvapení.“

„A to také udělal, vidíte?“

Cestou domů pan Satterthwaite uvažoval o sdělení sira Bartholomewa. Co to bylo za překvapení, které chtěl svým hostům připravit? Jestlipak by nakonec bylo tak zábavné, jak předstíral? Nebo jeho veselé chování maskovalo nějaký klidný, ale pevný záměr? Přejde tomu kdy někdo na kloub?

3. KAPITOLA

Hercule Poirot znovu na scéně

„Upřímně řečeno dostali jsme se někam dál?“ zeptal se sir Charles.

Konala se válečná porada. Sir Charles, pan Satterthwaite a Egg Lytton Goreová seděli v Lodním pokoji. V krbu hořel oheň a venku kvílela jednodenní vichřice.

Pan Satterthwaite a Egg odpovíděli na otázku současně.

„Ne,“ řekl pan Satterthwaite.

„Ano,“ řekla Egg.

Sir Charles se podíval z jednoho na druhého. Pan Satterthwaite zdvořile naznačil, aby dáma mluvila první.

Egg chvíli mlčela a sbírala myšlenky.

„Jsme dál,“ řekla konečně. „Jsme dál, protože jsme nic nevypátrali. Zní to jako nesmysl, ale není to nesmysl. Chci říct, že jsme měli neurčité kusé představy, teď s určitostí víme, že některé z nich jsou naprosto k ničemu.“

„Postup eliminací,“ poznamenal sir Charles. „To je ono.“

Pan Satterthwaite si odkašlal. Vždycky rád věci pěkně shrnul a objasnil.

„Domněnku, že šlo o zisk, můžeme teď definitivně vypustit,“ řekl. „Nezdá se, jak se v detektivkách píše, že by tu byl někdo mohl mít prospěch ze smrti Stephena Babbingtona. Msta se zdá být rovněž vyloučena. Nehledě na jeho přirozeně milou a mírumilovnou povahu, pochybuji, že byl dost důležitý na to, aby měl nepřátele. Takže jsme zase u naší, ne dost určité domněnky – strachu. Smrtí Stephena Babbingtona někdo získává bezpečnost.“

„To jste vyjádřil velmi pěkně,“ pochválila ho Egg.

Pan Satterthwaite se skromným výrazem ve tváři vypadal spokojen sám sebou. Sir Charles vypadal trochu mrzutě. Hlavní roli měl mít on, ne Satterthwaite.

„Jde o to, co budeme dělat dál,“ pokračovala Egg, „chci říct – co budeme skutečně dělat. Budeme stopovat lidi? Přestrojíme se a budeme je sledovat?“

„Drahé dítě,“ řekl sir Charles. „Vždycky jsem odmítal hrát vousaté dědky a teď s tím začínat nebudu.“ „Tak co tedy – ?“ ptala se Egg.

Další slova už nedopověděla, protože se dveře otevřely a Templová ohlásila:

„Pan Hercule Poirot.“

Monsieur Poirot vešel se zářící tváří do pokoje a pozdravil tři velice užaslé lidi.

„Dovolíte, abych se zúčastnil této porady?“ řekl a oči mu zajiskřily.

„Je to přece porada – mám pravdu, nebo ne?“

„Drahý brachu, moc rádi vás vidíme,“ řekl sir Charles, sotva se vzpamatoval z překvapení. Potřásl hostu vřele rukou a usadil ho do velké lenošky. „Kde jste se tu tak najednou vzal?“

„Šel jsem navštívit svého drahého přítele pana Satterthwaita v Londýně. Řeknou mi, že je pryč – že je v Cornwallu. *Eh bien*, je víc než jasné, kam jel. Nasednu na první vlak do Loomouthu, a jsem tady.“

„Ano, ale proč jste přijel?“ zeptala se Egg. „Myslím,“ řekla a trochu se zarděla, jak si uvědomila, že její slova mohou vypadat nezdvořile, „jestli jste přijel z nějakého zvláštního důvodu?“

S okouzlejícím úsměvem se obrátil k siru Charlesovi a rozpřáhl ruce s elánem cizince.

„Monsieur, bylo to právě v tomhle pokoji, kde jste prohlásil, že nejste přesvědčen. A já – já se domníval, že je to jen váš divadelní sklon – řekl jsem si, je velký herec, musí mít za každou cenu drama. Přiznám se, zdálo se mi neuvěřitelné, že by neškodný starý pán měl zemřít jinak

než přirozenou smrtí. Ani teď nechápu, jak mohl jed dostat, ani nemohu přijít na nějaký motiv. Zdá se to absurdní – nemožné. A přece – potom došlo k další smrti, k smrti za podobných okolností. Nedá se to přičíst náhodě. Ne, mezi nimi musí být spojitost. A tak, sire Charlesi, jsem se vám přišel omluvit – přišel jsem vám říct, že já, Hercule Poirot, jsem se mýlil, a požádat vás, abyste mě přizvali na svou poradu.“

Sir Charles si nervózně odkašlal. Vypadal, že je trochu v rozpacích.

„To je od vás neobyčejně hezké, monsieur Poirote. Nevím – zabralo by vám to hodně času – já –“

Odmlčel se, jako by nevěděl, co říct. Pohledem se radil s panem Satterthwaitem.

„Je to od vás velice laskavé –“ začal pan Satterthwaite.

„Ne, ne, není to ode mě laskavé. Je to zvědavost – ano, a taky poraněná pýcha. Musím svou chybu napravit. Můj čas – nic neznamená – proč bych nakonec tuhle cestu podnikal? Mluvím možná jiným jazykem, ale lidská povaha je všude stejná. Ale jestli ovšem nejsem vítán, jestli máte pocit, že obtěžuji –“

Oba muži se okamžitě ozvali.

„Ne, opravdu ne.“

„Samozřejmě že ne.“

Poirot pohlédl na dívku.

„A mademoiselle?“

Minutu nebo dvě Egg mlčela a její mlčení zapůsobilo na všechny tři muže stejným dojmem. *Egg si účast monsieur Poirota nepřála...*

Pan Satterthwaite se domníval, že ví proč. Tohle byla soukromá věc Charlese Cartwrighta a Egg Lytton Goreové. Pana Satterthwaita jasně přijali – či spíš trpěli – pod podmínkou, že bude bezvýznamným třetím členem. Ale s Hercule Poirotem to bylo jiné. Ten by měl vedoucí úlohu. Možná, že by mu sir Charles dokonce udělal místo a odešel. A pak by Egginy plány přišly nazmar.

Hleděl na dívku se soucitným pochopením pro její nepříjemnou situaci. Ti dva nechápali, ale on se svou položenskou citlivostí si uvědomil její rozpaky. Egg bojovala za své štěstí...

Co řekne?

Co konečně může říct? Jak vyslovit to, co se jí honí v hlavě? „*Jděte pryč – jděte pryč – váš příchod může všechno pokazit – nechci vás tu...*“

Egg Lytton Goreová řekla jedinou věc, kterou říct mohla. „Samozřejmě, že budeme moc rádi, když se k nám připojíte,“ pravila se slabým úsměvem.

4. KAPITOLA

Právní poradce

„Dobrá,“ řekl Poirot. „Jsme tedy kolegové. *Eh bien*, raďte mě laskavě seznámit se situací.“ S pečlivou pozorností vyslechl, jak pan Satterthwaite vylíčil kroky, které podnikli od svého návratu do Anglie. Pan Satterthwaite byl dobrý vypravěč. Měl schopnost vytvořit atmosféru, vykreslit obraz. Jeho popis opatství, služebnictva, policejního ředitele byl obdivuhodný. Poirot nadšeně ocenil objev nedokončených dopisů pod plynovým topením, který učinil sir Charles.

„Ah, *mais c'est magnifique, ca!*“ zvolal u vytržení. „Dedukce, rekonstrukce – výborně! Vy jste měl být velkým detektivem místo velkým hercem, sire Charlesi.“

Sir Charles přijal tuto pochvalu s náležitou skromností – s vlastním osobitým projevem skromnosti. Po mnoho let přijímal potlesk za své výkony na jevišti, takže způsob, jakým za něj děkoval, dosáhl vrcholu dokonalosti.

„Váš postřeh byl rovněž velmi správný,“ obrátil se Poirot k panu Satterthwaitovi. „Ta vaše připomínka o jeho náhlé důvěrnosti se sluhou.“

„Myslíte, že na té domněnce o paní de Rushbridgerové něco je?“ dychtivě se zeptal sir Charles.

„Je to domněnka. Naznačuje – nu naznačuje několik věcí, že?“

Nikdo dost dobře nevěděl, jaké věci, ale nikdo neměl chuť to přiznat takže se ozvalo jen souhlasné mumlání.

Pak se ujal vyprávění sir Charles. Vylíčil návštěvu u paní Babbingtonové a její celkem záporný výsledek.

„A teď víte všechno,“ řekl. „Víte, co děláme. Povězte nám: Jaký z toho máte dojem?“

S chlapeckou dychtivostí se naklonil kupředu.

Poirot chvilku mlčel. Ostatní tři na něj hleděli.

Nakonec řekl: „Můžete si, mademoiselle, ještě vzpomenout, jak vypadala sklenice s portským, kterou měl sir Bartholomew před sebou na stole?“

Egg vrtěla mrzutě hlavou, když tu promluvil sir Charles:

„To vám můžu povědět.“

Vstal, přistoupil k příborníku a vyndal z něj několik těžkých sklenek z broušeného skla na sherry.

„Měly samozřejmě trochu jiný tvar – byly víc zakulacené – měly ten správný tvar na portské. Koupil je v dražbě u starého Lammersfielda – celou sadu stolního skla. Moc se mi líbily, a protože jich měl víc, než potřeboval, pár mi jich přenechal. Jsou pěkné, že?“

Poirot vzal sklenku a obrátil ji v ruce.

„Ano,“ řekl, „jsou to krásné kousky. Myslel jsem, že bylo použito něčeho takového.“

„Proč?“ zvolala Egg.

Poirot se na ni jen usmál.

„No ano,“ pokračoval, „smrt sira Bartholomewa Strange by se mohla vysvětlit dost snadno, ale objasnit smrt Stephena Babbingtona je mnohem obtížnější. Ach, kdyby to jen bylo obráceně!“

„Co myslíte tím obráceně?“ zeptal se pan Satterthwaite.

Poirot se k němu obrátil.

„Uvažujte, příteli, sir Bartholomew je proslulý lékař. Pro smrt proslulého lékaře by mohlo být mnoho důvodů. Lékař zná tajemství, příteli, důležitá tajemství. Lékař má určitou pravomoc. Představte si pacienta na pokraji šílenství. Jediné slovo lékaře, a bude zavřen a odtržen od

světa – jaké to pokušení pro nevyrovnanou mysl! Nebo – lékař může mít podezření v případě náhlé smrti jednoho ze svých pacientů – ach ano, můžeme najít spoustu motivů pro smrt lékaře.

Tedy, jak říkám, kdyby to jen bylo obráceně. Kdyby byl sir Bartholomew Strange zemřel první a potom teprve Stephen Babbington. Protože Stephen Babbington by byl mohl něco vidět – byl by mohl mít nějaké podezření, co se týká první smrti.“ Vzdychl a pak pokračoval.

„Ale člověk nemůže mít případ tak, jak by si ho přál. Musí brát případ, jak je. Uvedl bych jen jednu malou domněnku. Není asi možné, že by v případě smrti Stephena Babbingtona šlo o náhodu – že jed, jestli to byl jed, měl být určen siru Bartholomewovi Strangeovi a že byl omylem zabít nepravý člověk?“

„To je důvtipný nápad,“ řekl sir Charles. Tvář se mu nejdřív zjasnila, pak se však znovu protáhla. „Ale nevěřím, že je to tak. Babbington přišel do tohoto pokoje asi čtyři minuty předtím, než se mu udělalo špatně. Během té doby nic nepožil, jen vypil půl sklenice koktejlu – a v koktejlu nic nebylo.“

Poirot ho přerušil.

„To už jste mi říkal – ale dejme tomu, jen teoreticky, že v tom koktejlu něco bylo. Co když byl jed ve skutečnosti určen siru Bartholomewovi a pan Babbington ho vypil omylem?“

Sir Charles zavrtěl hlavou.

„Nikdo, kdo dobře zná Tollieho, by se nepokusil otrávit ho koktajlem.“

„Proč?“

„Protože koktajly nikdy nepil.“

„Nikdy?“

„Nikdy.“

Poirot mrzutě mávl rukou.

„Ach – v téhle záležitosti nic neklape. Nedává to smysl...“

„Kromě toho nechápu, jak by se sklenice mohly splést,“ pokračoval sir Charles. „Templová chodila s podnosem a každý si vzal sklenici, jakou chtěl.“

„To je pravda,“ přisvědčil Poirot. „Koktajl se nedá vnutit jako karta. Jak vypadá ta vaše Templová? Je to ta dívka, která mi dnes večer otevřela?“

„To je ona. Je u mě už třetí nebo čtvrtý rok – milá a pořádná dívka – ve své práci se vyzná. Nevím, odkud přišla – slečna Milrayová to bude všechno vědět.“

„Slečna Milrayová je vaše sekretářka? Ta vysoká žena – co vypadá tak trochu jako granátník?“

„Hodně jako granátník,“ přisvědčil sir Charles.

„Večeřel jsem s vámi předtím při různých příležitostech, ale myslím, že jsem se s ní setkal až ten večer.“

„Obvykle s námi nevečeří. Víte, šlo o to, že by nás bylo bývalo třináct.“

Sir Charles podal obšírnější vysvětlení a Poirot pozorně naslouchal.

„Tak tedy ona sama navrhla, že by měla být při večeři? Rozumím.“

Chvilku zůstal zamyšlený, pak řekl:

„Mohl bych si promluvit s vaší služebnou, s tou Templovou?“

„Jistě, milý příteli.“

Sir Charles stiskl zvonek. Dívka okamžitě přišla.

„Přejete si, pane?“

Templová byla vysoká dívka, asi dva- nebo třiatřicetiletá. Měla jistou eleganci – nakartáčované vlasy se jí leskly, ale hezká nebyla. Vypadala klidně a schopně.

„Monsieur Poirot vám chce položit pár otázek,“ oznámil jí sir Charles.

Templová shlédla ze své výše na Poirota.

„Mluvíme o tom večeru, kdy tady pan Babbington zemřel,“ pravil Poirot. „Pamatujete se na ten večer?“

„Ach ano, pane.“

„Chci přesně vědět, jak byly koktajly podávány.“

„Prosím, pane?“

„Chci vědět o těch koktajlech všechno. Namíchala jste je vy?“

„Ne, pane, sir Charles to rád dělá sám. Přinesla jsem láhve – vermut, džin a všechno ostatní.“

„Kam jste je postavila?“

„Sem na stůl, pane.“ Ukázala na stůl u zdi. „Podnos se sklenicemi stál tady, pane. Když sir Charles koktajl namíchal a protřepal, nalil jej do sklenic. Pak jsem vzala podnos a nabízela dámám a pánům.“

„Byly všechny koktajly na podnose?“

„Jeden dal sir Charles slečně Lytton Goreové, pane, protože s ní zrovna mluvil, a sám si také vzal. A pan Satterthwaite“ – její oči na okamžik utkvěly na něm – „přišel a odnesl jeden dáme – myslím, že to byla slečna Willsová.“

„Správně,“ řekl pan Satterthwaite.

„Ostatní jsem roznášela na podnose, pane, myslím, že si vzal každý až na sira Bartholomewa.“

„Byla byste tak laskavá a předvedla nám to? Tam, kde stáli lidé, dáme polštáře. Pamatuji se, že jsem stál tady – a slečna Sutcliffová tam.“ S pomocí pana Satterthwaita byla scéna rekonstruována. Pan Satterthwaite byl všímavý. Pamatoval si docela dobře, kde kdo v pokoji byl. Pak Templová chodila kolem. Zjistili, že začala u paní Dacresové, šla dál k slečně Sutcliffové a k Poirotovi a pak přišla k panu Babbingtonovi, lady Mary a panu Satterthwaitovi, kteří seděli společně. Všechno souhlasilo, jak si to pan Satterthwaite pamatoval. Konečně Templovou propustili.

„Pchá,“ udělal Poirot, „to nedává smysl. Templová je poslední, kdo měl co dělat s koktajly, ale bylo nemožné, aby do nich něco dala, a jak říkám, nemůžete určité osobě koktajl vnutit.“

„Člověk si bezděčně bere ten nejbližší,“ poznamenal sir Charles. „To by mohlo vyjít, kdyby se začalo u dotyčné osoby – ale i tak by to bylo velmi nejisté. Sklenice jsou blízko u sebe, jedna nevypadá nějak zvlášť blíž než druhá. Ne, ne, takový náhodný způsob nemohl být zvolen. Povězte mi, pane Satterthwaite, postavil pan Babbington svůj koktajl, nebo si ho nechal v ruce?“

„Postavil ho sem na stůl.“

„Po tom, co ho tam postavil, přiblížil se někdo ke stolu?“

„Ne. Nejbližší u stolu jsem byl já, a ujišťuji vás, že jsem do koktajlu nic nedal – i když bych to byl mohl udělat nepozorovaně.“

Pan Satterthwaite promluvil dost ostře. Poirot se spěšně omluvil.

„Ale ne, ne, já nikoho neobviňuji – *quelle idée*. Ale chci si být naprosto jist fakty. Podle analýzy nebylo v koktajlu nic nepatřičného – a teď to vypadá, že nehledě na analýzu nemohl nikdo do koktajlu nic dát. Stejně výsledky ze dvou různých testů. Ale pan Babbington nejedl ani nepil nic jiného, a kdyby byl otráven čistým nikotinem, smrt by byla nastala velmi rychle. Chápete, kam nás to vede?“

„Zatraceně nikam,“ řekl sir Charles.

„To bych neřekl – ne, to bych neřekl. Vyvolává to nestvůrnou představu – která, jak doufám a věřím, nemůže být pravdivá. Ne, ovšem že to není pravda – smrt sira Bartholomewa to dokazuje... A přece –“ Svrástil čelo ponořen v přemýšlení. Ostatní ho zvědavě pozorovali. Vzhlédl.

„Chápete, oč jde, že ano. Paní Babbingtonová nebyla v Melfortském opatství, paní Babbingtonová je tedy mimo podezření.“

„Paní Babbingtonová – ale nikoho ani nenapadlo ji podezírat.“ Poirot se blahosklonně usmál.

„Že ne? To je ale zvláštní. Mě to napadlo hned – ale hned. Jestli ten chudák farář nebyl otráven koktajlem, pak musel být otráven pár minut předtím, než vkročil do domu. Jakým

způsobem? Snad práškem v oplatce. Třeba něčím proti špatnému trávení. Ale kdo by mu do toho mohl dát jed? Jen manželka. Kdo asi mohl mít motiv, který nikdo cizí nemohl ani tušit? Zase jen manželka.“

„Ale oni byli jeden druhému tak oddaní,“ zvolala rozhořčeně Egg. „Vy tomu vůbec nerozumíte.“

Poirot se na ni laskavě usmál.

„Ne. A to je právě cenné. Vy to víte, ale já ne. Já vidím fakta nezaujatě, nemám předem utvořený názor. A dovolu, abych vám něco pověděl, mademoiselle – během své praxe jsem poznal pět případů, kdy oddaní manželé zavraždili své manželky, a dvaadvacet, kdy oddané manželky zavraždily své manžely. *Les femmes*, ty zřejmě dovedou lépe předstírat.“

„Vy jste hrozný,“ řekla Egg. „Vím, že Babbingtonovi nejsou takoví. To je – to je ohavné.“

„Vražda je ohavná, mademoiselle,“ řekl Poirot, a jeho hlas byl najednou vážný. Pak lehčím tónem pokračoval: „Ale já – který vidím jen fakta – souhlasím, že paní Babbingtonová to neudělala. Ona přece v Melfortském opatství nebyla. Ne, jak už sir Charles řekl, vina musí spočívat na tom, kdo byl přítomen při obou příležitostech – na jednom z těch sedmi na vašem seznamu.“ Bylo ticho.

„A co nám radíte, jak máme postupovat dál?“ zeptal se pan Satterthwaite.

„Máte už bezpochyby svůj plán,“ odpověděl Poirot.

Sir Charles si odkašlal.

„Jediná věc podle mě je postup eliminací,“ řekl. „Můj nápad byl probrat postupně všechny osoby na seznamu a považovat je za vinné, dokud se nedokáže, že jsou nevinní. To znamená, my musíme předpokládat, že je nějaká spojitost mezi tou osobou a Stephenem Babbingtonem, a musíme použít všechn svůj důvtip, abychom zjistili, jaká spojitost to může být. Když nenajdeme spojitost, přejdeme k další osobě.“

„To je dobrá psychologie,“ souhlasil Poirot. „A vaše metody?“

„Ještě jsme neměli čas je prohovorit. Uvítali bychom vaši radu v té věci, monsieur Poirote. Možná že vy sám –“

Poirot zvedl odmítavě ruku.

„Příteli, nežádejte ode mě žádnou aktivní činnost. Mým celoživotním přesvědčením je, že každý problém se nejlépe vyřeší myšlením. Nechte mě dělat právního poradce. Pokračujte ve svém pátrání, které sir Charles tak obratně řídí –“

„A co já?“ pomyslel si pan Satterthwaite. „Tihle herci! Vždycky musí být ve světle reflektorů a hrát první úlohu!“

„Budete možná občas potřebovat odbornou radu. No a tím právním poradcem budu já.“

Usmál se na Egg.

„Zdá se vám to rozumné, mademoiselle?“

„Výborné,“ řekla Egg. „Jsem přesvědčená, že vaše zkušenosti nám budou velmi užitečné.“

V její tváři bylo vidět ulehčení. Pohlédla na hodinky a zvolala:

„Musím domů. Maminka už bude strachy bez sebe.“

„Odvezu vás,“ řekl sir Charles.

Odešli společně.

5. KAPITOLA

Rozdělení práce

„Takže ryba zabrala, jak vidíte,“ pravil Hercule Poirot.

Pan Satterthwaite, který hleděl na dveře, jež se právě za těmi dvěma zavřely, sebou cukl a obrátil se k Poirotovi. Ten se usmíval s nádechem posměchu.

„Ano, ano, jen nezapírejte. Tenkrát v Monte Carlu jste mi úmyslně hodil návnadu. Není to tak? Ukázal jste mi článek v novinách. Doufal jste, že vzbudí můj zájem – že se tou věcí budu zabývat.“

„Je to pravda,“ doznal pan Satterthwaite. „Ale myslel jsem si, že se mi to nepodařilo.“

„Ne, ne, podařilo se vám to. Vy jste bystrý znalec lidské povahy, příteli. Já trpěl nudou – jak řekla ta holčička, co si hrála blízko nás – ‚neměl jsem co dělat‘. Přišel jste ve vhodný psychologický okamžik. A když už o tom mluvíme, zločin také hodně závisí na vhodném psychologickém okamžiku. Zločin a psychologie jdou spolu ruku v ruce. Ale vraťme se k věci. Je to velmi záhadný zločin – naprosto mě mate.“

„Který zločin – ten první, nebo ten druhý?“

„Je jen jeden – to, čemu říkáte první a druhá vražda, jsou jenom dvě poloviny téhož zločinu. Druhá polovina je jednoduchá – motiv – prostředek, jehož se použilo –“

Pan Satterthwaite ho přerušil.

„Ale prostředek přece skýtá stejnou obtíž. V žádné sklenici s vínem se nenalezl jed a večeri jedli všichni.“

„Ne, ne, je tu velký rozdíl. V prvním případě to vypadá, jako by Stephena Babbingtona nemohl nikdo otrávit. Sir Charles, kdyby byl býval chtěl, mohl otrávit jednoho z hostí, ale ne určitého hosta. Templová mohla snad hodit něco do poslední sklenice na podnose, ale sklenice pana Babbingtona nebyla poslední. Ne, vražda pana Babbingtona se zdá tak nemožná, že mám pořád pocit, že snad nemožná je – že nakonec zemřel přirozenou smrtí... Ale to se brzy dozvíme. Druhý případ je jiný. Kdokoliv z hostí, sluha nebo panská, mohli Bartholomewa Strange otrávit. To nebylo nic obtížného.“

„Nechápu...,“ začal pan Satterthwaite. Poirot se nedal vyrušit a pokračoval:

„Dokážu vám to později malým pokusem. Přejděme teď k jiné a mnohem důležitější věci. Rozumějte, je velmi důležité, – a vy, jak jsem jist, to pochopíte, protože máte citlivé srdce a porozumění pro druhé –, abych nehrál roli člověka, který kazí druhým zábavu.“

„Chcete říct –“ začal pan Satterthwaite a na jeho rtech se objevil náznak úsměvu.

„Že sir Charles musí mít hlavní úlohu! Je na to zvyklý. A kromě toho někdo to od něho očekává. Nemám pravdu? Mademoiselle se vůbec nelíbí, že jsem přijel a chci se touhle záležitostí zabývat.“

„Vám to ale, jak se říká, rychle zapaluje, monsieur Poirote.“

„Ale vždyť to bije do očí! Mám velmi citlivou povahu – rád láskám pomáhám – nebráním jim. Vy a já, milý příteli, musíme v téhle věci pracovat společně – pro čest a slávu sira Charlese, není to tak? A až se případ vyřeší –“

„Jen jestli –“ namítl mírně pan Satterthwaite.

„Cože! Já si nedovolím mít neúspěch.“

„Nikdy?“ zeptal se zvědavě pan Satterthwaite.

„Byly doby,“ řekl důstojně Poirot, „kdy, jak byste asi řekl, mi to na krátký čas málo zapalovalo. Nepoznal jsem pravdu tak rychle, jak bych byl mohl.“

„Ale naprostý neúspěch jste neměl nikdy?“

Pan Satterthwaite naléhal ze zvědavosti, z prosté čisté zvědavosti. Byl by rád věděl...

„Eh bien,“ řekl Poirot. „Jednou ano. Před mnoha lety v Belgii. O tom nebudeme mluvit...“ Pan Satterthwaite uspokojil svou zvědavost, a taky zlomyslnost, a teď spěchal změnit námět hovoru.

„Jistě. Říkal jste, až bude případ vyřešen –“

„Musí ho vyřešit sir Charles. To je hlavní. Já budu jedním zoubkem v kolečku,“ rozpřáhl ruce.

„Tu a tam řeknu nějaké to slůvko – pouhé slůvko – narážku, nic víc. Nepřeji si žádné uznání – ani slávu. Mám všechnu slávu, co potřebuji.“

Pan Satterthwaite ho se zájmem pozoroval. Ta naivní ješitnost, ten nesmírný egoismus malého chlapíka ho bavily. Ale nedopustil se snadného omylu, že by to považoval za prázdné chvástání. Angličan je obvykle skromný, když jde o to, co dělá dobře, někdy spokojený sám sebou, když jde o to, co dělá špatně, ale Latinec oceňuje své schopnosti pravdivěji. Je-li chytrý, nevidí důvod, proč by to skrýval.

„Rád bych věděl,“ řekl pan Satterthwaite, „moc by mě zajímalo – co doufáte, že z téhle záležitosti budete mít? Láká vás vzrušení z lovu?“

Poirot zavrtěl hlavou. „Ne – ne – to není ono. Jdu po stopě jako *chien de chasse*, zmocní se mě vzrušení, jakmile jsem na stopě, nedám se odvolat zpátky. To všechno je pravda. Ale je to víc... Je to – jak bych to řekl – vašeň dostat se k pravdě. Na celém světě není nic tak pozoruhodného a tak zajímavého a tak krásného jako pravda...“

Po Poirotových slovech bylo chvíli ticho.

Pak vzal list papíru, na nějž pan Satterthwaite pečlivě vypsál sedm jmen, a přečetl je nahlas.

„Paní Dacresová, kapitán Dacres, slečna Willsová, slečna Sutcliffová, lady Mary Lytton Goreová, slečna Lytton Goreová, Oliver Manders. Ano,“ řekl, „to dost napovídá, že?“

„Co by tu mělo napovídat?“

„Napovídá ten pořádek slov, v němž se jména vyskytují.“

„Na tom, myslím, nic není. Sepsali jsme prostě jména bez nějakého zvláštního pořádku.“

„Správně. Na prvním místě je paní Dacresová. Z toho soudím, že ji považujete za nejpravděpodobnější osobu, která se zločinu dopustila.“

„Nejpravděpodobnější ne,“ řekl pan Satterthwaite. „Výraz nejméně nepravděpodobná by se hodil lépe.“

„A třetí větou by se to dalo vyjádřit ještě lépe. Je to možná osoba, kterou byste nejraději měli za vraha.“

Pan Satterthwaite bezděčně otevřel ústa, pak se setkal s Poirotovým laskavě šelmovským pohledem a řekl něco jiného, než měl v úmyslu.

„Když tak uvažuji, snad máte, monsieur Poirote, pravdu – může to být pravda, aniž si toho jsme vědomi.“

„Rád bych se vás na něco zeptal, pane Satterthwaite.“

„Zajisté – zajisté,“ odpověděl samolibě pan Satterthwaite.

„Z toho, co jste mi pověděl, soudím, že sir Charles a slečna Lytton

Goreová šli společně promluvit si s paní Babbingtonovou. Vy jste s nimi nebyl?“

„Ne. Tři, to už by bylo moc.“

Poirot se usmál.

„A možná také, že vás touha vedla jinam. Měl jste, jak se říká, něco jiného za lubem. Kampak jste šel, pane Satterthwaite?“

„Byl jsem na čaji u lady Lytton Goreové,“ odměřeně řekl pan Satterthwaite.

„A o čem jste mluvili?“

„Svěřovala se mi s potížemi, které měla ve svém někdejšímanželském životě.“

Opakoval stručně příběh lady Mary. Poirot soucitně pokýval hlavou.

„Tak to v životě bývá – mladá dívka, plná ideálů, si nedá od nikoho říct a vezme si darebáka. Ale nemluvili jste ještě o něčem jiném? Nemluvili jste například o panu Oliveru Mandersovi?“

„Vlastně ano.“

„A copak jste se o něm dozvěděl?“

Pan Satterthwaite opakoval, co mu lady Mary pověděla. Pak řekl:

„Jak vás to napadlo, že jsme o něm mluvili?“

„Protože jste tam kvůli tomu šel. Ach ano, neprotestujte. Doufáte možná, že zločin spáchala paní Dacresová nebo její manžel, ale myslíte si, že to udělal mladý Manders.“

Umlčel námitky pana Satterthwaitea.

„Ano, ano, máte tajnůstkářskou povahu. Máte svůj názor, ale rád si ho necháváte pro sebe. Mám pro vás pochopení. Já to dělám také tak...“

„Nepodezírám ho – to je nesmysl. Chtěl jsem prostě vědět o něm trochu víc.“

„Vždyť je to tak, jak říkám. Instinktivně jste si vybral jeho. Mě ten mladý muž také zajímá. Zajímal mě už tenkrát při večeři tady, protože jsem viděl...“

„Co jste viděl?“ zeptal se dychtivě pan Satterthwaite.

„Viděl jsem, že nejméně dva lidé, možná víc, něco hrají. Jeden z nich byl sir Charles.“ Usmál se. „Hrál námořního důstojníka, nemám pravdu? To je zcela přirozené. Velký herec nepřestává hrát proto, že opustil jeviště. Ale mladý Manders hrál také. Hrál znuděného blazeovaného mladého muže – ale ve skutečnosti nebyl ani znuděný, ani blazeovaný, byl vášnivě plný života. A proto jsem si ho, příteli, povšiml.“

„Jak jste věděl, že o něm uvažuji?“

„Podle mnoha drobných věcí. Zajímal jste se o jeho nehodu, která ho ten večer přivedla do Melfortského opatství. Nešel jste se sirem Charlesem a slečnou Lytton Goreovou navštívit paní Babbingtonovou. Proč? Protože jste chtěl nepozorovaně sledovat nějakou vlastní stopu. Šel jste k lady Mary, abyste o někom něco zjistil. O kom? Mohl to být jen někdo místní. Oliver Manders. A pak, což je nanejvýš příznačné, napsal jste jeho jméno na konec seznamu. Opravdu nejmín podezřelé jsou podle vás

lady Mary a mademoiselle Egg – ale vy jste napsal jeho jméno pod ně, protože je to váš černý kůň, a chcete si ho nechat pro sebe.“

„Proboha,“ řekl pan Satterthwaite. „To jsem opravdu takový?“

„*Précisément*. Máte bystrý úsudek a postřeh a rád si necháváte jejich výsledky pro sebe. Vaše názory na lidi jsou vaší soukromou sbírkou. Neukazujete je, aby je celý svět viděl.“

„Domnívám se,“ začal pan Satterthwaite, ale návrat sira Charlese ho přerušil.

Herec vešel lehkým svižným krokem.

„Brr,“ řekl. „To je bouřlivá noc.“

Nalil si whisky se sodou.

Pan Satterthwaite i Poirot odmítli.

„Tak a teď si podrobně rozvrhneme plán válečného tažení. Kde je ten seznam, Satterthwaite? Á tady, děkuji. A teď, monsieur Poirote, nám laskavě povězte svůj názor právního poradce. Jak si máme rozdělit přípravnou práci?“

„Jak byste ji rozvrhl vy, sire Charlesi?“

„Mohli bychom si rozdělit lidi – dělba práce, ne? Zaprvé, je tu paní Dacresová. Egg zřejmě dychtí se jí ujmout. Nejspíš si myslí, že k tak elegantně oblečené ženě by pouzí muži nebyli nestranní. Zdá se být dobrý nápad dostat se k ní po profesionální linii. Satterthwaite a já bychom to mohli vzít z druhé strany, kdyby bylo potřeba. Pak je tu Dacres. Znáám některé jeho kamarády z dostihů. Snad bych se od nich mohl něco dozvědět. Dále je tu Angela Sutcliffová.“

„Tu byste si taky měl vzít na starost vy, Cartwrighte,“ řekl pan Satterthwaite. „Znáte ji dost dobře, že?“

„Ano, proto bych byl radši, kdyby se o ni postaral někdo jiný... Zaprvé,“ žalostně se usmál, „budu obviněn, že se do toho nepouštím jaksepatří, a zadruhé – nu – je to přítelkyně – chápete?“

„*Parfaitement, parfaitement* je to u vás přirozený jemnocit. To je naprosto pochopitelné. Tady pan Satterthwaite bude tak hodný – a zastoupí vás v té věci.“

„Lady Mary a Egg – ty samozřejmě nepřicházejí v úvahu. Co mladý Manders? Ten večer, kdy Tollie zemřel, byl přítomen jen náhodou, ale přece jen se domnívám, že bychom ho neměli vynechat.“

„Na mladého Manderse se podívá pan Satterthwaite. Ale vynechal jste, myslím, z našeho seznamu jedno jméno. Přeskočil jste slečnu Muriel Willsovou.“

„Ano, máte pravdu. Když si tedy Satterthwaite vezme Manderse, vezmu si já slečnu Willsovou. Ujednáno? Ještě nějaký návrh, monsieur Poirote?“

„Ne, ne – myslím, že ne. Rád bych pak slyšel, co zjistíte.“

„Samozřejmě – to se rozumí samo sebou. Ještě mě něco napadá, Kdybychom si opatřili fotografie těch lidí, mohli bychom je pak použít při pátrání v Gillingu.“

„Výborně,“ pochválil Poirot. „Něco jsem chtěl říct – ach ano, váš přítel sir Bartholomew nepil koktajly, ale pil portské, že?“

„Ano, měl zvláštní slabost pro portské.“

„Zdá se mi divné, že nepocítil nezvyklou chuť. Čistý nikotin má velice ostrou a nepříjemnou.“

„Vzpomeňte si, že v portském pravděpodobně žádný nikotin nebyl,“ řekl sir Charles. „Obsah sklenice byl podroben analýze, jen si vzpomeňte.“

„Ach ano – to je ode mě hloupé. Ale přesto ho dostat musel – a nikotin má velmi odpornou chuť.“

„To by asi nevadilo,“ pomalu řekl sir Charles. „Minulé jaro měl Tollie moc ošklivou chřipku a po ní se mu chuť a čich značně zhoršily.“

„No ano,“ zamyšleně řekl Poirot. „Tím by se to asi dalo vysvětlit. To věci hodně zjednodušuje.“

Sir Charles šel k oknu a vyhlédl ven.

„Vichřice řádí pořád. Pošlu pro vaše věci, monsieur Poirote. U Růže a koruny je to tak dobré pro nadšené umělce, ale myslím, že vy byste dal přednost slušnému hygienickému zařízení a pohodlné posteli.“

„To je od vás nesmírně laskavé, sire Charlesi.“

„Vůbec ne. Hned to zařídím.“

Odešel z pokoje.

Poirot pohlédl na pana Satterthwaita.

„Dovolil bych si vám dát jednu radu.“

„Prosím?“

Poirot se naklonil dopředu a tiše řekl:

„*Zeptejte se mladého Manderse, proč předstíral nehodu.* Povězte mu, že ho policie podezírá, a uvidíte, co řekne.“

6. KAPITOLA

Cynthia Dacresová

Předváděcí místnosti firmy Ambrosine, s.r.o., se zdály na pohled velmi jednoduché. Stěny byly téměř bílé – vysoký hustý koberec tak fádnil, až byl skoro bezbarvý – a čalounění rovněž. Všude se to tu lesklo chrómem a na jedné stěně svítil obrovský geometrický vzorec provedený v zářivě modré a citrónově žluté. Zařízení místnosti navrhl pan Sydney Sandford – nejnovější a nejmladší dekoratér toho času.

Egg Lytton Goreová seděla v lenošce moderního tvaru a pozorovala, jak nádherné hadovité mladé ženy s krásnými znučenými tvářemi vlnivě procházejí před ní. Egg se především snažila tvářit, jako by padesát nebo šedesát liber za šaty byl pouhý pakatel.

Paní Dacresová, vypadající báječně neskutečně, dělala, co uměla, jak si Egg v duchu řekla.

„Líbí se vám tohle? Ty růžice na ramenou – jsou hodně veselé, nemyslíte? A pas je dost upnutý. Ale pro červenou bych nebyla – měla bych radši tu novou barvu – španělskou – je hodně přitažlivá – jako hořčice s nádechem papriky. Jak se vám líbí Vin Ordinaire? Hodně absurdní, že? Děsně elegantní a bláznivé. Šaty dneska prostě nesmíte brát vážně.“

„Je tak těžké se rozhodnout,“ řekla Egg. „Víte,“ – začala být sdílná – „nikdy předtím jsem si nemohla šaty dovolit. Byli jsme vždycky strašně chudí. Pamatovala jsem si, jak báječně jste vypadala ten večer ve Vraním hnízdě, a řekla jsem si ‚Teď když můžu utrácet, zajedu k paní Dacresové a požádám ji, aby mi poradila.‘ Tolik jsem vás ten večer obdivovala.“

„To je od vás opravdu milé, má drahá. Já šíleně ráda oblékám mladé dívky. Je tak důležité, aby dívka nevypadala nezrale – víte, jak to myslím.“

„Ty nezrale nevypadáš,“ nevděčně si pomyslela Egg. „Jsi jak přezrálá slíva.“

„Vy máte osobnost,“ pokračovala paní Dacresová. „Nesmíte mít nic průměrného. Vaše šaty musí být jednoduché a elegantní – a maličko nápadné. Chápete? Chcete několikery?“

„Myslela jsem asi čtvery večerní, nějaké na den a jeden nebo dva sportovní kostýmy – tyhle věci.“

Byla-li paní Dacresová předtím sladká, teď z ní med přímo kapal. Naštěstí nevěděla, že Egg má v tuhle chvíli na bankovním kontu přesně patnáct liber, dvanáct šilinků a že tato částka jí musí stačit do prosince.

Další dívky v modelech procházely kolem Egg. Do hovoru o šatech vsouvala v přestávkách jiné téma.

„Zřejmě jste ve Vraním hnízdě od té doby nebyla?“ prohodila.

„Ne, má drahá, nemohla jsem. Bylo to tak rozrušující – a pak já si stejně pořád myslím, že Cornwall je zamořený umělci... Já umělce prostě nesnáším. Mají vždycky tak divné figury.“

„To bylo otřesné, vidíte?“ řekla Egg. „A pan Babbington byl takový milý staroušek.“

„Tohle jsou hodně stylové šaty, řekla bych,“ pravila paní Dacresová.

„Vy jste se s ním předtím už někde setkala, že?“

„S tím chudáčkem dědulou? Nepamatuju se, že bych se s ním setkala.“

„Mám dojem, že jste něco takového říkala,“ namítla Egg. „Samozřejmě ne v Cornwallu. Bylo to myslím v Gillingu.“

„Že by?“ Oči paní Dacresové byly bezvýrazné. „Ne, Marcelle – chci Petit Scandale – model Jenny – a potom modrý Patou.“

„Nezdá se vám podivné, že sira Bartholomewa otrávil?“ zeptala se Egg.

„Má drahá, udělala jste mi děsnou radost, že jste přišla. Chodí mi sem všechny možné příšerné ženské a objednávají si u mě šaty, jen aby budily senzací. Ale ten model Patou by

vám šel skvěle. Jen se podívejte na ten dokonale zbytečný a směšný volánek – ten právě dělá šaty tak rozkošné. Jsou mladistvé a přitom nejsou fádny. Ano, smrt chudáka sira Bartholomewa byla pro mě skoro jako dar z nebes. To se ví, je tu přece jen malá možnost, že jsem ho zavraždila. Dost jsem na to hrála. Zírala byste, jak sem ty hrozně tlusté ženské chodí a doslova na mě valí oči. Údésné. A pak chápete –“

Příchod, obrovské Američanky, zřejmě vážené zákaznice, jí přetrhl další řeč.

Zatímco Američanka ze sebe sypala své požadavky, jež se zdály nekonečné a nákladné, Egg se nepozorovaně vytratila. Mladé dámě, která vystřídala paní Dacresovou, řekla, že si to nejdřív ještě rozmyslí, nežli se definitivně rozhodne.

Když se octla na Bruton Street, mrkla na hodinky. Bylo za pět minut tři čtvrtě na jednu. Za chvíli bude moct rozjet druhou akci.

Došla až k Berkeley Street a pak pomalu zpátky. V jednu hodinu tiskla nos k výkladní skříni s čínskými *objets d'art*.

Slečna Doris Simsová vešla rychle do Bruton Street a zamířila směrem k Berkeley Square. Ještě než tam došla, ozval se vedle ní hlas:

„Promiňte,“ řekla Egg, „nemohla bych s vámi na chvíli mluvit?“

Dívka se překvapeně otočila.

„Vy jste manekýnka z Ambrosine, že? Všimla jsem si vás dnes dopoledne. Doufám, že se nijak neurazíte, když vám řeknu, že máte prostě tu nejdokonalejší postavu, jakou jsem kdy viděla.“

Doris se neurazila. Byla jen trochu v rozpacích. „To je od vás moc hezké, slečno,“ řekla.

„Vypadáte taky hrozně mile,“ pokračovala Egg. „Proto vás chci požádat o jednu laskavost. Nechtěla byste se mnou poobědvat v Berkeley nebo Ritzu? Ráda bych vám něco pověděla.“

Po krátkém zaváhání Doris svolila. Byla zvědavá a dobré jídlo měla ráda.

Jakmile se usadily u stolu a objednaly si, pustila se Egg do vysvětlování. „Doufám, že si to necháte pro sebe,“ řekla. „Víte, já mám psát o různých ženských povoláních. Chtěla bych, abyste mi všechno pověděla o módním krejčovském závodě.“

Doris vypadala trochu zklamaně, ale vyhověla dost ochotně a podala zcela otevřeně všechny informace o pracovní době, výši platů, výhodách a nevýhodách svého zaměstnání. Egg si údaje zaznamenávala do malého zápisníku.

„Byla jste hrozně laskavá,“ řekla. „Já jsem na tyhle věci pitomá. Je to pro mě úplně novum. Víte, jsem na tom hrozně špatně a tahle práce pro noviny mi dost pomůže.“ Sdílně pokračovala dál. „Byla to ode mě velká drzost přijít do Ambrosine a dělat, že si můžu koupit spoustu vašich modelů. Ve skutečnosti mám jen pár liber, co můžu na šaty vydat, a s těmi musím vystačit do vánoc. Paní Dacresová by asi zuřila, kdyby to věděla.“

Doris se zachichotala. „To jistě.“

„Zahrála jsem to dobře?“ zeptala se Egg. „Vypadala jsem, jako bych měla peníze?“

„Zahrála jste to skvěle, slečno Lytton Goreová. Madam si myslí, že chcete koupit spoustu věcí.“

„Bohužel se zklame,“ řekla Egg.

Doris se zachichotala ještě víc. Pochutnávala si na obědě a Egg se jí líbila. „Je to možná mladá dáma ze společnosti,“ pomyslela si v duchu, „ale nic ze sebe nedělá. Je úplně přirozená.“

A když se jednou vytvořily vzájemné sympatie, nebylo už pro Egg těžké přimět svou společnici k otevřenému hovoru o její zaměstnavatelce.

„Tak se mi zdá, že paní Dacresová vypadá jako pěkná mrcha? Je to tak?“

„Nikdo z nás ji nemá rád, slečno, to je pravda. Ale je samozřejmě chytrá a má skvělý smysl pro obchod. Ne jako některé ty dámy ze společnosti, co si otevrou módní salón a pak

zkrachují, protože jejich přítelkyně si berou šaty a neplatí. Je tvrdá jako kámen, to je – ačkoliv musím říct, že je dost spravedlivá – a má opravdový vkus – ví, co je co, a dovede dámám vybrat, co jim sluší.“

„Vydělá nejspíš spoustu peněz?“

V Dorisiných očích se objevil zvláštní mazaný výraz.

„Můžu těžko něco říkat – nebo vykládat klepy.“

„Samozřejmě že ne,“ řekla Egg. „Tak pokračujte.“

„Ale jestli chcete vědět – podnik je na tom dost mizerně. Za madam přišel nějaký pán, zřejmě žid, zkrátka něco tu bylo – podle mě si vypůjčovala, aby podnik udržela nad vodou, doufala, že se obchody hnou, a pořádně se zadlužila. Vypadá někdy opravdu hrozně, slečno. Úplně zoufale. Nevím, jak by vypadala, kdyby neměla make-up. Myslím, že v noci nespí.“

„Jaký je její manžel?“

„Divný chlapík. Trochu darebák, jestli chcete vědět. Ne že bych ho moc znala. Ostatní děvčata se mnou nesouhlasí, ale já si myslím, že ho má pořád ještě hodně ráda. Samozřejmě povídalo se dost ošklivých věcí –“

„Jako třeba?“ zeptala se Egg.

„Nerada takové věci říkám dál. Nikdy jsem na to nebyla.“

„Jistěže ne. Tak dál, říkáte jste –“

„Mezi děvčaty se toho hodně namluvilo. O jednom mladíkovi – byl hodně bohatý a trochu přihlouplý. Ne že by byl úplný blbec, jestli víte, co chci říct – ani chytrý, ani přímo hloupý, něco mezi. Madam ho uháněla jako divá. Mohl dát věci do pořádku – nechal se snadno umluvit – ale pak ho poslali na cestu po moři – zničehonic.“

„Kdo ho poslal – lékař?“

„Ano, jeden doktor z Harley Street. Ted' mě napadá, že to byl ten samý, co byl zavražděn v Yorkshiru – prý byl otrávený.“

„Sir Bartholomew Strange?“

„Ano, tak se jmenoval. Madam byla u něj na návštěvě a my děvčata jsme si mezi sebou řekly – víte, jen tak jsme se smály – řekly jsme si, že ho madam třeba oddělala – aby se pomstila! Samozřejmě byla to jen legrace –“

„Ovšem,“ řekla Egg. „Legrace mezi děvčaty. Naprosto rozumím. Víte, jako paní Dacresová – tak si představuju vražedkyni, tvrdou a nemilosrdnou.“

„Je hodně tvrdá – a jak se dovede rozvzteklit! Když ji to popadne, každá z nás jí jde radši z cesty. Říká se, že manžel se jí bojí – a není divu.“

„Slyšela jste někdy mluvit o někom, kdo se jmenuje Babbington, nebo o jednom městě v Kentu, které se jmenuje Gilling?“

„To si teda opravdu nevzpomínám.“

Doris se podívala na hodinky a vykřikla: „Bože, musím letět. Přijdu pozdě.“

„Sbohem a moc děkuju.“

„Není zač, opravdu mě těšilo. Sbohem, slečno Lytton Goreová, doufám, že váš článek bude mít úspěch. Budu ho hledat v novinách.“

„Budeš hledat marně, má milá,“ pomyslela si Egg a požádala o účet.

Pak přeškrtnula domnělé poznámky k článku a do zápisníčku napsala:

Cynthia Dacresová. Zřejmě finanční potíže. Prý vzteklá. Mladý muž (bohatý), s nímž prý měla pletky, poslán sirem Bartholomewem Strangem na cestu po moři. Na zmínku o Gillingu nereagovala, ani na konstatování, že ji Babbington znal.

„Moc na tom není,“ řekla si Egg. „Možný motiv pro vraždu sira Bartholomewa, ale velmi slabý. Monsieur Poirotovi by to možná něco řeklo. Mně ne.“

7. KAPITOLA

Kapitán Dacres

Egg nebyla s programem toho dne ještě u konce. Její další kroky vedly do St John's House, do domu, kde bydleli Dacresovi. St John's House byl moderní blokový činžák, kde byly byty nesmírně drahé. Na oknech stály nádherné truhlíky s květinami a uniformovaní vrátní tu vypadali tak velkolepě jako cizí generálové.

Egg do domu nevešla. Procházela se sem a tam na druhé straně ulice. Po hodině procházení počítala, že musela ujít několik mil. Bylo půl šesté.

Pak před domem zastavil taxík a z něho vyskočil kapitán Dacres. Egg nechala uplynout tři minuty, pak přešla ulici a vklouzla do domu.

Stiskla zvonek číslo tři. Dveře otevřel sám Dacres. Ještě si ani nesvlékl svrchník.

„Dobrý den,“ řekla Egg. „Snad se na mě ještě pamatujete. Setkali jsme se v Cornwallu a pak znovu v Yorkshiru.“

„Ovšem – ovšem. Pokaždé v domě smrti, že ano? Pojd'te dál, slečno Lytton Goreová.“

„Chtěla jsem mluvit s vaší paní. Je doma?“

„Ta je v Bruton Street – ve svém módním salóně.“

„Já vím. Dnes jsem tam byla. Myslela jsem, že teď už asi bude doma a že jí snad nebude vadit, když přijdu sem – jenže jistě asi hrozně otravuju –“

Egg se omluvně odmlčela.

Freddie Dacres si v duchu řekl:

„Docela hezká žába. Vlastně hrozně hezká.“

Nahlas pravil:

„Cynthia se vrátí až po šesté. Právě jsem přijel z Newbury. Měl jsem mizerný den a brzo jsem odešel. Nechcete si se mnou zajít do Klubu 72 na koktajl?“

Egg přijala, ačkoliv bystře vytušila, že Dacres už svou míru alkoholu vypil.

Pak když seděla v tmavém sklípku Klubu 72 a usrkávala Martini, řekla: „Je to tu ohromně fajn. Nikdy jsem tady ještě nebyla.“

Freddie Dacres se shovívavě usmál. Hezká mladá děvčata měl rád. Ne snad tolik jako některé jiné věci – ale rád je měl.

„To byl nervák, co?“ řekl. „Myslím tenkrát v Yorkshiru. Trochu legrační, když je otráven doktor – víte, jak to myslím – že je to obráceně. Doktor je přece ten, kdo otravuje druhé.“

Hlučně se zasmál své vlastní poznámce a objednal další růžový džin.

„To jste řekl moc chytře,“ podotkla Egg. „Tohle mě nikdy nenapadlo.“

„To je ovšem jen žert,“ řekl Freddie Dacres.

„Zvláštní, vid'te? Když se sejdeme, je to při něčí smrti,“ prohodila Egg.

„Hm, trochu zvláštní to je,“ uznal kapitán Dacres. „Máte na mysli toho starého chlapíka faráře v tom – no, jakpak se jmenovala ta chata, co patřila tomu herci?“

„Ano, bylo to hodně divné, jak tak náhle zemřel.“

„Zatraceně to člověka vyděsilo,“ přitakal Dacres. „Máte takový příšerný pocit, že tu lidi všude natahují brka. Myslíte si, příště přijdu na řadu já, a mrazí vás z toho v zádech.“

„Vy jste znal pana Babbingtona dřív, když byl ještě v Gillingu, že?“

„To město neznám. Toho starého chlapíka jsem v životě nikdy neviděl. Zvláštní, že natáhl bačkory zrovna tak jako starý Strange. Je to trochu divné. Nemohl ho taky někdo oddělat?“

„Co vy myslíte?“ Dacres zavrtěl hlavou.

„Nemohl,“ řekl rozhodně. „Nikdo nebude vraždit faráře. Doktora, to už je něco jiného.“

„Ano,“ přisvědčila Egg. „To je asi něco jiného.“

„Samozřejmě že je. To dá rozum. Doktoři se pletou, do čeho nemaj. Neřádi.“ Mluvil už trochu nesrozumitelně. Naklonil se kupředu. „Nenechají nikoho na pokoji. Rozumíte?“

„Ne,“ odpověděla Egg.

„Zahrávají si s lidskými životy. Mají zatraceně velkou moc. To by se jim nemělo dovolovat.“

„Já dost dobře nerozumím, co máte na mysli?“

„Milá zlatá, vždyť vám to povídám. Člověka zavřou – to myslím – pro něj je to peklo. Sakramentský kruťáci. Zavřou ho a nepustí ho k tomu – můžete prosit, jak chcete, nedají vám to. Je jim úplně fuk, jaká jsou to pro vás muka. Takoví jsou doktoři. To vám říkám – a já to vím.“ V tváři mu bolestně zacukalo. Malé oční panenky hleděly někam za ni.

„Je to peklo, povídám – peklo. A oni tomu říkají léčení! Tváří se, jako by dělali něco záslužného. Svině!“

„Sir Bartholomew také něco takového – ?“ opatrně začala Egg.

Vzal jí slova z úst.

„Sir Bartholomew Strange. Sir Bartholomew Humbuk. Rád bych věděl, co se v tom jeho zatraceném sanatoriu děje. Nervové případy, říkají. Jste tam a nemůžete se dostat ven. A řeknou, že jste tam šel z vlastní svobodné vůle. Pěkná svobodná vůle! Prostě se vás zmocnili, když jste se vyděsil.“

Najednou se začal třást. Dolní čelist mu poklesla.

„Jsem úplně na hromadě,“ řekl omluvně. „Úplně na hromadě.“ Zavolal číšníka, nutil ji, aby si dala další pití, a když odmítla, objednal si pro sebe.

„Už je to lepší,“ řekl, když vyprázdnil sklenici. „Už jsem se zase sebral. Ošklivá věc, když ztratíte nervy. Nesmím rozzlobit Cynthii. Nařídila mi, abych nic neříkal.“ Jednou dvakrát pokývl hlavou. „Nebylo by dobře říkat tohle všechno policii,“ pravil. „Myslili by si, že jsem starého Strange oddělal. No ne? Uvědomujete si přece, že někdo ho oddělat musel? Jeden z nás ho musel zabít. To je divné pomyšlení. Kdo z nás? To je to.“

„Třeba víte, kdo,“ prohodila Egg.

„Proč tohle říkáte? Proč bych to měl vědět?“

Podíval se na ni rozzlobeně a podezíravě.

„Povídám vám, že o tom nic nevím. Já na to jeho zatracené léčení jít nehodlal. Ať si říkala Cynthia, co chtěla – já na to jít nehodlal. Něco na mě šil – oba na mě něco šili. Ale já se napálit nedal.“

Vypjal prsa a šišlavě řekl:

„Já jsem silný muž, slečno Lytton Goreová.“

„Já vím, že jste,“ řekla Egg. „Povězte mi, víte něco o nějaké paní de Rushbridgerové, která je v sanatoriu?“

„Rushbridgerová? Rushbridgerová? Strange o ní něco říkal. Co jen to bylo? Nemůžu si na nic vzpomenout.“

Vzdychl a potřásl hlavou.

„Ztrácím paměť, to je to. A mám nepřátele – spoustu nepřátel. Možná že zrovna teď mě špehují.“

Znepokojeně se rozhlédl kolem. Pak se přes stůl naklonil k Egg. „Co ta ženská tenkrát dělala v mém pokoji?“

„Jaká ženská?“

„Ta, co vypadá jako králík. Píše hry. Bylo to druhý den po tom – co umřel. Zrovna jsem se vrátil od snídaně. Vyšla ven z mého pokoje a prošla dveřmi s výplní na konci chodby – mířila do části domu pro služebnictvo. Divné, ne? Pročpak šla do mého pokoje? Co si myslela, že tam najde? Co tam chtěla vyslídit? Co jí do toho bylo?“ Důvěrně se naklonil kupředu. „Nebo si myslíte, že je pravda, co Cynthia říká?“

„Co říká vaše paní?“

„Říká, že se mi to zdálo. Říká, že ‚mám vidiny‘. Nejistě se zasmál. „Tu a tam mívám vidiny. Růžové myši – hady – tyhle věci. Ale vidět ženskou, to je něco jiného... A já ji viděl. Je to divná ženská. Má pichlavé oči. Jako by vás jimi probodávala.“

Opřel se vzadu o měkkou pohovku. Zdálo se, že usíná.

Egg vstala.

„Musím už jít. Děkuju vám pěkně, pane kapitáne.“

„Neděkujte mi. Bylo mi potěšením. Velkým potěšením...“

Jeho hlas slábl.

„Radši půjdu, než se bude poroučet úplně,“ pomyslela si Egg.

Vynořila se ze zakouřené atmosféry Klubu 72 a octla se na chladném večerním vzduchu.

Služebná Beatrice řekla, že slečna Willsová slídila a strkala do všeho

nos. A teď tohle, co vyprávěl Freddie Dacres. Co hledala slečna Willsová? Co našla? Bylo možné, že slečna Willsová něco věděla?

Je něco na tom dost popleteném povídání o siru Bartholomewovi Strangeovi? Báł se ho snad tajně Freddie Dacres a nenáviděl ho?

Zdálo se to možné.

Ale v tom všem nebylo ani stopy po nějakém vědomí viny v Babbingtonově případě.

„Bylo by to zvláštní, kdyby vůbec zavražděn nebyl,“ pomyslela si Egg.

A pak rychle zalapala po dechu, jak kousek dál zahlédla na vyvěšených novinách slova:

„Cornwallský případ – výsledek exhumace.“

Spěšně vytáhla penci a popadla noviny. Přitom se srazila s jinou ženou, která si také brala noviny. Když se jí Egg omlouvala, poznala v ní sekretářku sira Charlese, zdatnou slečnu Milrayovou.

Stály vedle sebe a hledaly v nejnovějších zprávách. Ano, tam to bylo. „Výsledek exhumace v Cornwallu.“

Slova tančila Egg před očima. Analýza orgánů... Nikotin...

„Takže byl zavražděn,“ řekla Egg.

„Ach bože,“ říkala slečna Milrayová. „To je strašné – strašné –“

Její drsnou tvář zkřivilo pohnutí. Egg se na ni překvapeně podívala. Vždycky si o slečně Milrayové myslela, že je méně lidská.

„Rozrušilo mě to,“ řekla na vysvětlenou slečna Milrayová. „Víte, znala jsem ho celý život.“

„Pana Babbingtona?“

„Ano. Má matka žije v Gillingu, kde býval vikářem. Tak mě to samozřejmě rozrušilo.“

„Ach ano, ovšem.“

„Vlastně nevím, co dělat,“ pravila slečna Milrayová.

Pod Egginým užaslým pohledem se trochu začervenala.

„Ráda bych napsala paní Babbingtonové,“ vyhrkla. „Jenže se to nezdá docela – no docela...“

Nevím, co bych vlastně měla udělat.“

Egg její vysvětlení nějak neuspokojilo.

8. KAPITOLA

Angela Sutcliffová

„Tak co, přišel jste jako přítel, nebo jako detektiv? Musím to vědět.“ Slečna Sutcliffová při těch slovech posměšně blýskla očima. Seděla na židli s rovným opěradlem, šedé vlasy pěkně upravené, nohy přeložené křížem, a pan Satterthwaite obdivoval dokonalost jejích nožek v krásných střevíčkách a útlé kotníky. Slečna Sutcliffová byla velmi okouzující žena, k čemuž značně přispívala skutečnost, že zřídka brala něco vážně.

„Je tohle spravedlivé?“ zeptal se pan Satterthwaite.

„Můj milý pane, samozřejmě že je. Přišel jste sem kvůli mým krásným očím, jak tak roztomile říkají Francouzi, nebo jste, vy ohavníku, přišel na mě vyzvídat o těch vraždách?“

„Můžete pochybovat, že první alternativa je správná?“ zeptal se s malou úklonou pan Satterthwaite.

„Můžu a taky pochybuji,“ rázně řekla herečka. „Vy jste jeden z těch lidí, co vypadají tak mírně, a ve skutečnosti se brodí v krvi.“

„Ale ne, ne.“

„Ale ano, ano. Jen se nemůžu rozhodnout, jestli je to urážka, nebo poklona, když je člověk pokládán za možnou vražedkyni. Celkem vzato, je to myslím poklona.“

Dala hlavu trochu na stranu a usmála se tím pomalým kouzelným úsměvem, který se nikdy neminul účinkem.

Pan Satterthwaite si v duchu pomyslel:

„Rozkošné stvoření.“

Nahlas řekl: „Přiznávám, milostivá paní, že smrt sira Bartholomewa Strange mě značně zajímá. Jak možná víte, už předtím jsem se takovými věcmi zabýval...“

Skromně se odmlčel a možná doufal, že slečna Sutcliffová dá najevo, že je jí jeho činnost trochu známá. Ale ona se jen zeptala:

„Povězte mi jednu věc – je něco na tom, co ta dívka řekla?“

„Která dívka a co řekla?“

„Ta Lytton Goreová. Ta, co je celá pryč do Charlese. To je ale darebák, ten Charles – takhle ji pobláznit! Ona si myslí, že ten milý starý pán v Cornwallu byl taky zavražděný.“

„Co si myslíte vy?“

„No určitě se to stalo zrovna tak... Je to inteligentní dívka. Povězte mi, myslí to Charles vážně?“

„Domnívám se, že váš názor na tuto věc má pravděpodobně větší cenu než můj,“ odpověděl pan Satterthwaite.

„Vy jste protivně diskrétní,“ zvolala slečna Sutcliffová. „Já zase,“ vzdychla, „jsem příšerně nediskrétní.“

Zamávala na něj řasami.

„Znám Charlese moc dobře. Známu muže moc dobře. Podle mě jeví všechny příznaky, že se usadí. Tváří se ctnostně. Můj názor je, že se co nejdříve pohrne k oltáři. Jak jsou muži nudní, když se rozhodnou se usadit! Ztratí všechno kouzlo.“

„Často jsem se divil, proč se sir Charles nikdy neoženil,“ řekl pan Satterthwaite.

„Můj milý, nikdy nejevil žádné známky, že by se chtěl oženit. Nebyl to, čemu se říká muž na ženění. Ale byl velice přitažlivý...“ Povzdychla. V očích jí jiskřilo, když se podívala na pana Satterthwaita. „On a já jsme kdysi byli – no, proč to zapírat, když to každý ví? Bylo to velmi hezké, pokud to trvalo... a dosud jsme nejlepší přátelé. Proto asi ta malá Lytton Goreová po mně tak zuřivě kouká. Má podezření, že mám dosud pro Charlese *tendresse*. Jestli mám?

Možná že ano. Ale rozhodně jsem ještě nenapsala paměti a nepopsala tam podrobně všechny své lásky, jak to udělala většina mých přátel. Kdybych to udělala, tak by se to tomu děvčeti určitě nelíbilo. Pohoršila by se. Moderní děvčata se tak snadno pohorší. Její matka by se vůbec nepohoršila. Nemůžete doopravdy pohoršit něžnou viktoriánku z konce století. Ty dámy mluví málo, ale myslí si to nejhorší...”

Pan Satterthwaite se spokojil tím, že řekl:

„Myslím, že máte pravdu, když se domníváte, že vás Egg Lytton Goreová podezírám.“

Slečna Sutcliffová se zamračila.

„Nejsem si vůbec jistá, jestli na ni trochu nežárlím... My ženské jsme takové kočky, že? Škrábeme, mňoukáme, předeme...”

Zasmála se.

„Proč mě Charles nepřišel vyslechnout v té věci sám? Asi z jemnocitu, ne? Musí si myslet, že jsem vinná. Jsem vinná, pane Satterthwaite? Co si myslíte teď?”

Vstala a natáhla ruku.

„Všechny vůně Arábie nestačí navonět tuhle malou ručku –“ Zmlkla. „Ne, já nejsem lady Macbeth. Můj obor je komedie.“

„Taky vám chybí motiv, jak se zdá,“ podotkl pan Satterthwaite.

„To je pravda. Měla jsem Bartholomewa Strange ráda. Přátelili jsme se. Neměla jsem důvod přát si, aby byl odstraněn. Protože jsme byli přátelé, chtěla bych radši aktivní úlohu v dopadení vraha. Povězte mi, jestli můžu nějak pomoci.“

„Předpokládám, slečno Sutcliffová, že jste neviděla nebo neslyšela něco, co by mohlo mít vztah k vraždě?”

„Nic, co bych už neřekla policii. Víte, hosti právě přijeli. K jeho smrti došlo hned ten první večer.“

„Co sluha?”

„Skoro jsem si ho nevšimla.“

„Ani nějakého zvláštního chování u hostů?”

„Ne. Samozřejmě ten hoch – jak se jmenuje? – Manders se objevil dost nečekaně.“

„Zdál se sir Bartholomew překvapen?”

„Ano, myslím, že byl překvapen. Právě předtím, než jsme šli na večeři, mi řekl, že je to divné, že je to ‚nová metoda jak se dostat dveřmi dovnitř‘, tak to nazval. ‚Až na to, že mi rozbil zeď, ne dveře,‘ dodal.“

„Byl sir Bartholomew v dobré náladě?”

„Ve velmi dobré.“

„A co ta tajná chodba, o níž jste se zmínila policii?”

„Myslím, že vedla z knihovny. Sir Bartholomew mi slíbil, že mi ji ukáže – ale chudinka ovšem zemřel.“

„Jak jste se k tomu tématu dostali?”

„Hovořili jsme o starém ořechovém sekretáři, který nedávno koupil. Řekla jsem mu, že mám hrozně ráda tajné zásuvky. Je to má skrytá vášeň. A on řekl, že o žádné tajné zásuvce neví – ale že má v domě tajnou chodbu.“

„Nezmínil se o své pacientce, jistě paní de Rushbridgerové?”

„Ne.“

„Znáte městečko Gilling v Kentu?”

„Gilling? Gilling, ne, myslím že ne. Proč?”

„Znala jste pana Babbingtona už dříve, ne?”

„Kdo je pan Babbington?”

„Ten člověk, který zemřel, nebo spíš byl zabit ve Vraním hnízdě.“

„Ach, ten farář. Zapomněla jsem jeho jméno. Ne, nikdy předtím jsem ho neviděla. Kdo vám řekl, že ho znám?”

„Někdo, kdo by to měl vědět,“ odvážně pravil pan Satterthwaite.

Slečna Sutcliffová vypadala pobaveně.

„Drahý pane, snad si nemysleli, že jsem s ním něco měla? Arcijáhni jsou někdy hodně rozpustilí, že? Tak proč ne taky faráři? Ale musím očistit památku toho ubožáka. V životě jsem ho neviděla.“

A s tímto prohlášením se musel pan Satterthwaite spokojit.

9. KAPITOLA

Muriel Willsová

Číslo pět v Cathart Road v Tootingu naprosto nevypadalo jako domov autorky satirických divadelních her. Pokoj, do nějž byl sir Charles uveden, měl stěny v dost jednotvárné barvě ovesné kaše s kytíčkovým vlysem nahoře. Záclony z růžového sametu, spousta fotografií a porcelánových psíčků, telefon upejpavě skrytý pod našasenou sukní jakési dámy, a také tu bylo hodně malých stolků a nějaké podezřele vypadající umělecké dílko z mosazi z Birminghamu, které se znova dostalo do Anglie přes Dálný Východ.

Slečna Willsová vešla do pokoje tak nehlučně, že sir Charles, který si právě prohlížel směšně dlouhého šaška ležícího na pohovce, ji neslyšel.

Její hlas říkající „Dobrý den, sire Charlesi. Taková vzácná návštěva – mám opravdu velkou radost“ ho přiměl rychle se otočit.

Slečna Willsová měla na sobě volné dvoudílné šaty, které na její hranaté postavě zoufale visely. Punčochy měla trochu nakrčené a na nohou lakové střevíčky s hodně vysokými podpatky.

Sir Charles jí potřásl rukou, přijal cigaretu a posadil se na pohovku vedle vycpaného šaška. Slečna Willsová seděla proti němu. Cvikr slečny Willsové, na němž se zachytilo světlo pronikající oknem, se třpytil.

„No ne, jak jste mě tu objevil,“ řekla slečna Willsová. „Maminka bude u vytržení. Ona má hrozně ráda divadlo – zvláště když dávají něco romantického. O té hře, kde jste princem na univerzitě –, o té často mluvila. Chodí na dopolední představení a jí čokoládové bonbóny – patří k tomuhle druhu diváků. To je její.“

„Jak roztomilé,“ řekl sir Charles. „Nevíte, jaký je to příjemný pocit, když se na člověka vzpomíná. Paměť publika je tak krátká!“ Povzdechl.

„Ta bude mít ohromnou radost, až vás uvidí,“ pokračovala slečna Willsová. „Onehdy sem přišla slečna Sutcliffová, a maminka byla z toho celá pryč.“

„Angela tu byla?“

„Ano. Bude hrát v mé hře. Jmenuje se to *Jak se pejsek nasmál*.“

„No ovšem,“ řekl sir Charles. „Četl jsem o tom. Zajímavý název.“

„Těší mě, že si to myslíte. Slečně Sutcliffové se taky líbí. Je to moderní verze dětské říkanky – hodně šplechtů a nesmyslů – ala Chodí pešek okolo, prostě konverzačka s několika zamilovanými párky. Samozřejmě všechno se točí kolem role slečny Sutcliffové – každý skáče, jak ona chce – to je podstata hry.“

Sir Charles přikývl:

„To není špatné. Svět je dneska jak bláznivá dětská říkanka. A pejsek se smál, když viděl, co lidi vyvádějí, že?“ A najednou ho napadlo: „No ovšem, ten pejsek je tahle ženská. Dívá se a směje se.“

Sluneční světlo se přesunulo z cvikru slečny Willsové kousek dál a sir Charles viděl, jak její bledě modré oči na něj skrz skla bystře hledí. „Tahle ženská má smysl pro zlomyslný humor,“ pomyslel si. Nahlas řekl:

„Jsem zvědav, jestli uhodnete, co mě k vám přivedlo?“

„Nu,“ řekla čtverácky slečna Willsová, „nemyslím, že jste přišel, abyste viděl mou maličkost.“

Sir Charles na okamžik zaznamenal rozdíl mezi mluveným a psaným slovem. Na papíře byla slečna Willsová vtipná a cynická, v hovoru čtverácká.

„Ten nápad mi nasadil do hlavy Satterthwaite,“ řekl. „Myslí si, že je dobrý znalec povah.“

„Vyzná se hodně v lidech,“ podotkla slečna Willsová. „Řekla bych, že je to jeho velký koníček.“

„A tvrdí, kdyby se ten večer v Melfortském opatství stalo něco za povšimnutí, pak byste si toho byla povšimla vy.“

„To řekl?“

„Musím přiznat, že mě to velmi zajímalo,“ řekla pomalu slečna Willsová. „Víte, nikdy předtím jsem neviděla vraždu zblízka. Spisovatel musí brát všechno tak, jako by to chtěl někdy popsat, ne?“

„To je, myslím, známá pravda.“

„Takže jsem se samozřejmě snažila všimnout si všeho, čeho se dalo.“

To byla zřejmě slečna verze Beatricina výroku „slídila a do všeho strkala nos“.

„Všeho o hostech?“

„Všeho o hostech.“

„A čeho jste si přesně všimla?“

Cvikr se posunul.

„Nic jsem opravdu nezjistila – kdybych byla něco zjistila, pak bych to samozřejmě řekla policii,“ dodala ctnostně.

„Ale nějakých věcí jste si všimla?“

„Vždycky si všímám věcí. Nemůžu si pomoci. Jsem už taková.“ Zachichotala se.

„A všimla jste si čeho?“

„Ale ničeho – to jest – ničeho, co byste nazval něčím, sire Charlesi. Jen takových maličností týkajících se lidských povah. Lidi mi připadají tak strašně zajímaví. Tak typičtí, jestli víte, co myslím.“

„Typičtí pro co?“

„Pro sebe. Ach, nedovedu to vysvětlit. Jsem vždycky tak nešikovná, když mám něco vyjádřit.“

Znovu se zachichotala.

„Vaše pero je vražednější než váš jazyk,“ řekl sir Charles s úsměvem.

„To od vás není moc hezké říkat vražednější, sire Charlesi.“

„Drahá slečno Willsová, přiznávám, že s perem v ruce jste naprosto nemilosrdná.“

„Myslím, že jste strašný, sire Charlesi. To vy jste nemilosrdný ke mně.“

„Musím vybědnout z tohoto škádlení,“ řekl si sir Charles. Nahlas pravil:

„Takže jste nezjistila nic konkrétního, slečno Willsová?“

„Ne – vlastně ne. Ale jednu věc přece. Něčeho jsem si všimla a byla bych to měla povědět policii, jenže jsem zapomněla.“

„Co to bylo?“

„Ten sluha. Na levém zápěstí měl znaménko v podobě jahody. Všimla jsem si toho, když mi nabíral zeleninu. Domnívám se, že tohle je věc, která by mohla být užitečná.“

„Řekl bych, že skutečně velmi užitečná. Policie se usilovně snaží Ellise dopadnout. Vy jste opravdu velmi pozoruhodná žena, slečno Willsová. Nikdo ze služebnictva ani z hostů si takového znaménka nevšiml.“

„Většina lidí nepoužívá oči, že?“ řekla slečna Willsová.

„Kde to znaménko přesně bylo? A jak bylo veliké?“

„Když mi ukážete své zápěstí –“ sir Charles natáhl paži. „Děkuji. Bylo tady.“ Slečna Willsová s jistotou položila prst na jedno místo. „Bylo přibližně velké jako šestipence a tvar mělo dost podobný Austrálii.“

„Děkuji vám, to je velmi jasné,“ řekl sir Charles, odtáhl ruku a shrnul si zase manžetu.

„Myslíte, že bych to měla napsat policii?“

„Jistě. Mohlo by to být pro zjištění toho muže velmi cenné. U čerta,“ pokračoval sir Charles se zápalem, „v detektivkách má lump vždycky znamení, podle kterého se dá poznat. Skutečný život za detektivkami bohužel žalostně pokulhává.“

„V detektivních románech to obvykle bývá jízva,“ zamyšleně pronesla slečna Willsová.

„Mateřské znaménko je právě tak dobré,“ řekl sir Charles.

Vypadal potěšeně jako chlapec.

„Potíž je v tom,“ pokračoval, „že většina lidí je tak neurčitá. Není na nich čeho se chytit.“

Slečna Willsová na něj tázavě pohlédla.

„Například starý Babbington,“ pokračoval sir Charles, „byl osobnost podivuhodně vágní. Chytit se u něj něčeho je velmi obtížné.“

„Měl velmi charakteristické ruce,“ řekla slečna Willsová. „Říkám tomu vědecké ruce. Trochu pokřivené artritidou, ale velmi jemné prsty a krásné nehty.“

„Jaká vy jste pozorovatelka. Ale – vy jste ho ovšem znala dřív.“

„Že jsem znala pana Babbingtona?“

„Ano. Pamatuji se, že mi to povídal – kdeže říkal, že vás poznal?“

Slečna Willsová rozhodně zavrtěla hlavou.

„Mě ne. Musel jste si mě splést s někým jiným – nebo se spletl on. Nikdy jsem se s ním nesetkala.“

„Tak to bude můj omyl. Myslel jsem si – že v Gillingu –“

Ostře se na ni podíval. Slečna Willsová vypadala naprosto klidně.

„Ne,“ řekla.

„Nenapadlo vás někdy, slečno Willsová, že mohl být taky zavražděn?“

„Vím, že vy se slečnou Lytton Goreovou si to myslíte – nebo spíš vy si to myslíte.“

„No – a – ehm – co si myslíte vy?“

„Nezdá se to pravděpodobné,“ řekla slečna Willsová.

Trochu vyveden z konceptu jasným nedostatkem zájmu slečny Willsové v té věci, sir Charles začal z jiné strany.

„Zmínil se vůbec sir Bartholomew o paní de Rushbridgerové?“

„Ne, myslím že ne.“

„Byla pacientkou v jeho sanatoriu. Trpěla nervovým zhroucením a ztrátou paměti.“

„Zmínil se o nějakém případě ztráty paměti,“ řekla slečna Willsová. „Řekl, že může člověka zhypnotizovat a vrátit mu paměť.“

„To tedy řekl? Rád bych věděl – může to mít význam?“

Sir Charles sraštil čelo a zůstal ponořen v myšlenkách. Slečna Willsová mlčela.

Nic jiného mi už nemůžete povědět? O žádném z hostí?“

Zdálo se mu, že slečna Willsová s odpovědí zaváhala.

„Ne.“

„Nic o paní Dacresové? Nebo o kapitánu Dacresovi? Nebo o slečně Sutcliffové? Nebo o panu Mandersovi?“

Když pronášel jednotlivá jména, velmi dychtivě ji pozoroval.

Jednou se mu zdálo, že se cvikr zaleskl, ale jist si nebyl.

„Bohužel není, co bych vám mohla povědět, sire Charlesi.“

„No dobrá!“ Vstal. „Satterthwaite bude zklamaný.“

„Je mi velmi líto,“ řekla zdvořile slečna Willsová.

„Mně je zase líto, že jsem vás vyrušil. Předpokládám, že velmi pilně píšete.“

„Po pravdě řečeno jsem psala.“

„Další hru?“

„Ano. Abych vám řekla pravdu, myslela jsem, že použiji některé charaktery z domácí společnosti v Melfortském opatství.“

„Co když to budou považovat za urážku na cti?“

„To bude naprosto v pořádku, sire Charlesi, přišla jsem na to, že lidé se nikdy nepoznají.“ Zachichotala se. „Nepoznají se, je-li člověk, jak jste právě řekl, opravdu nemilosrdný.“

„Chcete říct,“ pravil sir Charles, „že máme všichni přehnané představy o vlastní osobnosti a že nepoznáme pravdu, je-li zobrazena sdostatek tvrdě. Měl jsem naprosto pravdu, slečno Willsová, jste krutá žena.“

Slečna Willsová se zahihňala.

„Nemusíte se bát, sire Charlesi. Ženy obvykle nejsou kruté k mužům – ledaže jde o určitého muže – jsou kruté jen k jiným ženám.“

„To znamená, že jste ponořila svůj analytický nůž do některé nešťastnice. Do které? Můžu třeba hádat. Cynthia není milována vlastním pohlavím.“

Slečna Willsová neřekla nic. Usmívala se dál – úsměvem dost falešným.

„Píšete si své hry sama, nebo je diktujete?“

„Píšu je a pak je dávám opsat na stroji.“

„Měla byste mít sekretářku.“

„Možná. Máte pořád tu chytrou slečnu – slečnu Milrayovou?“

„Ano, mám slečnu Milrayovou. Na nějaký čas odjela, pečovala o svou matku na venkově, ale už je zase zpátky. Velice výkonná žena.“

„To si myslím. Možná trochu impulsivní.“

„Impulsivní? Slečna Milrayová?“

Sir Charles žasl. Ani v nejdivočejší fantazii by nepomyslel, že by slečna Milrayová mohla jednat impulsivně.

„Možná že jen příležitostně,“ řekla slečna Willsová.

Sir Charles zavrtěl hlavou.

„Slečna Milrayová je dokonalý robot. Sbohem, slečno Willsová. Promiňte, že jsem vás obtěžoval, a nezapomeňte policii sdělit tamtu věc.“

„Znaménko na sluhově pravém zápěstí! Ne, nezapomenu.“

„Tak sbohem – moment – řekla jste na pravém? Předtím jste říkala na levém.“

„Opravdu? To jsem ale hloupá.“

Slečna Willsová svrátila čelo a přivřela oči.

„Počkejte. Seděla jsem takhle – a on – byl byste tak laskav, sire Charlesi, a podal mi ten mosazný talíř, jako by to byla mísa se zeleninou? Z levé strany.“

Sir Charles jí předložil ohavnost z tepané mosazi, jak mu řekla. „Trochu zelí, milostivá?“

„Děkuji,“ pravila slečna Willsová. „Ted’ jsem naprosto jistá. Bylo to levé zápěstí, jak jsem řekla prvně. Bylo to ode mě hloupé.“

„Ne, ne,“ řekl sir Charles. „Člověk si vždycky plete pravou a levou ruku.“

Potřetí řekl sbohem.

Když zavíral dveře, pohlédl zpátky. Slečna Willsová se na něj nedívala. Stála na místě, kde ji zanechal. Hleděla do ohně a na rtech měla úsměv uspokojené zlomyslnosti.

Sira Charlese to ohromilo.

„Ta ženská něco ví,“ řekl si. „Na mou duši, ta něco ví. A nechce to říct... Ale co u čerta ví?“

10. KAPITOLA

Oliver Manders

V advokátní kanceláři firmy Speier & Ross ohlásil pan Satterthwaite, že by rád mluvil s Oliverem Mandersem, a poslal mu svou navštívenku.

Zanedlouho byl uveden do malé místnosti, kde za psacím stolem seděl Oliver.

Mladý muž vstal a podal mu ruku.

„To je od vás hezké, že jste za mnou přišel, pane,“ pravil. Z jeho tónu znělo: „Musím tohle říct, ale ve skutečnosti je to zatracená otrava.“

Pan Satterthwaite se však tak snadno odbýt nedal. Posadil se, zamyšleně se vysmrkal, a pokukuje přes kapesník, řekl:

„Četl jste dnešní ranní zprávy?“

„Myslíte novou finanční situaci? No dolar...“

„Ale o dolary nejde,“ přerušil ho pan Satterthwaite. „Jde o tu smrt. O výsledek exhumace v Loomouthu. Babbington byl otráven – nikotin -“

„Á tak – ano, četl jsem to. To naši energickou Egg potěší. Vždycky tvrdila, že je to vražda.“

„Vás to ale nezajímá?“

„Nemám tak primitivní vkus. Koneckonců vražda –,“ pokrčil rameny. „Násilná a neumělecká.“

„Ne vždycky neumělecká,“ řekl pan Satterthwaite.

„Ne? Nu, možná že ne.“

„Přijde na to, kdo vraždu spáchá, že? Vy například, jak jsem přesvědčen, byste vraždu spáchal velmi umělecky.“

„Je od vás hezké, že to říkáte,“ pravil Oliver protahuje slova.

„Ale upřímně řečeno, milý hochu, nemám velké mínění o té vaší předstírané nehodě. A mám za to, že policie také.“

Chvilku bylo ticho – pak na zem upadlo pero.

Oliver řekl: „Promiňte, ale já vám dobře nerozumím.“

„Mám na mysli vaše dost neumělecké představení v Melfortském opatství. Rád bych jen věděl – proč jste to udělal.“

Nastalo další ticho, pak Oliver pravil: „Říkáte – že policie má podezření?“

Pan Satterthwaite přikývl.

„Vypadá to trochu podezřele, nemyslíte?“ zeptal se mile. „Ale snad máte dokonalé vysvětlení.“

„Vysvětlení mám,“ odpověděl Oliver. „Jestli je ale dobré, nevím.“

„Necháte mě to laskavě posoudit?“

Po krátkém mlčení Oliver řekl: „Přijel jsem tam – i s tou nehodou – na vlastní návrh sira Bartholomewa.“

„Cože?“ užasl pan Satterthwaite.

„Trochu divné, že? Dostal jsem od něj dopis, v němž mi navrhoval, abych předstíral nehodu a požádal o pohostinství. Psal, že své důvody nemůže uvést v dopise, ale že mi je při první příležitosti vysvětlí.“

„A vysvětlil je?“

„Ne, nevysvětlil... Dostal jsem se tam právě před večerí. Neměl jsem možnost mluvit s ním o samotě. A ke konci večere – zemřel.“

Z Oliverova chování zmizela únava. Tmavé oči se upíraly na pana Satterthwaita. Zdálo se, že pozorně zkoumá, jakou reakci jeho slova vyvolala.

„Máte ten dopis?“

„Ne, roztrhal jsem ho.“

„Škoda,“ poznamenal suše pan Satterthwaite. „A policii jste nic neřekl?“

„Ne, všechno se to zdálo – no, dost neuvěřitelné.“

„Je to neuvěřitelné.“

Pan Satterthwaite potřásl hlavou. Napsal Bartholomew Strange takový dopis? Nevypadalo to na něj. Historka měla melodramatický příchod, který neodpovídal lékařovu veselému realismu.

Pohlédl na mladého muže. Oliver ho stále pozoroval. Pan Satterthwaite si pomyslel: „Chce vidět, jestli jsem to spolkl.“

Zeptal se: „A sir Bartholomew neudal pro svou žádost vůbec žádný důvod?“

„Žádný.“

„Podivná historie.“

Oliver mlčel.

„Přesto jste jeho vyzvání uposlechl?“

V Oliverově chování se znovu objevila únava.

„Připadalo mi to příjemně nekonvenční. A musím přiznat, že jsem byl zvědavý.“

„Ještě něco jiného?“ zeptal se pan Satterthwaite.

„Co myslíte tím něco jiného, pane?“

Pan Satterthwaite doopravdy nevěděl, co tím myslí. Vedl ho nejasný instinkt.

„Myslím, jestli tu není ještě něco jiného, co by mohlo svědčit – proti vám?“

Chvilí bylo ticho. Pak mladý muž pokrčil rameny.

„Asi bych to taky měl upřímně přiznat. Ta ženská nejspíš nebude držet jazyk za zuby.“

Pan Satterthwaite se tázavě podíval.

„Bylo to druhý den ráno po tom, co byl otráven. Mluvil jsem s tou ženskou, co si říká Anthony Astor. Vytáhl jsem peněženku a něco mi z ní vypadlo. Zvedla to a podala mi to.“

„A co bylo to něco?“

„Bohužel se na to podívala, než mi to vrátila. Byl to výstřížek z novin o nikotinu – jaký je to smrtelný jed a tak dále.“

„Jak to, že jste se zajímal o nikotin?“

„Nezajímal jsem se o něj. Asi jsem si výstřížek někdy musel dát do peněženky, ale nemůžu si vzpomenout, že bych to udělal. Trochu divné, že?“

Pan Satterthwaite si pomyslel: „Chatrné vysvětlení.“

„Asi s tím šla na policii, co?“ pokračoval Oliver Manders.

Pan Satterthwaite zavrtěl hlavou.

„Myslím, že ne. Mám dojem, že je to žena, která si ráda nechává věci pro sebe. Je sběratelkou vědomostí.“

Oliver se najednou naklonil kupředu.

„Jsem nevinný, pane, naprosto nevinný.“

„Neřekl jsem, že jste vinný,“ mírně odpověděl pan Satterthwaite.

„Ale někdo – někdo tu udělat musel. Někdo na mě upozornil policii.“

Pan Satterthwaite zavrtěl hlavou.

„Ne, to ne.“

„Tak proč jste sem dnes přišel?“

„Částečně v důsledku svého – ehm – pátrání na místě činu,“ vysvětloval trochu důležitě pan Satterthwaite. „A částečně na návrh – přítele.“

„Jakého přítele?“

„Hercula Poirota.“

„Toho chlapa!“ vylétlo z úst Oliverovi. „Je zpátky v Anglii?“

„Ano.“

„Proč se vrátil?“

Pan Satterthwaite vstal.

„Proč jde honící pes po stopě?“

A spokojen svou vtipnou odpovědí odešel z místnosti.

11. KAPITOLA

Poirot pořádá sherryový večírek

Poirot seděl v pohodlné lenošce ve svém trochu přehnaně honosném apartmá v hotelu Ritz a poslouchal.

Egg se uvelebila na opěradle židle a sir Charles stál kousek dál a pozoroval ostatní.

„Je to fiasko na celé čáře,“ řekla Egg.

Poirot jemně zavrtěl hlavou.

„Ne, ne, vy přeháníte. Pokud jde o spojení s panem Babbingtonem, tak jste neuspěli – to ano, ale shromáždili jste jiné podnětné informace.“

„Ta Willsová něco ví,“ řekl sir Charles. „Na to bych dal krk, že něco ví.“

„A kapitán Dacres taky nemá čisté svědomí. A paní Dacresová zoufale potřebovala peníze, a sir Bartholomew jí překazil možnost k nějakým se dostat.“

„Co si myslíte o historce mladého Manderse?“ zeptal se pan Satterthwaite.

„Připadá mi podivná a nanejvýš nepodobná zesnulému siru Bartholomewovi Strangeovi.“

„Myslíte, že je to lež?“ zeptal se bez obalu sir Charles.

„Je tolik druhů lží,“ odpověděl Hercule Poirot.

Minutu dvě mlčel, pak řekl:

„Ta slečna Willsová napsala nějakou hru pro slečnu Sutcliffovou, že?“

„Ano. Premiéra je příští středu.“

„Ach!“

Znovu umlkl. Egg se zeptala:

„Povězte nám, co máme teď dělat.“

Malý chlapík se na ni usmál.

„Dělat se dá jen jedna věc – myslet.“

„Myslet?“ zvolala Egg znechuceně.

Poirot se na ni znova usmál.

„Ale ano, přesně tak. *Myslet!* Myšlením se dají vyřešit všechny problémy.“

„Nemůžeme něco udělat?“

„Vy jste pro činy, že, mademoiselle? Ale jistě, některé věci můžete udělat. Například je tu městečko Gilling, kde pan Babbington žil tolik let. Můžete se tam vyptat. Říkáte, že maminka té slečny Milrayové bydlí v Gillingu a že je churavá. Churavý člověk ví všechno. Všechno slyší a nic nezapomene. Přepete se u ní, může to k něčemu vést – kdo ví?“

„Vy nebudete dělat nic?“ zeptala se neodbytně Egg.

Poirotovi svítilo v očích.

„Vy naléháte, abych taky projevil činnost? *Eh bien*. Budiž, jak si přejete. Jenomže neopustím tenhle pokoj. Je mi tu moc dobře. Ale povím vám, co udělám: uspořádám večírek – sherryový večírek – to je v módě, ne?“

„Sherryový večírek?“

„*Précisément*, a pozvu na něj paní Dacresovou, kapitána Dacrese, slečnu Sutcliffovou, slečnu Willsovou, pana Manderse a vaši milou maminku, mademoiselle.“

„A mě taky?“

„Samozřejmě že vás. Všechny, kdo tu jsou.“

„Hurá,“ zajásala Egg. „Vy mě neoklamete, monsieur Poirote. Něco se na tom večírku stane. Že se na něm něco stane?“

„Uvidíme,“ odpověděl Poirot. „Ale neočekávejte příliš mnoho, mademoiselle. A teď nás tu se sirem Charlesem nechte samotné, chtěl bych ho v několika věcech požádat o radu.“

Když Egg s panem Satterthwaitem čekala na výtah, řekla nadšeně:

„To je prima – zrovna jako v detektivkách. Všichni tam budou, a on nám pak řekne, kdo z nich to udělal.“

„To jsem zvědav,“ podotkl pan Satterthwaite.

Sherryový večírek se konal v pondělí. Pozvání přijali všichni. Roztomilá a nediskrétní slečna Sutcliffová se uličnický rozesmála, když se rozhlédla kolem.

„Úplný salón pavouka, monsieur Poirote. A my chudinky mušky jsme se sem všechny slétly. Ted' nám jistě podáte náramně báječné resumé celého případu, pak náhle ukážete na mě a zvoláte: 'Tys ta žena neblahá,' a všichni řeknou: 'Ona to udělala', a já propuknu v pláč, a přiznám se.

protože se dám tak strašně snadno ovlivnit slovy těch druhých. Ach, monsieur Poirote, tolik se vás bojím.“

„*Quelle histoire*,“ zvolal Poirot, který naléval z láhve do sklenek. S úklonou jí podal sklenku sherry. „Tohle je malý přátelský večírek. Nemluvme o vraždách, prolévání krve a jedech. *Lá, lá!* tyhle věci kazí chuť.“

Podal sklenku zachmuřené slečně Milrayové, která přišla se sirem Charlesem a stála tu se sveřepým výrazem ve tváři.

„*Voilà*,“ řekl Poirot, když rozdal sklenky. „Zapomeňme na onen večer, kdy jsme se poprvé sešli. Bezstarostně se bavme. Jezme, pijme a buďme veselí, dokud si pro nás nepřijde smrt. *Ah, malheur*, znovu jsem se zmínil o smrti. Madam,“ uklonil se paní Dacresové, „dovolte, abych vám popřál hodně štěstí a projevil obdiv nad vaší kouzelnou róbou.“

„Na vaše zdraví, Egg,“ řekl sir Charles.

„Zdravíčko,“ volal Freddie Dacres.

Každý něco zamumlal. Přípitky byly pronášeny v atmosféře nucené veselosti. Všichni se namáhali vypadat vesele a bezstarostně. Jen Poirot vypadal přirozeně. Šťastně pobíhal po pokoji...

„Mám radši sherry než koktajl – a tisíckrát tisíckrát radši než whisky. Whisky, ach, *quel horreur*. Pitím whisky si naprosto, ale naprosto ničíte chuťové buňky. Abyste mohli vychutnat jemná francouzská vína, nesmíte nikdy, nikdy – ach *quest-ce qu'il y a* – ?“

Přerušil ho podivný zvuk – jako by se někdo dusil. Všechny oči se obrátily k siru Charlesovi, který stál a kymácel se s tváří křečovitě staženou. Sklenka mu vypadla z ruky na koberec, poslepu udělal několik kroků, pak se zhroutil.

Na okamžik zavládlo užaslé ticho, pak Angela Sutcliffová zaječela a Egg se vrhla kupředu.

„Charlesi,“ vykřikla Egg. „Charlesi.“

Prodírala se slepě mezi hosty kupředu. Pan Satterthwaite ji jemně zadržel.

„Ach bože,“ zvolala lady Mary. „*Snad ne ještě další!*“

Angela Sutcliffová zvolala:

„Byl taky otráven... To je hrozné. Ach bože, to je hrůza.“

A náhle se sesula na pohovku, začala vzlykat a smát se – strašné zvuky.

Poirot se snažil zvládnout situaci. Poklekl vedle ležícího muže. Zatímco ho prohlížel, ostatní ustoupili. Pak vstal a bezděčně si oprášil kolena. Podíval se na hosty stojící kolem. Bylo naprosté ticho, až na dušené vzlyky Angely Sutcliffové.

„Přátelé,“ začal Poirot.

Dál se nedostal, protože Egg mu vychrlila do tváře:

„Vy blázne. Vy pošetilý mrňavý blázne, na co si to tu hrajete! Děláte, že jste tak ohromný a báječný a že víte všechno o všem. A dopustíte, aby se tohle stalo. Další vražda. Před vaším vlastním nosem... Kdybyste se

byl do toho nepletl, tak se tohle nestalo... To vy jste zavraždil Charlese – vy – vy...“

Zmlkla, neschopna ze sebe dostat další slova.

Poirot vážně a smutně pokývl hlavou.

„Máte pravdu, mademoiselle. Přiznávám to. Byl jsem to já, kdo zabil sira Charlese. Ale já jsem, mademoiselle, velmi zvláštní druh vraha. Mohu zabít – a mohu vzkřísit.“ Otočil se a jiným tónem, omluvným každodenním hlasem pravil:

„Skvěle jste to zahrál, sire Charlesi. Gratuluji. Teď byste se snad rád poděkoval publiku.“

Herec se smíchem vyskočil a posměšně se poklonil.

Egg zalapala po dechu.

„Monsieur Poirote, vy – vy neřáde.“

„Charlesi,“ zvolala Angela Sutcliffová. „Ty lumpe jeden...“

„Ale proč – ?“

„Jak – ?“

„Proboha proč – ?“

Poirot zvedl ruku a nastalo ticho.

„Messieurs, mesdames. Prosím vás všechny za odpuštění. Tahle malá fraška byla nutná, abych vám všem, a taky sobě, dokázal věc, o níž můj rozum mi už řekl, že je pravdivá.

Poslouvejte. Do jedné sklenice na tomto podnosu jsem dal čajovou lžičku obyčejné vody. Ta voda představovala čistý nikotin. Sklenice jsou stejného druhu, jaké měl sir Charles Cartwright a sir Bartholomew Strange. Protože jsou z těžkého broušeného skla, nelze v nich malé množství čistého nikotinu vůbec objevit. Představte si tedy sklenici portského sira Bartholomewa Strange. Když byla postavena na stůl, nalil do ní někdo dostatečné množství čistého nikotinu. To mohl udělat kdokoli. Sluha, panská nebo host, který vklouzl do jídelny cestou dolů. Přijdou zákusky, nalévá se portské, sklenice je naplněna. Sir Bartholomew se napije – a zemře.

Dnes jsme sehráli třetí tragédii – předstíranou tragédii – požádal jsem sira Charlese, aby zahrál roli oběti. Zahrál ji skvěle. Teď na okamžik předpokládejme, že to nebyla fraška, ale pravda. *Sir Charles je mrtev*. Co udělá policie?“

Slečna Sutcliffová zvolala:

„No samozřejmě by šli po sklenici.“ Pokývla hlavou k místu, kde na zemi ležela sklenice, tak jak vypadla siru Charlesovi z ruky. „Nalil jste do ní jen vodu, ale kdyby to byl nikotin –“

„Dejme tomu, že to byl nikotin.“ Poirot se palcem nohy lehce dotkl sklenice. „Jste toho názoru, že policie provede analýzu sklenice a že se najdou stopy po nikotinu?“

„Jistě.“

Poirot slabě zavrtěl hlavou.

„Mýlíte se. Nenašel by se žádný nikotin.“

Zůstali na něj koukat.

„To není sklenice, z které sir Charles pil, rozumíte,“ usmál se. S omluvným úšklebkem vytáhl jinou ze šosu žaketu. „Bylo použito téhle.“

Pokračoval:

„Je to, jak vidíte, prostá teorie kouzelnického triku. Pozornost nemůže být na dvou místech najednou. K provedení svého kouzelnického triku potřebuji, aby pozornost byla soustředěna jinam. Je tu moment, psychologický moment. Když sir Charles padá – mrtev – všechny oči v místnosti jsou upřeny na jeho mrtvé tělo. Všichni se hrnou dopředu, aby byli blízko, a nikdo, vůbec nikdo se nedívá na Hercula Poirota, a v ten okamžik vyměním sklenice a nikdo nepozoruje...“

Takže vidíte, jak jsem dokázal své tvrzení... Takový okamžik nastal ve Vraním hnízdě, takový nastal v Melfortském opatství – a tak se v koktajlové sklenici nenašlo nic a v sklenici od sherry také ne...“

Egg zvolala:

„Kdo je vyměnil?“

Poirot se na ni podíval a odpověděl:

„To musíme ještě zjistit...“

„Vy to nevíte?“

Poirot pokrčil rameny.

Hosté se poněkud nerozhodně chystali k odchodu. Jejich chování bylo trochu chladné. Měli pocit, že se dali hloupě napálit.

Poirot je pohybem ruky zastavil.

„Okamžik prosím. Je tu ještě jedna věc, kterou musím říct. Dnes večer, jak jsme doznali, jsme sehráli komedii. Ale ta komedie může být sehraána vážně – a může se stát tragédií. Za určitých podmínek může vrah udeřit potřetí... Mluvím teď ke všem, kdo jsou zde přítomni. *Jestliže někdo z vás něco ví – něco, co se jakýmkoli způsobem může vztahovat k tomuto zločinu, pak snažně prosím, ať ten někdo teď promluví.* Ponechávat si v této chvíli vědomosti pro sebe, je tak nebezpečné, že důsledkem mlčení může být smrt. Proto vás znovu žádám – *jestli někdo něco ví, ať to řekne teď...*“

Siru Charlesovi se zdálo, že se Poirot se svou naléhavou žádostí obrací především k slečně Willsové. Bylo-li tomu tak, pak bezvýsledně. Nikdo nepromluvil, nikdo neodpověděl.

Poirot vzdychl a ruka mu klesla.

„Budiž tedy. Varoval jsem vás. Víc dělat nemohu. Pamatujte si, že mlčet je nebezpečné...“

Ale stále ještě nikdo nepromluvil.

Hosté rozpačitě odešli.

Zůstali Egg, sir Charles a pan Satterthwaite.

Egg Poirotovi ještě neodpustila. Seděla velmi tiše, tváře zardělé a v očích hněv. Na siru Charlese se nechtěla podívat.

„To byl od vás zatraceně chytrý kousek, Poirote,“ uznale řekl sir Charles.

„Úžasný,“ chichotal se pan Satterthwaite. „Nebyl bych uvěřil, že vás neuvidím sklenice proměnit.“

„Proto jsem se taky nemohl nikomu svěřit,“ řekl Poirot. „Pokus mohl být správný jen takto.“

„Byl to jediný důvod, proč jste tohle nachystal – abyste viděl, jestli se to dá udělat nepozorovaně?“

„Ne tak zcela, sledoval jsem ještě jiný cíl.“

„A to?“

„Chtěl jsem vidět výraz ve tváři jedné osoby, když sir Charles padl mrtvý k zemi.“

„Která osoba to byla?“ zeptala se ostře Egg.

„Ach, to je mé tajemství.“

„A vy jste pozoroval tvář té osoby?“ zeptal se pan Satterthwaite.

„Ano.“

„No a?“

Poirot neodpověděl. Jen potřásl hlavou.

„Nepovíte nám, co jste na ní viděl?“

Poirot pomalu řekl:

„Viděl jsem výraz nejvyššího překvapení...“

Egg se prudce nadechla.

„Chcete říct, že víte, kdo je vrah?“

„Takhle se prosím ptát nemůžete, mademoiselle.“

„Ale pak – ale pak – všechno víte?“

Poirot zavrtěl hlavou.

„Ne, naopak nevím vůbec nic. Protože, rozumějte, nevím, proč byl zabit Stephen Babbington. Dokud to nevím, nemůžu nic dokázat... Všechno závisí na tom – na motivu smrti Stephena Babbingtona...“

Ozvalo se zaklepání na dveře a vešel sluha s telegramem v ruce.

Poirot jej otevřel. Tvář se mu změnila. Podal telegram siru Charlesovi. Egg se naklonila siru Charlesovi přes rameno a četla nahlas:

„Prosím okamžitě přijďte a navštivte mě mohu vám dát cennou informaci o smrti Bartholomewa Strange – Margaret de Rushbridgerová.“

„Paní de Rushbridgerová!“ zvolal sir Charles. „Nakonec jsme měli pravdu. Má s případem něco společného.“

12. KAPITOLA

Den v Gillingu

Okamžitě se dostali do vzrušené debaty. Byl přinesen jízdní řád. Rozhodli se, že by bylo lépe jet brzy ráno vlakem než autobusem.

„Konečně budeme mít tuhle část záhady vyjasněnou,“ řekl sir Charles.

„Co myslíte, že to je?“ zeptala se Egg.

„Nedovedu si představit. Ale nějaké světlo to na Babbingtonův případ vrhnout musí. Jestli Tollie ty lidi sezval úmyslně, o čemž jsem dost přesvědčen, pak překvapení, které říkal, že jim uchystal, má co dělat s tou Rushbridgerovou. To, z toho, myslím, můžeme vyvodit, že, monsieur Poirote?“

Poirot rozpačitě potřásl hlavou.

„Ten telegram celou věc komplikuje,“ zašeptal. „Ale musíme být rychlí – nesmírně rychlí.“

Pan Satterthwaite nenahlížel, proč by měli tak moc spěchat, ale zdvořile přikývl.

„Zajisté, pojedeme prvním vlakem. Ehm – to jest, je nutné, abychom jeli všichni?“

„Sir Charles a já jsme se už dohodli, že pojedeme do Gillingu,“ řekla Egg.

„Můžeme to odložit,“ podotkl sir Charles.

„Nemyslím, že bychom něco měli odkládat,“ namítla Egg. „Není třeba, abychom do Yorkshire jeli všichni čtyři. To je nesmysl. To je hromadné tažení. Monsieur Poirot a pan Satterthwaite pojedou do Yorkshire a sir Charles a já do Gillingu.“

„Radši bych se podíval na tu věc s Rushbridgerovou,“ řekl sir Charles trochu toužebně. „Víte – ehm – mluvil jsem s vrchní sestrou předtím – už jsem se tam, aby se tak řeklo, zachytil drápkem.“

„Právě proto byste tam neměl chodit,“ odporovala Egg. „Zapletl jste se do spousty lží, a teď když Rushbridgerová přišla k sobě, budete vypadat jako naprostý lhář. Je daleko, daleko důležitější, abyste jel do Gillingu. Jestliže navštívíme maminku slečny Milrayové, poví vám toho víc než komukoli jinému. Vy jste zaměstnavatel její dcery, bude k vám mít důvěru.“

Sir Charles pohlédl do Egginy zružovělé velmi vážné tváře.

„Pojeďu do Gillingu,“ řekl. „Myslím, že máte pravdu.“

„Vím, že mám pravdu,“ pravila Egg.

„Podle mého názoru je to výtečný plán,“ řekl čile Poirot. „Jak mademoiselle říká, je sir Charles nejvhodnější osoba k vyslechnutí paní Milrayové. Kdo ví, možná se od ní dovíte mnohem důležitější věci, než jaké my se dovíme v Yorkshire.“

Na tom se tedy dohodli a druhý den ráno ve čtvrt na deset nasedla Egg k siru Charlesovi do jeho auta. Poirot a pan Satterthwaite už odjeli vlakem z Londýna.

Bylo líbezná svěží ráno a jen velmi mírný mráz. Jakmile odbočili a proplétali se různými zkratkami na jihu od Temže, které sir Charles měl už vyzkoušené, Eggina nálada stoupla.

Pak konečně volně ujížděli po folkesterské silnici. Když projeli Maidstonem, sir Charles se podíval do mapy a odbočili z hlavní silnice. Brzy se proplétali venkovskými cestami. Bylo asi čtvrt na dvanáct, když dojeli k cíli.

Gilling je světem zapomenutá vesnice. Má starý kostel, faru, dva tři krámy, řadu domků, tři čtyři nové obecní domy a velmi hezké sady.

Matka slečny Milrayové bydlila v malinkém domečku vedle sadů, za nimiž stál kostel.

Když auto zastavilo, Egg se zeptala:

„Ví slečna Milrayová, že jedete navštívit její matku?“

„Ano. Napsala staré paní, aby ji připravila.“

„Myslíte, že to bylo dobře?“

„Proč ne, drahé dítě?“

„Ach, nevím... Ačkoliv, nevzal jste ji s sebou.“

„Vlastně jsem si myslel, že by mě mohla omezovat v mém jednání. Je o tolik výkonnější než já – pravděpodobně by se snažila mi napovídat.“

Egg se zasmála.

Ukázalo se, že paní Milrayová je téměř směšně nepodobná své dceři. Kde byla slečna Milrayová tvrdá, tam byla měkká, kde byla slečna Milrayová hranatá, tam byla kulatá. Paní Milrayová vypadala jako ohromný ženský knedlík, nehybně usazený v lenošce vhodně umístěné u okna, takže mohla pozorovat, co se dělo venku ve světě.

Zdálo se, že je příjezdem návštěvníků radostně vzrušená.

„To je od vás opravdu moc hezké, sire Charlesi. Slyšela jsem toho o vás tolik od své Violet. (Violet! Mimořádně nepřiměřené jméno pro slečnu Milrayovou.) Ani nevíte, jak vás obdivuje. Pracovat u vás po všechna ta léta bylo pro ni hrozně zajímavé. Posad'te se, prosím, slečno Lytton Goreová. Promiňte, že nevstanu. Už mnoho let nevládnou nohama. Děj se vůle boží, nestěžuju si, říkám, že člověk zvykne všemu. Snad by vám po cestě přišlo vhod nějaké občerstvení?“

Oba, sir Charles a Egg, odpověděli, že občerství není třeba, ale paní Milrayová na to nedbala. Zatleskala orientálním způsobem a objevil se čaj a sušenky. Když ukusovali zákusky a zapíjeli čajem, přešel sir Charles k předmětu návštěvy.

„Asi jste, paní Milrayová, slyšela o tragické smrti pana Babbingtona, který tady býval vikářem?“

Pokývnutím hlavy vyjádřil knedlík horlivý souhlas.

„Ano, ovšem. Četla jsem v novinách všechno o té exhumaci. Nedovedu si představit, kdo ho mohl otrávit. Moc příjemný člověk to byl, každý ho tu měl rád – a ji taky. A jejich děti a vůbec.“

„Je to opravdu velká záhada,“ řekl sir Charles. „Všichni jsme z toho zoufalí. Vlastně bychom rádi věděli, jestli celou tu věc nemůžete nějak objasnit.“

„Já? Ale já Babbingtonovy neviděla – počkejte – musí to být nejmíň patnáct let.“

„Já vím, ale napadlo nás, že v minulosti by se možná našlo něco, čím by se jeho smrt dala vysvětlit.“

„Opravdu nevím, co by to mohlo být. Vedli velmi klidný život – byli chudáci na tom hodně špatně se všemi těmi dětmi.“

Paní Milrayová byla dost ochotná vzpomínat, ale její vzpomínky, jak se zdálo, vrhaly málo světla na záhadu, kterou měli rozřešit.

Sir Charles jí ukázal zvětšenou skupinovou fotografii Dacresových, také starší podobenku Angely Sutcliffové a trochu rozmazaný obrázek slečny Willsové, vystřižený z novin. Paní Milrayová si je všechny prohlédla s velkým zájmem, ale neprojevila žádnou známku, že by je poznala.

„Na žádného z nich si nevzpomínám – samozřejmě je to dlouhá doba. Ale tohle je malá vesnice. Sem moc lidí nepříjde. Agnewova děvčata, doktorovy dcery, jsou všechny vdané a ve světě, a náš nynější doktor je svobodný – má nového mladého společníka. Pak tu byly staré slečny Cayleysovy – sedávaly v kostele v přední lavici – všechny jsou už mnoho let mrtvé. A Richardsonovi – on umřel a ona odjela do Walesu. A samosebou lidé ve vsi. Ale tam se toho také moc nezměnilo. Violet by vám toho asi mohla říct zrovna tolik co já. Byla tenkrát mladé děvče a často chodívala na faru.“

Sir Charles se snažil představit si slečnu Milrayovou jako mladé děvče, a nepodařilo se mu to. Zeptal se paní Milrayové, jestli si pamatuje na nějakou Rushbridgerovou, ale jméno nevyvolalo žádnou odezvu.

Nakonec se poroučeli.

Dále zamířili do pekařského krámu, kde si chtěli koupit něco k obědu.“ Sir Charles měl chuť dát si někde jinde masité jídlo, ale Egg podotkla, že by se mohli dozvědět nějaké místní klepy. „A vajíčka a vdolečky vám pro jednou neublíží,“ dodala přísně. „Muži s tím jídlem nadělají.“ „Na mě vajíčka vždycky působí skličujícím dojmem,“ pokorně řekl sir Charles.

Žena, která je obsluhovala, byla dost hovorná. Taky četla v novinách o exhumaci a hodně ji to vzrušilo, protože šlo o jejich „starého faráře“. „Byla jsem tenkrát malá holka, ale pamatuju se na něj dobře,“ vysvětlovala.

Nemohla jim však o něm toho moc říct.

Po obědě zašli do kostela a prohlédli si matriku se záznamy o narození, sňatku a úmrtí. Zase se zdálo, že tu není nic nadějného nebo podnětného.

Vyšli na hřbitov a chvíli tam zůstali. Egg četla jména na náhrobcích.

„To jsou ale legrační jména,“ řekla. „Podívejte, tady je celá rodina Stavepennyových a tady Mary Ann Sticklepathová.“

„Žádné není tak legrační jako moje,“ zašeptal sir Charles.

„Cartwright? To přece není žádné legrační jméno.“

„Nemyslel jsem Cartwright. Cartwright je moje herecké jméno a je moje i podle zákona, protože jsem nakonec požádal o změnu příjmení.“

„Jaké je vaše pravé jméno?“

„To vám rozhodně nemůžu říct. To je moje nehodné tajemství.“

„Je tak strašné?“

„Není tak strašné jako spíš komické.“

„Ach, povězte mi ho.“

„To rozhodně neudělám,“ prohlásil pevně sir Charles.

„Prosím.“

„Ne „

„Proč ne?“

„Smála byste se.“

„Nesmála.“

„Neubránila byste se smíchu.“

„Ach, prosím, povězte mi to. Prosím, prosím, prosím.“

„Vy jste ale vytrvalé stvoření, Egg. Proč to chcete vědět?“

„Protože mi to nechcete říct.“

„Vy rozkošné dítě,“ řekl trochu zviklán sir Charles.

„Nejsem dítě.“

„Že ne? To bych se divil.“

„Povězte mi to,“ zašeptala měkce Egg.

Žertovný a zároveň žalostný úsměv zvlínil ústa sira Charlese.

„Tak dobrá, do toho. Jméno mého otce bylo Mugg.“

„Vážně?“

„Vážně a opravdu.“

„Hm,“ řekla Egg. „To je dost katastrofální. Jít životem jako Cvok –“

„S tím bych se daleko ve své herecké kariéře nedostal, to přiznávám. Pamatuji se,“ zasněně pokračoval sir Charles, „že jsem si pohrával s nápadem, byl jsem tenkrát mladý, dát si jméno Lodovico Castiglione – ale nakonec jsem udělal kompromis a našel si britskou aliteraci Charles Cartwright.“

„Charles jste opravdu?“

„Ano, o to se postarali moji kmotři a kmotry.“ Chvilí váhal, pak řekl: „Proč neříkáte jen Charles – bez toho sira?“

„To bych mohla.“

„Včera jste to udělala. Když – když – jste si myslela, že jsem mrtvý.“

„Ach, včera.“ Egg se snažila, aby její hlas zněl lhostejně.

Sir Charles náhle řekl: „Egg, tak nějak se ta věc s vraždami nezdá skutečná. Obzvlášť dnes se mi zdá fantastická. Měl jsem v úmyslu objasnit tu záležitost – před vším ostatním. Byl jsem v tom pověřivý. Spjoval jsem úspěch v rozřešení případu s – s jiným druhem úspěchu. Ale zatraceně, proč okolo toho chodím jako kočka kolem horké kaše? Vyznával jsem lásku na jevišti tak často, že v opravdovém životě jsem ostýchavý... Jsem to já, nebo mladý Manders, Egg? Musím to vědět. Včera jsem si myslel, že jsem to já...“

„Myslel jste správně...“

„Vy neuvěřitelný anděli,“ zvolal sir Charles.

„Charlesi, Charlesi, nemůžete mě líbat na hřbitově...“

„Budu tě líbat, kde budu chtít...“

„Nezjistili jsme nic,“ řekla o něco později Egg, když ujížděli zpátky do Londýna.

„Nesmysl, zjistili jsme jedinou věc, která stojí za zjištění... Co je mi po mrtvých farářích nebo mrtvých doktorech? Ty jsi ta jediná, na které záleží... Víš, má drahá, jsem o třicet let starší než ty – jsi si jistá, že to nevádí?“

Egg mu jemně stiskla paži.

„Nebud' hlupáček... Jsem zvědavá, jestli ti druzí něco zjistili?“

„Je jim přáno,“ šlechetně řekl sir Charles.

„Charlesi – býval jsi tak horlivý.“

Ale sir Charles už nehrál úlohu velkého detektiva.

„Nu, byla to má vlastní hra. Teď jsem ji předal Kníráčovi. Je to jeho věc.“

„Myslíš, že opravdu ví, kdo ty vraždy spáchal? Řekl, že ví.“

„Pravděpodobně nemá nejmenší tušení, ale musí si zachovat svou detektivní pověst.“

Egg mlčela. Sir Charles se zeptal:

„Nač myslíš, drahoušku?“

„Myslela jsem na slečnu Milrayovou. Chovala se tak divně ten večer, o kterém jsem ti vyprávěla. Koupila si právě noviny o exhumaci, a řekla, že neví, co má dělat.“

„Nesmysl,“ bodře řekl sir Charles. „Ta ženská vždycky ví, co dělat.“

„Bud' vážný, Charlesi. Znělo to – jako by ji něco trápilo.“

„Egg, miláčku, co je mi po trápení slečny Milrayové? Co je mi po všem ostatním, když mám tebe?“

„Měl bys radši dávat pozor na tramvaje!“ napomenula ho Egg. „Nechci ovdovět dřív, než se vdám.“

Šli do bytu sira Charlese na čaj. Slečna Milrayová je přišla přivítat.

„Máte tu telegram, sire Charlesi.“

„Děkuji, slečno Milrayová.“ Zasmál se nervózním chlapeckým smíchem. „Poslyšte, musím vám povědět novinu. Slečna Lytton Goreová a já se budeme brát.“

Chvilku bylo ticho, a pak slečna Milrayová řekla:

„Ach! Budete jistě – jistě velmi šťastni.“

Její hlas měl zvláštní tón. Egg si toho povšimla, ale dřív než si mohla svůj dojem ujasnit, Charles Cartwright se k ní s rychlým výkřikem obrátil.

„Panebože, Egg, podívej se na to. Od Satterthwaita.“

Vstrčil jí do ruky telegram. Egg jej přečetla, a vykulila oči.

13. KAPITOLA

Paní de Rushbridgerová

Než Hercule Poirot a pan Satterthwaite nasedli do vlaku, měli krátký rozhovor se slečnou Lyndonovou, sekretářkou zesnulého sira Bartholomewa Strange. Slečna Lyndonová by byla velmi ráda pomohla, ale nic důležitého, co by jim řekla, nevěděla. V knize pacientů sira Bartholomewa byla o paní Rushbridgerové zmínka jen po stránce čistě lékařské. Sir Bartholomew o ní nikdy nemluvil jinak než z odborného hlediska.

Oba muži přijeli do sanatoria kolem poledne. Služebná, která jim otevřela, měla zardělé tváře a vypadala rozrušeně. Pan Satterthwaite se nejprve zeptal po vrchní sestře.

„Nevím, jestli vás dnes dopoledne bude moct přijmout,“ řekla pochybovačně dívka.

Pan Satterthwaite vytáhl navštívenku a napsal na ni pár slov.

„Prosím, dejte jí tohle.“

Dívka je zavedla do malé čekárny. Asi za pět minut se dveře otevřely a vešla vrchní sestra. Dnes vypadala jinak, tatam byla čilá a zdatná žena.

Pan Satterthwaite povstal.

„Doufám, že se na mě pamatujete,“ řekl. „Navštívil jsem vás se sirem Charlesem Cartwrightem hned po smrti sira Bartholomewa Strange.“

„Ano, ovšem, pane Satterthwaite, samozřejmě že se pamatuji, a sir Charles se tenkrát ptal po chudáčkovi paní de Rushbridgerové, je to, jak se zdá, zvláštní náhoda.“

„Dovolte, abych vám představil monsieur Hercula Poirota.“

Poirot se uklonil a vrchní sestra roztržitě pokývla hlavou. Pak pokračovala:

„Nechápu, že jste mohl dostat telegram, jak říkáte. Celá věc se zdá velmi záhadná. Nemůže přece mít nějaké spojení se smrtí chudáka pana

doktora? Musí tu být někde nějaký šílenec – jinak si to nedovedu vysvětlit. Máme tu policii. Bylo to opravdu strašné.“

„Policii?“ překvapeně řekl pan Satterthwaite.

„Ano, jsou tu od desíti hodin.“

„Je tu policie?“ podivil se Hercule Poirot.

„Snad bychom teď mohli navštívit paní de Rushbridgerovou,“ navrhl pan Satterthwaite.

„Žádala nás, abychom za ní zašli.“

Vrchní sestra mu skočila do řeči:

„Ach, pane Satterthwaite, vy to tedy nevíte!“

„Co nevíme?“ zeptal se ostře Poirot.

„Chudák paní de Rushbridgerová. Je mrtvá.“

„Mrtvá?“ zvolal Poirot. „*Mille tonnerres!* Tím se to vysvětluje. Ano, tím se to vysvětluje. Měl jsem se postarat –“ Zarazil se. „Jak zemřela?“

„Je to hrozně záhadné. Poštou jí přišla bonboniéra – likérové bonbóny. Snědla jeden – musel mít příšernou chuť, ale zřejmě v tom překvapení ho polkla. Člověk nerad něco vyplivne.“

„*Oui, oui*, a jestliže tekutina vám náhle stéká do krku, je nesnadné nepolknout.“

„Tak to polkla a vykřikla, sestra příběhla, ale nemohli jsme nic dělat. Zemřela ve dvou minutách. Pak lékař poslal pro policii, ti přišli a prozkoumali bonbóny. Celá vrchní vrstva byla otrávená, bonbóny vespod byly v pořádku.“

„Jakého jedu bylo použito?“

„Myslí, že to byl nikotin.“

„Ano,“ řekl Poirot. „Zase nikotin. To je tedy úder! Jak odvážný úder!“

„Přišli jsme pozdě,“ vzdychl pan Satterthwaite. „Nikdy se nedozvíme, co nám chtěla říct. Ledaže – ledaže – by se někomu svěřila?“ Pohlédl tázavě na vrchní sestru.

Poirot zavrtěl hlavou.

„Uvidíte, že k žádnému svěřování nedošlo.“

„Můžeme se zeptat,“ pravil pan Satterthwaite. „Třeba některé ošetřovatelky.“

„Jen se zeptejte,“ řekl Poirot, ale neznělo to nadějně.

Pan Satterthwaite se obrátil na vrchní sestru, a ta okamžitě poslala pro dvě ošetřovatelky, které měly na starosti paní de Rushbridgerovou a z nichž jedna měla denní a druhá noční službu, ale žádná nemohla poskytnout jinou informaci, než jakou už dostali. Paní de Rushbridgerová se nikdy nezmínila o smrti sira Bartholomewa, a sestry ani nevěděly o odeslaném telegramu.

Na Poirotovu žádost byli oba zavedeni do pokoje mrtvé. Našli tam superintendenta Crossfielda pověřeného vyšetřováním, a pan Satterthwaite ho představil Poirotovi.

Pak oba muži přikročili k posteli a hleděli na mrtvou, asi čtyřicetiletou tmavovlasou ženu. Její bledá tvář nebyla pokojná – prozrazovala dosud smrtelný zápas.

Pan Satterthwaite pomalu řekl:

„Ubohá duše...“

Pohlédl na Hercula Poirota. Na tváři malého Belgičana tkvěl podivný výraz. Bylo v něm něco, co přimělo pana Satterthwaita, aby se zachvěl...

Pan Satterthwaite řekl:

„Někdo věděl, že bude mluvit, a zabil ji... Byla zabita, aby jí bylo zabráněno promluvit...“

Poirot přikývl:

„Ano, tak je to.“

„Byla zavražděna, aby jí bylo zabráněno povědět nám, co věděla.“

„Nebo co nevěděla... Ale neztrácejme čas... Musíme toho mnoho udělat. *Nesmí už dojít k další smrti.* O to se musíme postarat.“

Pan Satterthwaite se zvědavě zeptal:

„Souhlasí to s vaší představou o tom, kdo je vrah?“

„Ano, souhlasí... Ale uvědomuji si jednu věc: Vrah je nebezpečnější, než jsem si myslel... Musíme být opatrní.“

Superintendent vyšel za nimi z pokoje a dozvěděl se od nich o telegramu, který dostali. Telegram byl podán na melfortské poště, a když se tam dotázali, zjistili, že s ním přišel malý chlapec. Mladá žena, která měla zrovna službu, se na to pamatovala, protože obsah telegramu ji velmi vzrušil, neboť se zmiňoval o smrti sira Bartholomewa Strange.

Poobědvali se superintendentem, odeslali telegram siru Charlesovi a pustili se do dalšího pátrání.

V šest hodin večer našli chlapce, který telegram podal. Ochotně pověděl, jak to bylo. Telegram mu dal muž v ošumělých šatech. Muž řekl, že mu jej dala jedna „bláznivá dáma“ z domu v parku. Hodila jej z okna a přibalila do něj dvě půlkoruny. Muž se bál, aby se nezapletl do něčeho podezřelého, a taky měl namířeno jiným směrem, takže chlapci dal půlkorunu a řekl mu, aby si drobné nechal.

Po muži bylo zahájeno pátrání. Zatím to vypadalo, že víc se nedá dělat, a Poirot s panem Satterthwaitem se vrátili do Londýna.

Byla skoro půlnoc, když se oba muži dostali zpátky do města. Egg se vrátila k matce, ale sir Charles se s nimi sešel a všichni tři probrali situaci.

„*Mon ami*,“ řekl Poirot, „dejte si ode mne poradit. Jen jedna věc tenhle případ rozřeší – malé šedé mozkové buňky. Honit se po Anglii z jednoho místa na druhé, doufat, že ta a ta osoba nám poví, co chceme vědět – všechny tyhle metody jsou amatérské a nesmyslné. Pravdu lze vidět jen zevnitř.“

Sir Charles se tvářil trochu skepticky.

„Co tedy chcete dělat?“

„Chci přemýšlet. Žádám čtyřadvacet hodin – abych mohl přemýšlet.“

Sir Charles potřásl s lehkým úsměvem hlavou.

„Poví vám přemýšlení, co by ta žena mohla říct, kdyby byla živá?“

„Domnívám se, že ano.“

„To se mi zdá sotva možné. Ale ať je po vašem, monsieur Poirote. Jestli dovedete prohlédnout tu záhadu, je to víc, než dovedu já. Jsem poražen, a doznávám to. Rozhodně mám teď jiné starosti.“

Snad doufal, že se zeptají jaké, ale očekával-li to, zklamal se.

Pan Satterthwaite skutečně živě vzhlédl, ale Poirot zůstal ponořen v myšlenkách.

„No, budu už muset jít,“ řekl herec. „Ale ještě něco. Mám dost starost o – slečnu Willsovou.“

„Co je s ní?“

„Odešla.“

Poirot na něj zůstal koukat.

„Odešla? Kam odešla?“

„Nikdo neví... Přemýšlel jsem o všech těch věcech, když jsem dostal váš telegram. Jak jsem vám tenkrát řekl, byl jsem přesvědčen, že ta žena ví něco, co nám neřekla. Myslел jsem, že se naposled pokusím to z ní dostat. Zajel jsem k ní domů – bylo kolem půl desáté, když jsem se tam dostal – a chtěl s ní mluvit. Zdá se, že ráno odešla z domova – vyjela si na celý den do Londýna – jak prý řekla. Její rodina dostala večer telegram, v němž stálo, že se vrátí za den nebo později, aby si nedělali starosti.“

„A dělali si je?“

„Mám dojem, že si dost dělali starosti. Víte, nevzala si s sebou žádné zavazadlo.“

„To je divné,“ řekl Poirot.

„Já vím. Vypadá to jako – no nevím. Znepokojuje mě to.“

„Já ji varoval,“ řekl Poirot. „Všecky jsem je varoval. Pamatujete, jak jsem jim řekl ‚Ať teď promluví‘.“

„Ano, ano. Myslíte, že ona, také – ?“

„Mám svůj názor,“ řekl Poirot. „Ale zatím o něm nechci mluvit.“

„Nejdřív sluha – Ellis – pak slečna Willsová. Kde je Ellis? Je neuvěřitelné, že policie nebyla schopna ho dopadnout.“

„Nehledali jeho tělo na správném místě,“ řekl Poirot.

„Tak souhlasíte s Egg. Myslíte, že je mrtvý?“

„Ellise už nikdo neuvidí živého.“

„Bože,“ vybuchl sir Charles. „Je to děsivé – celá ta věc je naprosto nesrozumitelná.“

„Ne, ne. Naopak je rozumná a logická.“

Sir Charles na něj zůstal koukat.

„Říkáte, že je rozumná a logická?“

„Jistě. Víte, mám mysl, která dovede věci srovnat a dát do pořádku.“

„Nerozumím vám.“

Pan Satterthwaite se rovněž zvědavě podíval na malého detektiva.

„Jakou mysl mám já?“ zeptal se sir Charles trochu dotčeně.

„Vy máte mysl herce, sire Charlesi, tvůrčí, originální, vždycky vidíte dramatický význam. Tady pan Satterthwaite má mysl divadelního diváka, který pozoruje charaktery a má smysl pro atmosféru. Ale já mám mysl prozaickou. Já vidím jen fakta bez divadelních příkras a jevištních světél.“

„Takže to máme přenechat vám?“

„To je můj názor. Na čtyřadvacet hodin.“

„Tak tedy hodně štěstí. Dobrou noc.“

Když společně odešli, řekl sir Charles panu Satterthwaitovi:

„Ten chlápek si o sobě moc myslí.“

Znělo to dost studeně.

Pan Satterthwaite se usmál. Hlavní role! To je ono. Pravil:

„Co jste myslel tím, že máte jiné starosti, sire Charlesi?“

Na tváři sira Charlese se objevil přihloupý úsměv, který pan Satterthwaite tak dobře znal ze svateb na Hannover Square.

„No – vlastně – tedy – ehm – já, Egg a já –“

„To rád slyším,“ řekl pan Satterthwaite. „Upřímně gratuluji.“

„Samozřejmě jsem pro ni příliš starý.“

„Ona si to nemyslí – a ona tomu rozumí nejlíp.“

„To je od vás hezké, Satterthwaite. Víte, já si vzal do hlavy, že má ráda mladého Manderse.“

„To bych rád věděl, co vás k tomu vedlo,“ nevinně podotkl pan Satterthwaite.

Sir Charles rozhodně spustil: „V každém případě Egg není...“

14. KAPITOLA

Slečna Milrayová

Celých čtyřiaadvacet hodin, které si vymínil, Poirot neměl.

Druhý den za deset minut půl dvanácté vešla k němu Egg. K svému úžasu zastihla velkého detektiva zabraného do stavění domečků z karet. Na její tváři se ukázal tak jasný výraz pohrdání, že Poirot pocítil nutnost se obhájit.

„To, mademoiselle, neznamená, že já na stará kolena zdětinštěl. Ne. Ale já vždycky shledával, že stavění domečků z karet, ono povzbuzuje co nejvíc mysl k činnosti. Je to můj starý zvyk. První věc, kterou já dnes ráno udělal, bylo, že jsem šel ven koupit si balíček karet. Bohužel jsem se spletl, nejsou to opravdové karty. Ale jde to s nimi stejně dobře.“

Egg se zblízka podívala na domeček na stole.

Zasmála se.

„Panebože, prodali vám Šťastnou rodinu.“

„Co je to Šťastná rodina?“

„No je to hra. Hrajou ji malé děti.“

„A co, domečky z toho jdou dělat stejně.“

Egg vzala ze stolu několik karet a láskyplně se na ně podívala.

„Mladý pan Žemlička, pekařův syn – toho jsem měla vždycky ráda. A tady je paní Cvoková, ševcova žena. Ach jemináčku, to jsem asi já.“

„Proč byste na tom legračním obrázku měla být vy, mademoiselle?“

„Kvůli tomu jménu.“

Egg se zasmála jeho udivené tváři a pak začala vysvětlovat. Když skončila, řekl:

„Ach to tedy měl sir Charles včera na mysli. Byl bych rád věděl... Cvok – no ano, v slangu se přece říká ty jsi cvok – blázen. Samozřejmě byste si změnila jméno. Asi by se vám nelíbilo být lady Cvoková, že?“

Egg se zasmála a řekla:

„No, popřejte mi štěstí.“

„Přeji vám hodně štěstí, mademoiselle. Ne krátké štěstí, které dává mládí, ale štěstí, které stojí na skále.“

„Povím Charlesovi, že jste ho nazval skálou,“ řekla Egg. „Ale teď, proč jsem za vámi přišla. Pořád si dělám starosti kvůli tomu novinovému výstřižku, co Oliverovi vypadl z peněženky. Víte, kvůli tomu, co slečna Willsová zvedla a podala mu ho. Zdá se mi, že buď Oliver lže, když říká, že se nepamatuje, že by ho v peněžence měl, *nebo tam ten výstřižek nikdy nebyl*. Upustil nějaký kousek papíru, a ta žena předstírala, že je o nikotinu.“

„Proč by to dělala, mademoiselle?“

„Protože se ho chtěla zbavit. Tak ho Oliverovi podvrhla.“

„Myslíte, že zločiny spáchala ona?“

„Ano.“

„Jaký měla motiv?“

„Nemá smysl se mě ptát. Napadá mě jen, že je šílená. Chytří lidé jsou často dost blázniví. Nevidím žádný jiný důvod – vlastně nevidím nikde žádný motiv.“

„To je rozhodně *impasse*. Neměl bych po vás chtít, abyste hádala nějaký motiv. Sám si tuto otázku bez ustání kladu. *Jaký byl motiv pro smrt pana Babbingtona* ? Až jej budu moci zodpovědět, bude případ vyřešen.“

„Nemyslíte, že je to jen šílenství – ?“ zeptala se Egg.

„Ne, mademoiselle – není to šílenství v tom smyslu, jak myslíte. Je tu nějaký důvod. Musím ten důvod najít.“

„Tak sbohem,“ řekla Egg. „Je mi líto, že jsem vás vyrušila, ale jen mě to tak napadlo. Musím si pospíšet. Jdu s Charlesem na generálku té hry *To se pejsek nasmál* – víte té, co slečna Willsová napsala pro Angelu Sutcliffovou. Zítra je premiéra.“

„*Mon dieu!*“ zvolal Poirot.

„Copak je? Něco se stalo?“

„Ano, opravdu se něco stalo. Dostal jsem nápad. Skvělý nápad. Ach, že já byl tak slepý – slepý –“

Egg na něj zůstala koukat. Jako by si uvědomil své výstřední chování, Poirot se ovládl. Poklepal Egg na rameno.

„Myslíte si, že jsem se zbláznil. Vůbec ne. Slyšel jsem, co jste říkala. Jdete se podívat na hru *To se pejsek nasmál* a hraje v ní slečna Sutcliffová. Jděte tedy a nedbejte na to, co jsem řekl.“

Egg odešla se značnými pochybnostmi. Když Poirot zůstal sám, začal přecházet po pokoji sem a tam a šeptem si něco mumlal. Oči mu zeleně svítily jako kocourovi.

„Ale ano – to vše vysvětluje. Podivný motiv – velmi podivný motiv – s takovým motivem jsem se nikdy předtím nesetkal, a přece je rozumný a za daných okolností přirozený. Celkem vzato velmi zvláštní případ.“

Šel kolem stolu, kde dosud stál jeho domeček z karet. Máchnutím ruky smetl karty ze stolu.

„Šťastnou rodinu už nepotřebuji,“ řekl. „Problém je vyřešen. Zbývá než jednat.“

Popadl klobouk a oblékl svrchník. Pak sešel dolů a vrátný mu zavolal taxíka. Poirot udal adresu bytu sira Charlese.

Když tam přijeli, zaplatil taxikáři a vešel do haly. Vrátný nebyl přítomen, jel výtahem nahoru. Poirot šel po schodech. Právě když došel do druhého patra, dveře bytu sira Charlese se otevřely a vyšla slečna Milrayová.

Zarazila se, když uviděla Poirota.

„Vy!“

Poirot se usmál.

„Já! Sám já! *Enfin, moi?*“

Slečna Milrayová řekla:

„Sira Charlese bohužel nezastihnete. Šel se slečnou Lytton Goreovou do divadla Babylon.“

„Já nehledám sira Charlese. Hledám hůl, kterou já tu, myslím, jednou nechal.“

„Ach tak, když zazvoníte, Templová vám ji najde. Je mi líto, nemůžu se s vámi vrátit. Jdu na vlak. Jedu do Kentu – za maminkou.“

„Já rozumím. Kvůli mně se nezdržujte, mademoiselle.“

Ustoupil na stranu a slečna Milrayová rychle běžela po schodech dolů. Nesla malý příruční kufřík.

Ale když odešla, Poirot jako by zapomněl, proč přišel. Místo aby šel dál nahoru, obrátil se a scházel dolů. Došel k domovním dveřím právě včas, aby viděl, jak slečna Milrayová nasedá do taxíku. Kolem chodníku projížděl další taxík, Poirot zvedl ruku a vůz zastavil. Poirot nastoupil a přikázal řidiči, aby sledoval taxík před sebou.

Na jeho tváři se neukázalo žádné překvapení, když první taxík zamířil

k severu a nakonec zastavil před Paddingtonským nádražím, ačkoliv Paddington není nádraží, ze kterého by se dalo jet do Kentu. Poirot šel k pokladně první třídy a požádal o zpáteční jízdenku do Loomouthu. Vlak měl odjet za pět minut. Poirot si přitáhl límec svrchníku pořádně kolem uší, poněvadž bylo zima a vtiskl se do koutku oddělení první třídy.

Přijeli do Loomouthu kolem páté hodiny. Už se šerilo. Poirot zůstal trochu pozadu a slyšel, jak slečnu Milrayovou přívětivě zdraví vrátný malého nádražíčka.

„Nečekali jsme vás, slečno. Přijede sir Charles?“

Slečna Milrayová odpověděla:

„Přijela jsem nepředvídaně. Vracím se zítra ráno zpátky. Přišla jsem jen pro nějaké věci. Ne, taxík nechci, děkuji vám. Půjdu nahoru po skalní pěšině.“

Šero zhoustlo. Slečna Milrayová křepče kráčela po příkré klikaté pěšině. Hodný kus za ní šel Hercule Poirot. Našlapoval měkce jako kočka. Když slečna Milrayová došla k Vranímu hnízdu, vytáhla z kabelky klíč, vsunula jej do postranních dveří a nechala je otevřené. Za minutu nebo dvě se znovu objevila. V ruce měla zrezivělý domovní klíč a elektrickou svítilnu. Poirot ustoupil trochu dozadu a skryl se za příhodný keř.

Slečna Milrayová prošla zezadu kolem domu a škrábala se nahoru zarostlou stezkou. Hercule Poirot za ní. Slečna Milrayová šla pořád nahoru, až se najednou octla před starou kamennou věží, jaké se často nacházejí na tomto pobřeží. Tahle vypadala dost uboze a rozpadle. Na špinavém okně však byla záclona a slečna Milrayová vsunula klíč do velkých dřevěných dveří.

Klíč se otočil s protestujícím zaskřípěním. Dveře se se zasténáním pohnuly v závěsu. Slečna Milrayová vešla se svítilnou dovnitř.

Poirot zrychlil krok a téměř ji dohonil. Prošel dveřmi neslyšně za ní. Světlo z baterky slečny Milrayové střídavě ozařovalo skleněné křivule, Bunsenův hořák – různé přístroje.

Slečna Milrayová popadla sochor. Pozvedla jej nad skleněný přístroj, když ji nějaká ruka chytila za paži.

Poirotovy zelené kočičí oči hleděly do jejích.

„To nemůžete udělat, mademoiselle,“ řekl. „To, co chcete zničit, je důkaz.“

15. KAPITOLA

Opona

Hercule Poirot seděl ve velké lenošce. Nástěnná světla nesvítila. Jen lampa s růžovým stínidlem vrhala zář na postavu v lenošce. Zdálo se, že je v tom něco symbolického – on sám byl ve světle – a ostatní tři, sir Charles, pan Satterthwaite a Egg Lytton Goreová – seděli v naprosté tmě.

Poirotův hlas byl zasněný. Zdálo se, že se obrací spíš k prostoru než ke svým posluchačům. „Rekonstruovat zločin – je cílem detektiva. Abyste rekonstruovali zločin, musíte klást jeden fakt na druhý, zrovna tak jako kladete jednu kartu na druhou, když stavíte domeček z karet. A když fakta nezapadají – když karta není vyvážená – tak – tak musíte začít stavět svůj domeček znovu, jinak by spadl...

Jak jsem onehdy řekl, jsou tři různé druhy mysli. Je dramatická mysl – která vidí účinek reality, jenž může být způsoben mechanickými prostředky – a je také mysl, která snadno reaguje na dramatické zdání – a je mladá romantická mysl – a konečně, přátelé, je mysl prozaická – mysl, která nevidí modré moře a mimózové stromy, vidí jen namalovanou zadní oponu jevištní výpravy.

Takže přicházím, *mes amis*, k vraždě Stephena Babbingtona v loňském srpnu. Ten večer sir Charles vyslovil názor, že Stephen Babbington byl zavražděn. Já s tímto názorem nesouhlasil. Nemohl jsem věřit, za a) že je pravděpodobné, aby takový muž jako Stephen Babbington byl zavražděn, a za b) že je možné podat jed určité osobě za podmínky, které tam byly.

Ted' tady doznávám, že sir Charles měl pravdu a já se mýlil. Mýlil jsem se, protože jsem se na zločin díval z naprosto nesprávného úhlu. Teprve před čtyřicetimi hodinami jsem náhle spatřil správný úhel, z jakého je třeba se dívat, a dovoluji mi říct, že z tohoto úhlu je smrt Stephena Babbingtona jak rozumově odůvodněná, tak možná.

Ale prozatím od této věci přejdu jinam a krok za krokem vás povedu cestou, jakou jsem sám šel. Smrt Stephena Babbingtona mohu nazvat prvním jednáním naší tragédie. Opona za tímto jednáním spadla, když jsme odjeli z Vraního hnízda.

To, co bych nazval druhým jednáním, začalo v Monte Carlu, když mi pan Satterthwaite ukázal v novinách zprávu o smrti sira Bartholomewa! Bylo okamžitě jasné, že jsem se mýlil a že sir Charles měl pravdu. Jak Stephen Babbington, tak sir Bartholomew Strange byli zavražděni a obě vraždy tvořily součást jednoho a téhož zločinu. Později doplnila řadu třetí vražda – vražda paní de Rushbridgerové. Co tedy potřebujeme, je rozumná teorie, která by všechny tři smrti spojila dohromady – jinými slovy ty zločiny byly spáchány jednou a touž osobou a byly k prospěchu jedné a téže osobě.

Můžu hned říct, že hlavní věc, která mě trápila, byl fakt, že vražda sira Bartholomewa byla spáchána po vraždě Stephena Babbingtona. Když se na ty tři vraždy díváme bez rozlišení času a místa, pak by podle pravděpodobnosti vražda sira Bartholomewa Strange měla být tím, co by se mohlo nazvat ústředním nebo hlavním zločinem, a druhé dvě vraždy by měly být svou povahou druhotné – to jest vzniklé ze spojení těch dvou lidí se sirem Bartholomewem Strangem. Ale jak jsem už předtím poznamenal – člověk nemůže mít zločin takový, jaký by si přál. Stephen Babbington byl zavražděn první a sir Bartholomew Strange o něco později. Proto se zdálo, jako by druhý zločin musil nutně vzniknout z prvního a tudíž že musíme v prvním zločinu hledat klíč ke všem.

Skutečně jsem se k teorii pravděpodobnosti klonil tak dalece, že jsem vážně uvažoval o tom, že došlo k omylu. Nebylo možné, že sir Bartholomew Strange měl být první obětí a pan

Babington byl otráven omylem? Byl jsem však nucen od tohoto názoru upustit. Každý, kdo znal sira Bartholomewa Strange trochu důvěrně, věděl, že nemá koktajly rád.

Další domněnka: Byl Stephen Babington otráven omylem místo některého jiného člena společnosti? Pro takovou věc jsem nenašel důkaz. Byl jsem proto nucen vrátit se k závěru, že vražda Stephena Babingtona byla určitě plánována – a ihned jsem narazil na kámen úrazu – zřejmou *nemožnost*, že se taková věc stala.

Člověk by se měl pouštět do pátrání vždycky s nejjednodušší a nejzřejmější teorií. Když připustíme, že Stephen Babington vypil otrávený koktajl, kdo měl možnost ten koktajl otrávit? Na první pohled se mi zdálo, že to mohli udělat jen dva lidé, ti, kdo připravovali a podávali nápoje, sir Charles sám a panská Templová. Ale ačkoliv každý z nich mohl, dejme tomu, dát jed do sklenice, *žádný neměl možnost způsobit, aby se dostala do ruky Stephena Babingtona*. Templová by to mohla udělat obrátným manévrováním s podnosem, takže by mu nabídla zbývající sklenici – nebylo by to snadné, ale dalo by se to dokázat. Sir Charles by mohl úmyslně vybrat tu jistou sklenici a podat mu ji. Ale ani to, ani ono se nestalo. Zdálo se, jako by náhoda a jen náhoda přivedla tu určitou sklenici k panu Babingtonovi.

Sir Charles Cartwright a Templová míchali nebo podávali koktajly. Byl z nich někdo v Melfortském opatství? Ani jeden. Kdo měl nejlepší příležitost udělat něco se sklenicí portského sira Bartholomewa? Uprchlý sluha Ellis a jeho pomocnice panská. Tady ovšem nelze pominout možnost, že to udělal jeden z hostů. Bylo riskantní, ale možné, aby kdokoliv z domácí společnosti vklouzl do jídelny a dal nikotin do sklenice portského.

Když jsem za vámi přijel do Vraního hnízda, měli jste už napsaný seznam lidí, kteří byli ve Vraním hnízdě a v Melfortském opatství. Teď mohu říct, že jsem první čtyři jména na seznamu – kapitána Dacrese a jeho paní, slečnu Sutcliffovou a slečnu Willsovou – okamžitě vyřadil.

Bylo nemožné, aby kterýkoli z těch čtyř lidí napřed věděl, že se při večeři setká se Stephenem Babingtonem. Použití nikotinu jako jedu ukazovalo na pečlivě promyšlený plán, ne na plán, který mohl být proveden bez přípravy. Na seznamu stála další tři jména – lady Mary Lytton Goreová, slečna Lytton Goreová a pan Oliver Manders. Tihle tři vypadali jako *možní*, i když ne pravděpodobní pachatelé. Byli místní a mohli mít pro odstranění Stephena Babingtona pochopitelné důvody a mohli si k provedení plánu vybrat večer, na který sir Charles sezval společnost.

Na druhou stranu jsem nemohl najít žádný důkaz, že kdokoli z nich takovou věc skutečně udělal.

Pan Satterthwaite, myslím, uvažoval podobně jako já a své podezření obrátil k Oliveru Mandersovi. Mohu říct, že mladý Manders byl zdaleka nejpodezřelejší. Projevil ten večer ve Vraním hnízdě všechny známky velkého nervového vypětí – má trochu pokřivený názor na život vzhledem ke svým osobním potížím – i silný komplex méněcennosti, což je častou příčinou zločinu, je v nerozvázném věku, s panem Babingtonem se doopravdy pohádal, nebo řekněme, že byl proti Babingtonovi zaujatý. Pak tu máme jeho příchod do Melfortského opatství za podezřelých okolností. A později jsme slyšeli tu jeho poněkud neuvěřitelnou historku o dopise, který prý dostal od sira Bartholomewa Strange, a svědectví slečny Willsové o tom, že měl u sebe novinový výstřižek o otravách nikotinem.

Oliver Manders byl tedy jasně osobou, která měla být dána na první místo v seznamu sedmi podezřelých.

Ale pak se mě, přátelé, zmocnil podivný pocit. Zdálo se dost jasné a logické, že osoba, která vraždy spáchala, *musela být osoba, která byla při obou příležitostech přítomna, jinými slovy jedna z těch sedmi na seznamu* – ale měl jsem pocit, že *ta zřejmá přítomnost je naaranžovaná*. Čekalo by se, že tohle si každý logicky uvažující člověk pomyslí. Cítil jsem, že se vlastně nedívám na skutečnost, ale na dovedně namalovanou scénérii. Opravdu chytrý zločinec by si uvědomil, že *kdokoli z těch, jejichž jméno bylo na tom seznamu, bude nezbytně podezřelý*, a

proto si zařídí, aby se tam sám neoctl. Jinými slovy, vrah Stephena Babbingtona a sira Bartholomewa Strange byl při obou příležitostech přítomen – ale *zdánlivě* nikoli.

Kdo byl přítomen při první příležitosti a ne při druhé? Sir Charles Cartwright, pan Satterthwaite, slečna Milrayová, a paní Babbingtonová.

Mohl být někdo z těch čtyř přítomen při druhé příležitosti v nějakém jiném postavení než vlastním? Sir Charles a pan Satterthwaite byli v jižní Francii, slečna Milrayová v Londýně, paní Babbingtonová v Loomouthu. Zdálo se tedy, že z těch čtyř to mohli udělat slečna Milrayová a paní Babbingtonová. Mohla být však slečna Milrayová přítomna v Melfortském opatství, aniž by ji někdo poznal? Slečna Milrayová má charakteristické rysy obličeje, které se nedají snadno zamaskovat a snadno zapomenout. Uvážil jsem, že není možné, aby slečna Milrayová v Melfortském opatství nebyla poznána. Totéž platilo o paní Babbingtonové.

Mohl být v Melfortském opatství pan Satterthwaite nebo sir Charles Cartwright a mohl zůstat nepoznán? Pan Satterthwaite jen možná, když však vezmeme sira Charlese, pak je to něco zcela jiného. Sir Charles je herec zvyklý hrát různé role. Ale jakou mohl hrát tady?

A pak jsem začal uvažovat o sluhovi Ellisovi.

Velmi záhadná osoba, ten Ellis. Člověk, který se vynoří odnikud čtrnáct dní před vraždou a pak naprosto úspěšně zmizí. Proč se to Ellisovi tak podařilo? *Protože doopravdy neexistoval.* Ellis byl zase z lepenky a barvy, pouhá kulisa – nebyl *skutečný*. Bylo to však *možné*? Koneckonců služebnictvo v Melfortském opatství znalo sira Charlese, a sir Bartholomew Strange byl jeho důvěrným přítelem. Se služebnictvem jsem to pochopil. Zahrát sluhu neznamenal žádné nebezpečí – kdyby ho služebnictvo poznalo – nu, tak by se nic nestalo – celá věc by se odbyla jako žert. Kdyby však naproti tomu čtrnáct dní uplynulo, aniž by vzbudil nějaké podezření, pak by věc byla naprosto bezpečná. A vzpomněl jsem si, co jsem slyšel o poznámkách služebnictva o sluhovi. Že byl 'úplně jako pán' a že býval 'v nóbl domech' a znal různé zajímavé klepy. To bylo dost snadné. Ale velmi významnou výpověď učinila panská Alice. Řekla, že 'si dělal práci úplně jinak než kterýkoli sluha, co znala předtím'. Tahle slova, co mi opakovali, mou teorii potvrdila.

Ale sir Bartholomew Strange, to bylo něco jiného. Těžko si mužem myslet, že ho přítel mohl podvést. Musel o jeho přestrojení vědět. Měli jsme o tom nějaký důkaz? Měli. Bystrý pan Satterthwaite přišel na jednu věc hned na počátku vyšetřování – na žertovnou poznámku sira Bartholomewa Strange, naprosto netypickou vzhledem k jeho chování ke služebnictvu – Jste sluha jako vyšitý, Ellisi, že?' *Poznámku dokonale pochopitelnou, jestliže sluhou byl sir Charles Cartwright a sir Bartholomew byl do věci zasvěcen.*

Protože takhle věc nepochybně viděl sir Bartholomew. Ellisovo přestrojení byl žert, možná dokonce sázka, jeho vyvrcholením mělo být zdařilé ošálení celé společnosti – proto ta poznámka sira Bartholomewa o překvapení a proto jeho veselá nálada. Uvědomte si rovněž, že byl dosud čas ustoupit. Kdyby kdokoliv z hostí sira Charlese ten první večer poznal, nestalo by se nic hrozného. Celá věc by mohla projít jako žert. Trochu shrbeného sluhu středních let s očními zornicemi ztmavělými a rozšířenými atropinem, s kotletami a s mateřským znamením namalovaným na zápěstí si nikdo nepovšiml. Mateřské znaménko, velmi vychytralé označení totožnosti, naprosto nevyšlo vinou nedostatku pozornosti většiny lidí. Mělo hrát velkou úlohu v Ellisově popisu – a za celých čtrnáct dní si ho nikdo nepovšiml! Všimla si ho jediná slečna Willsová, která má dobrý postřeh a k níž se hned dostaneme.

Co se stalo dál? Sir Bartholomew zemřel. Tentokrát nebyla smrt přičtena přirozeným příčinám. Přišla policie. Vyslýchali Ellise a ostatní. Později ten večer odešel 'Ellis' tajnou chodbou, vzal na sebe zase svou vlastní podobu a dva dny nato se procházel v sadech v Monte Carlu, připraven projevít bolestné překvapení nad zprávou o smrti svého přítele.

Tohle byla samozřejmě jen teorie. Neměl jsem skutečný důkaz, ale všechno, co nastalo, tu teorii potvrdovalo. Svůj domeček z karet jsem dobře postavil. Vyděračské dopisy objevené v Ellisově pokoji? Ale byl to přece sir Charles, kdo je objevil!

A co ten domnělý dopis sira Bartholomewa Strange žádající mladého Manderse, aby předstíral nehodu? Co mohlo být snadnějšího, než že ten dopis jménem sira Bartholomewa napsal sir Charles sám? Kdyby dopis nezničil Manders, mohl to snadno udělat sir Charles, když se staral o garderobu mladého pána. Právě tak snadno vložil výstřížek z novin do peněženky Olivera Manderse.

A teď přicházíme k třetí oběti – paní de Rushbridgerové. Kdy jsme poprvé slyšeli o paní de Rushbridgerové? Hned po oné žertovné zmínce o tom, že Ellis je dokonalý sluha – po onom nanejvýš netypickém vyjádření sira Bartholomewa Strange. Je třeba za každou cenu odvrátit pozornost od chování sira Bartholomewa k sluhovi. Sir Bartholomew se rychle zeptá, jaký vzkaz mu Ellis přinesl. Týká se té ženy – doktorovy pacientky. A sir Charles s veškerou svou hereckou schopností okamžitě zaměřuje pozornost na tu neznámou ženu a odvádí ji od sluhy. Jede do sanatoria a vyptává se vrchní sestry. Seč mu síly stačí, používá paní de Rushbridgerovou jako falešnou stopu.

Teď se podíváme na úlohu, jakou v tragédii hrála slečna Willsová. Slečna Willsová je zvláštní člověk. Patří k těm lidem, kteří naprosto nedovedou zapůsobit nějakým dojmem na své okolí. Není ani hezká, ani vtipná, dokonce ani zvlášť sympatická. Dá se těžko popsat. Ale je neobyčejně dobrá pozorovatelka a neobyčejně inteligentní. Mstí se světu svým perem. Je jí vlastní velké umění zachytit na papír charakter. Nevím, jestli ji na sluhovi zarazilo něco neobvyklého, ale myslím, že byla u stolu jediná, kdo si ho vůbec všiml. Ráno po vraždě ji nenasytná zvědavost přiměla, aby do všeho strkala nos a slídila, jak se vyjádřila služebná. Šla do pokoje Dacresových, prošla dveřmi potaženými zeleným sukem do části domu pro služebnictvo, vedl ji patrně stejný instinkt jako mangustu slídící po jedovatých hadech.

Byla jediný člověk, který v siru Charlesovi vyvolal nepokoj. Proto si tak přál, aby to byl on, kdo si s ní pohovoří. Rozhovor ho značně uklidnil a nesporně ho potěšilo, že si všimla mateřského znaménka. Potom však přišla pohroma. Nemyslím, že do té doby spojovala slečna Willsová sluhu Ellise se sirem Charlesem. Domnívám se, že jen nejasně shledávala, že Ellis je někomu trochu podobný. Ale je dobrá pozorovatelka. Když jí sluha podával mísu, bezděčně si všimla – ne tváře – ale rukou, které mísu držely.

Nenapadlo ji, že *Ellis je sir Charles*. Když však s ní sir Charles mluvil, najednou ji napadlo, že *sir Charles je Ellis!* A tak ho požádala, aby předstíral, že jí podává mísu se zeleninou. Nezajímalo ji ale, jestli je znaménko na pravém nebo na levém zápěstí. Chtěla jen záminku, aby si prohlédla jeho *ruce* – ruce v téže póze, v jaké je držel sluha Ellis.

A tak náhle došla k pravdě. Je to však zvláštní žena. Těšilo ji, že ví, a to jí stačilo. Kromě toho nikterak nevěděla, že sir Charles zavraždil svého přítele. Ano, přestrojil se za sluhu – ale to z něj nutně nedělalo vraha. Mnoho nevinných lidí zachovalo mlčení, protože by se dostali do nepříjemného postavení, kdyby promluvili.

A tak si slečna Willsová nechala pro sebe, co věděla – a těšilo ji to. Ale sir Charles byl znepokojen. Nelíbil se mu výraz uspokojené zlomyslnosti, který zahlédl na její tváři, když odcházel. Něco věděla. Co? Týkalo se to jeho? Jistý si být nemohl. Ale měl pocit, že je to něco, co se vztahuje k sluhovi Ellisovi. Nejdřív pan Satterthwaite – teď slečna Willsová. Bylo nutné odvést pozornost od této veledůležité věci. Bylo nutné zaměřit ji s konečnou platností jinam. A vymyslel plán – jednoduchý, odvážný, a který, jak se domníval, dokonale všechno zatemní.

V den, kdy jsem pořádal sherryovou společnost, sir Charles, jak se domnívám, vstal velmi brzo, jel do Yorkshiru a přestrojen do ošumělých šatů dal malému chlapci telegram, aby ho odeslal. Pak se včas vrátil do města a sehrál úlohu, kterou jsem mu ve své hře určil. Udělal ještě jednu věc. *Poslal čokoládovou bonboniéru ženě, kterou nikdy neviděl a o níž nic nevěděl.*

Víte, co se ten večer stalo. Z neklidu sira Charlese jsem jasně usoudil, že slečna Willsová má nějaké podezření. Když sir Charles zahrál svůj výstup a padl jako mrtev k zemi, pozoroval jsem tvář slečny Willsové. Viděl jsem, že se na ní ukázal výraz úžasu. Věděl jsem tedy, že *slečna Willsová rozhodně podezírá sira Charlese, že je vrahem*. Když se zdálo, že zemřel otráven jako druzí dva, pomyslela si, že se ve svých dedukcích zmýlila.

Jestliže však slečna Willsová podezírala sira Charlese, pak byla slečna Willsová ve vážném nebezpečí. Člověk, který zabil dvakrát, zabije znovu. Vyslovil jsem velmi důrazné varování. Později ten večer jsem slečně Willsové zatelefonoval, a ona na mou radu druhý den odešla z domova. Od té chvíle bydlila tady v hotelu. Že to bylo moudré, ukázala skutečnost, že večer druhého dne sir Charles, jakmile se vrátil z Gillingu, zajel do Tootingu. Přišel pozdě. Ptáček uletěl.

Zatím se z jeho hlediska plán dařil. Paní de Rushbridgerová nám chtěla sdělit něco důležitého. Paní de Rushbridgerová byla zabita, dřív než mohla promluvit. Jak dramatické! Zrovna jako v detektivce, v divadle, ve filmu! Zase lepenka, štětec a malba na plátně.

Ale mě, Hercula Poirota, to neoklamalo. Pan Satterthwaite mi řekl, že byla zabita, aby nemohla mluvit. Souhlasil jsem. Řekl dále, že byla zabita, než nám mohla povědět, co věděla. Řekl jsem na to *„Nebo co nevěděla“*. Myslím, že se mu má slova zdála divná. Ale byl by měl tenkrát vidět pravdu. Paní de Rushbridgerová byla zabita, protože nám ve skutečnosti nemohla říct *vůbec nic*. Protože nebyla se zločinem v žádné spojitosti. Měla-li být úspěšně falešnou stopou sira Charlese – mohla jí být jen jako mrtvá. A tak paní de Rushbridgerová, neškodný cizí člověk, byla zavražděna.

Eh bien, to už jsem ve svém pátrání dosáhl určitého výsledku. Znal jsem vraha. Ale neznal jsem motiv prvního zločinu.

Uvažoval jsem.

A znovu, jasněji než předtím, jsem viděl smrt sira Bartholomewa Strange jako prvotní a úmyslnou vraždu. Jaký důvod mohl mít sir Charles pro vraždu přítele? Mohl jsem si představit motiv? Myslel jsem, že ano.“

Bylo slyšet hluboký povzdech. Sir Charles pomalu vstal a šel ke krbu. Tam zůstal stát a s rukama v bok shlížel dolů na Poirota. Jeho postoj, jak by vám mohl říct pan Satterthwaite, byl postoj lorda Eaglemonta dívajícího se opovržlivě na zlotřilého advokáta, kterému se podařilo uvalit na něj žalobu pro podvod. Vyzařovala z něho vznešenost a znechucení. Byl to aristokrat hledící pohrdavě na sprostou chátru.

„Máte neobyčejnou fantazii, monsieur Poirote,“ řekl. „Nestojí skoro ani za to říkat vám, že na vaši historce není jediné slovo pravdy. Kde jste vzal tu zatracenou drzost vyrukovat s tak pitomou slátaninou lží, to nevím. Ale pokračujte, zajímá mě to. Jaký jsem měl důvod zabít muže, kterého jsem znal od dětských let?“

Hercule Poirot, malý měšťák, pohlédl vzhůru na aristokrata. Promluvil rychle, ale pevně.

„Sire Charlesi, máme přísloví, které říká: *„Cherchez la femme“*. Tady jsem našel svůj motiv. Viděl jsem vás s mademoiselle Lytton Goreovou. Bylo jasné, že ji milujete tou strašnou, vše pohlcující vášní, která zachvacuje muže ve středních letech a kterou obvykle vzbudí nevinná mladá dívka. Miloval jste ji. Ona, jak jsem mohl vidět, vás obdivovala jako hrdinu. Stačilo, abyste promluvil, a byla by vám padla do náruče. Ale vy jste nepromluvil. Proč?

Svému příteli panu Satterthwaitovi jste předstíral, že jste nechápavý milovník, který nedovede poznat opěťovanou lásku své milované. Předstíral jste, že si myslíte, že slečna Lytton Goreová je zamilovaná do Olivera Manderse. Já však říkám, že jste muž znalý světa, sire Charlesi. Jste muž, který ženy dobře zná. *Vy jste se nemohl klamat*. Věděl jste velice dobře, že slečna Lytton Goreová o vás stojí. Proč jste se s ní tedy neoženil? Chtěl jste to udělat.

Musela tu tedy být nějaká překážka. Co to mohlo být za překážku? Mohlo to být jediné to, že už ženu máte. Ale nikdo o vás nikdy nemluvil jako o ženatém muži. Vždycky jste byl

pokládán za svobodného. Manželství bylo tedy uzavřeno, když jste byl ještě velmi mladý – dřív než jste se stal známý jako nadějný mladý herec.

Co se stalo vaší ženě? Byla-li dosud naživu, proč o ní nikdo nevěděl? Kdybyste žili od sebe, správně by to rozvod. Kdyby vaše žena byla katolička nebo kdyby neschvalovala rozvod, bylo by přece známo, že žije od vás odloučena.

Ale jsou dva druhy tragédie, kde zákon nepomáhá. Žena, s níž jste se oženil, si mohla odpykávat doživotní trest v nějakém vězení nebo mohla být zavřená v blázinci. V žádném z těchto případů byste nezískal rozvod, a jestli se to stalo, když jste byl ještě hodně mladý, nikdo by o tom nemusel vědět.

Kdyby o tom nikdo nevěděl, mohl jste se oženit se slečnou Lytton Goreovou, aniž jste jí řekl pravdu. *Ale dejme tomu, že jeden člověk o tom věděl* – přítel, který vás znal po celý váš život. Sir Bartholomew Strange byl čestný, poctivý lékař. Mohl vás hluboce litovat, mohl mít pochopení pro nějaký ten milostný poměr nebo nespořádaný život, ale nepřihlížel by mlčky k tomu, jak vstupujete do bigamického manželství s nic netušící mladou dívkou.

Nežli jste se se slečnou Lytton Goreovou mohl oženit, musel být sir Bartholomew Strange odstraněn...“

Sir Charles se zasmál.

„A co milý pan Babbington? Ten o tom taky všechno věděl?“

„Nejdřív jsem si to myslel. Ale brzy jsem zjistil, že pro tuto teorii není žádný důkaz. Kromě toho můj původní kámen úrazu zbýval dál. *Kdybyste to byl vy, kdo dal nikotin do sklenice s koktajlem, nemohl jste zajistit, aby ho dostala určitá osoba.*

To byl můj problém. A náhle náhodná slova slečny Lytton Goreové mi ukázala světlo.

Jed nebyl určen výlučně pro Stephena Babbingtona. Byl určen pro *kohokoli* z přítomných, s třemi výjimkami. Těmi výjimkami byli slečna Lytton Goreová – dal jste pozor, abyste jí dal nezávadnou sklenici –, vy a sir Bartholomew Strange, který, jak jste věděl, koktajly nepil.“

Pan Satterthwaite zvolal:

„Ale to je hloupost! Jaký by to mělo smysl? Žádný smysl to nedává.“

Poirot se k němu obrátil. Jeho hlas zněl vítězně. „Ale ano, dává. Podivný smysl – velmi podivný. Jen jednou jsem narazil na takový motiv k vraždě. Vražda Stephena Babbingtona nebyla nic víc a nic míň než *generální zkouška*.“

„Cože?“

„Ano, sir Charles je herec. Řídil se svým hereckým instinktem. Vyzkoušel si svou vraždu, než ji spáchal. Nemohlo na něj padnout naprosto žádné podezření. Ze smrti žádného z těch lidí nemohl mít nějaký prospěch, a navíc, jak každý uznal, *nemohlo mu být dokázáno, že otrávil kteroukoli určitou osobu*. A generální zkouška, přátelé, se vydařila. Pan Babbington zemře a nevznikne ani podezření, že by šlo o vraždu. Zůstane na siru Charlesovi, aby s tímto podezřením přišel, a je nanejvýš spokojen, když ho odmítáme brát vážně. Výměna sklenic rovněž prošla hladce. Může si být vskutku jist, že všechno ‚klapne‘, až dojde k opravdovému představení.

Jak víte, události vzaly poněkud jiný obrat. Při druhé příležitosti byl přítomen lékař a ten ihned pojal podezření, že jde o jed. V zájmu sira Charlese tedy bylo zdůraznit smrt Babbingtona. Smrt sira Bartholomewa se musí považovat za důsledek předchozí smrti. Pozornost se musí soustředit na motiv vraždy Stephena Babbingtona, ne na jakýkoli motiv, který by existoval pro odstranění sira Bartholomewa.

Ale byla tu jedna věc, kterou si sir Charles neuvědomil – všímavost zdatné slečny Milrayové. Slečna Milrayová věděla, že její zaměstnavatel dělá amatérské chemické pokusy ve věži v zahradě. Slečna Milrayová platila účty za roztok na postřik růží a uvědomila si, že ho značné množství nevysvětlitelně zmizelo. Když si přečetla, že pan Babbington zemřel na otravu nikotinem, okamžitě ji dovedl její chytrý mozek k závěru, že sir Charles vyloučil z roztoku na růže čistý alkaloid.

A slečna Milrayová nevěděla, co dělat, protože pana Babbingtona znala jako malé dítě, a svého okouzlujícího zaměstnavatele hluboce a oddaně milovala, jak jen dokáže ošklivá žena. Nakonec se rozhodla přístroj sira Charlese zničit. Sir Charles si byl tak jist úspěchem, že to nepovažoval za nutné. Zajela do Cornwallu a já ji sledoval.“

Sir Charles se znovu zasmál. Víc než kdy jindy vypadal jako dokonalý džentlmen pocitující hnus nad sprostým špiclem.

„Je nějaký starý chemický přístroj celý váš důkaz?“ zeptal se opovržlivě.

„Ne,“ odpověděl Poirot. „Je tu ještě váš pas, který ukazuje, kdy jste se vrátil do Anglie a kdy jste odjel. A pak skutečnost, že v ústavu pro duševně choré v harvertonském hrabství je žena Gladys Mary Muggová, manželka Charlese Mugga.“

Egg do té chvíle seděla mlčky – ztuhlá jako kus ledu. Ted' se však pohnula. Z jejích úst vyšel tlumený výkřik – téměř zasténání.

Sir Charles se se vznešeným gestem otočil.

„Egg, přece nevěříš ani slovu z těchtole nesmyslů?“

Zasmál se a rozpřáhl ruce.

Egg šla pomalu dopředu jako hypnotizovaná. Její oči, žadonící, zmučené, hledaly jeho. A pak, těsně než k němu došla, zakolísala, její pohled se stočil dolů, těkal sem a tam, jako by hledal nějaké ujištění.

Pak s výkřikem padla na kolena vedle Poirota.

„Je to pravda? Je to pravda?“

Položil jí ruce na ramena v jemném laskavém stisknutí.

„Je to pravda, mademoiselle.“

Nastalo ticho, bylo slyšet jen Egginy vzlyky.

Sir Charles jako by náhle zestárl. Byla to tvář starého muže, tvář žádostivého satyra.

„Čert vás vem,“ řekl.

Nikdy za celou svou hereckou dráhu nevyrazil ze sebe ta slova s tak naprostou a důraznou zlovůlí. Pak se otočil a vyšel z pokoje.

Pan Satterthwaite zpola vyskočil, ale Poirot, jehož ruka dosud jemně hladila vzlykající dívku, zavrtěl hlavou.

„Vždyť uteče,“ řekl pan Satterthwaite. Poirot znovu zavrtěl hlavou.

„Ne, ten si jen zvolí odchod ze scény. Buď pomalý před zraky světa, nebo rychlý jako z jeviště.“

Dveře se tiše otevřely a vešel Oliver Manders. Jeho obvyklý posměšný výraz zmizel. Vypadal bledý a nešťastný.

Poirot se sklonil k dívce.

„Pohled'te, mademoiselle,“ řekl jemně. „Přišel vám přítel, který vás odvede domů.“

Egg vstala. Nejistě se podívala na Olivera, pak k němu klopýtavě vykročila.

„Olivere... Odved' mě k mamince. Ach, odved' mě k mamince.“

Položil jí ruku kolem ramen a vedl ji ke dveřím.

„Ano, drahoušku, odvezu tě k ní. Pojd'.“

Egg se třásla nohy, že sotva mohla jít. Oliver a pan Satterthwaite společně vedli její kroky. U dveří se vzpamatovala a pohodila hlavou nazad.

„Už je to v pořádku.“

Poirot mávl rukou a Oliver Manders se vrátil do pokoje.

„Buď'te na ni hodný,“ řekl Poirot.

„Budu, pane. Ona je pro mě vším na světě – vy to víte. Byl jsem zahořklý a cynický – ze zoufalé lásky k ní. Ale teď budu jiný. A jednoho dne, možná –“

„Myslím, že ano,“ řekl Poirot. „Myslím, že začínala o vás stát, když tu se objevil on a oslnil ji. Obdiv k hrdinovi je pro mladé dívky opravdové a hrozné nebezpečí. Jednoho dne se Egg zamiluje do přítele a postaví své štěstí na skále.“

Laskavým pohledem vyprovodil mladého muže odcházejícího z místnosti.

Za chvíličku se vrátil pan Satterthwaite.

„Monsieur Poirote,“ řekl. „Byl jste báječný – naprosto báječný.“

Poirot nasadil svůj skromný výraz.

„To nic nebylo – to nic nebylo. Tragédie o třech jednáních – a teď spadla opona.“

„Kdybyste dovolil –“ pravil pan Satterthwaite.

„Jistě, chcete, abych vám něco vysvětlil?“

„Je tu jedna věc, kterou bych rád věděl.“

„Jen se ptejte.“

„Proč někdy mluvíte dokonalou angličtinou a někdy ne?“

Poirot se zasmál.

„To vám vysvětlím. Je pravda, že ovládám perfektně angličtinu se vše mi jejími jazykovými zvláštnostmi. Ale, příteli milý, mluvit lámanou angličtinou je nesmírná výhoda. To vede lidi k tomu, aby vámi pohrdali. Řeknou si – cizinec – nedovede ani pořádně anglicky. V mém zájmu není lidi děsit – místo toho v nich vyvolávám mírný posměch. A taky se chlubím! Angličané často říkají: ‚Člověk, který si o sobě tolik myslí, nemůže za moc stát.‘ To je anglický názor. Není vůbec pravdivý. Vidíte, takhle já lidi ukolébám, a oni si přestanou dávat pozor. A taky se už stal z toho u mě zvyk,“ dodal.

„Proboha,“ zasmál se pan Satterthwaite, „vy jste mazaný jako liška.“

Chvilku mlčel a přemýšlel.

„Obávám se, že jsem se v tomhle případě moc nevyznamenal,“ řekl mrzutě.

„Naopak. Uvědomil jste si onu důležitou věc – poznámku sira Bartholomewa o sluhovi – uvědomil jste si velice chytrý postřeh slečny Willsové. Vlastně jste mohl celý případ vyřešit, kdybyste nepodléhal dramatickým efektům jako divadelní divák.“

Pan Satterthwaite vypadal potěšeně.

Najednou ho něco napadlo. Obličeje se mu protáhl.

„Propánakrále,“ zvolal. „Teď jsem si to teprve uvědomil. Ten darebák – ten otrávený koktajl. Vždyť ho mohl vypít kdokoli. Mohl jsem to být já“

„Je tu ještě jedna mnohem strašnější možnost, na kterou jste zapomněl,“ poznamenal Poirot.

„Jaká?“

„Mohl jsem to být JÁ.“